

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ**

БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ:

Аналіз виконання бюджету
за січень - вересень 2011 року

БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ:

Аналіз виконання бюджету за січень – вересень 2011 року

Бюджетний моніторинг

Контракт № 121-A-00-08-00708-00

Жовтень 2008

Підготовлено для

Офісу економічного зростання

Регіональної місії USAID в Україні, Білорусі та Молдові

Видання підготовлено Інститутом бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД)
у рамках реалізації проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи» за підтримки
Американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID)

СЕРІЯ КНИГ «БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ: АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ»

Серія видається Інститутом бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках реалізації проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи» за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Головна мета проекту полягає в підсиленні спроможності міст щодо планування та фінансування проектів місцевого розвитку, зокрема з покращання комунальної інфраструктури шляхом збільшення власних фінансових ресурсів та залучення альтернативних джерел фінансування місцевого розвитку.

www.ibser.org.ua

Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень – вересень 2011 року

Видання створене та впорядковане фахівцями ІБСЕД:

Щербина І. Ф. – Генеральний директор

Зубенко В. В. – заступник Генерального директора / директор Департаменту ПЦМ та навчальних програм

Рудик А. Ю. – директор Департаменту податкової політики та моніторингу

Самчинська І. В. – директор Департаменту фінансової політики

Корнієнко А. І. – заступник директора Департаменту ПЦМ та навчальних програм

Чуркіна О. І. – заступник директора Департаменту фінансової політики

Свешнікова М. С. – консультант з банківських питань

Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень – вересень 2011 року / [Щербина І. Ф., Рудик А. Ю., Зубенко В. В. та ін.] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи», USAID. – К., 2011. – 105 с.

Від видавця:

Зміст продукту є відповідальністю Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) і не обов'язково збігається з поглядами USAID або уряду США.

Усі права на це видання захищені. Використання матеріалів моніторингу має бути узгоджено з фахівцями ІБСЕД.

© USAID, 2011

© ІБСЕД, 2011

ЗМІСТ

Стислий виклад основних положень	10
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ БЮДЖЕТУ ЗА ВЕРЕСЕНЬ – ЛИСТОПАД 2011 РОКУ	13
1.1. Дохідна частина Державного бюджету України	13
1.2. Видаткова частина Державного бюджету України та бюджетний процес	14
1.3. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини	15
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2011 РОКУ	16
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2011 РОКУ	23
РОЗДІЛ 4. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2011 РОКУ	35
4.1. Виконання дохідної частини Зведеного та Державного бюджетів України за січень – вересень 2011 року	35
4.2. Фінансування Державного бюджету України та державний борг за січень – вересень 2011 року	45
4.3. Аналіз видатків і кредитування Зведеного та Державного бюджетів України за січень – вересень 2011 року	49
4.4. Виконання місцевих бюджетів за січень – вересень 2011 року	60
Додаток А. Видатки Державного бюджету України за січень – вересень 2009–2011 років за програмною класифікацією	87
Додаток Б. Виконання доходів загального фонду місцевих бюджетів за січень – вересень 2011 року	91
Додаток В. Дані про стан міжбюджетних розрахунків державного бюджету з місцевими бюджетами за січень – вересень 2011 року	101
Додаток Г. Стан перерахування субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за січень – вересень 2011 року	103

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 2.1	Номінальна і реальна заробітна плата у розрізі регіонів України за січень – вересень 2009–2011 років	19
Таблиця 3.1	Зміна обсягів активів найбільших банків та їх частки в загальному обсязі за 9 місяців 2011 року	33
Таблиця 4.1.1	Доходи Зведеного, Державного та місцевих бюджетів України у січні – вересні 2008–2011 років	35
Таблиця 4.1.2	Структура доходів Зведеного та Державного бюджетів України у січні – вересні 2009–2011 років	37
Таблиця 4.2.1	Показники фінансування Державного бюджету України за січень – вересень 2007–2011 років	46
Таблиця 4.2.2	Витрати бюджету на погашення та обслуговування державного боргу за січень – вересень 2009–2011 років	48
Таблиця 4.3.1	Видатки Зведеного, Державного та місцевих бюджетів України за січень – вересень 2009–2011 років	49
Таблиця 4.3.2	Темпи зростання окремих видів видатків Зведеного, Державного та місцевих бюджетів України за три квартали 2009 – 2011 років порівняно з попереднім періодом	52
Таблиця 4.3.3	Видатки Державного бюджету України за січень – вересень 2009–2011 років у розрізі функціональної класифікації	54
Таблиця 4.3.4	Видатки Державного бюджету України (з міжбюджетними трансфертами) за січень – вересень 2009–2011 років у розрізі економічної класифікації	55
Таблиця 4.3.5	Показники надання і повернення кредитів з / до бюджету за січень – вересень 2009–2011 років	58
Таблиця 4.4.1	Надходження доходів до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – вересень 2009–2011 років	60
Таблиця 4.4.2	Видатки місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) за січень – вересень 2009–2011 років	73
Таблиця 4.4.3	Міжбюджетні трансфери, що надійшли з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2009–2011 років	81

ПЕРЕЛІК ГРАФІКІВ

Графік 2.1	Динаміка індексів цін у 2008–2011 роках	17
Графік 4.1.1	Динаміка щомісячних надходжень до державного бюджету у 2006–2011 роках	36
Графік 4.1.2	Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток підприємств до державного бюджету у 2006–2011 роках	38
Графік 4.1.3	Динаміка щомісячних надходжень податку на додану вартість до державного бюджету у 2006–2011 роках	39
Графік 4.2.1	Порівняння обсягів запозичень до державного бюджету та погашення державного боргу у січні – вересні 2006–2011 років.....	46
Графік 4.3.1	Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету у 2006–2011 роках	50
Графік 4.3.2	Динаміка частки видатків соціального спрямування у структурі видатків Зведеного, Державного та місцевих бюджетів України за січень – вересень 2006–2011 років.....	51
Графік 4.3.3	Динаміка частки видатків спеціального фонду Державного бюджету України без урахування міжбюджетних трансфертів за січень – вересень 2006–2011 років.....	53
Графік 4.4.1	Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів (без міжбюджетних трансфертів) у 2006–2011 роках	61
Графік 4.4.2	Динаміка щомісячних фактичних видатків місцевих бюджетів за 2006–2011 роки	75
Графік 4.4.3	Частка видатків на оплату праці з нарахуваннями у структурі загального фонду місцевих бюджетів у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років	80
Графік 4.4.4	Темпи зростання трансфертів та доходів місцевих бюджетів за січень – вересень 2006–2011 років	82
Графік 4.4.5	Динаміка перерахування дотації вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів, за січень – вересень 2006–2011 років	84
Графік 4.4.6	Динаміка частки трансфертів до державного бюджету у видатках місцевих бюджетів за січень – вересень 2006–2011 років.....	86

ПЕРЕЛІК ДІАГРАМ

Діаграма 2.1	Динаміка індексів виробництва промислової та сільськогосподарської продукції за січень – вересень 2009–2011 років.....	17
Діаграма 2.2	Експорт та імпорт товарів і послуг за січень – вересень 2010–2011 років.....	20
Діаграма 2.3	Структура зовнішньої торгівлі товарами за основними країнами-партнерами у січні – вересні 2010–2011 років	21
Діаграма 3.1	Динаміка загальних активів банків у 2009–2011 роках у національній валюті.....	25
Діаграма 3.2	Динаміка загальних активів банків у 2009–2011 роках в іноземній валюті	26
Діаграма 3.3	Динаміка кредитів банків, наданих юридичним особам у 2009–2011 роках.....	27
Діаграма 3.4	Динаміка кредитів банків, наданих фізичним особам у 2009–2011 роках.....	27
Діаграма 3.5	Динаміка залишків коштів юридичних осіб на рахунках банків у 2009–2011 роках.....	28
Діаграма 3.6	Динаміка залишків коштів фізичних осіб на рахунках банків у 2009–2011 роках.....	29
Діаграма 3.7	Фінансові результати діяльності банків за 9 місяців 2007–2011 років.....	30
Діаграма 3.8	Зміна обсягів чистих активів та часток банків у банківській системі за 9 місяців 2011 року.....	33
Діаграма 3.9	Динаміка обсягів проблемної заборгованості за кредитами у 2009–2011 роках.....	34
Діаграма 4.1.1	Надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності у січні – вересні 2010–2011 років.....	38
Діаграма 4.1.2	Щомісячні обсяги відшкодувань податку на додану вартість з бюджету в 2009–2011 роках	40
Діаграма 4.1.3	Структура надходжень податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції до державного бюджету за січень – вересень 2010–2011 років.....	41
Діаграма 4.1.4	Структура надходжень акцизного збору до державного бюджету за січень – вересень 2010–2011 років.....	42
Діаграма 4.1.5	Структура неподаткових надходжень до державного бюджету за січень – вересень 2009–2011 років.....	43
Діаграма 4.1.6	Структура надходжень доходів від операцій з капіталом до державного бюджету за січень – вересень 2009–2011 років	44
Діаграма 4.2.1	Динаміка дефіциту (–) / профіциту (+) державного бюджету за січень – вересень 2006–2011 років.....	45

Діаграма 4.2.2	Структура джерел фінансування державного бюджету за січень – вересень 2006–2011 років.....	47
Діаграма 4.3.1	Темпи зростання ВВП і видатків зведеного бюджету за січень – вересень 2008–2011 років.....	50
Діаграма 4.3.2	Видатки Державного бюджету України за січень – вересень 2009–2011 років у розрізі функціональної класифікації.....	54
Діаграма 4.3.3	Структура фактичних видатків державного бюджету за січень – вересень 2010 року у розрізі економічної класифікації.....	56
Діаграма 4.3.4	Структура фактичних видатків державного бюджету за січень – вересень 2011 року у розрізі економічної класифікації.....	56
Діаграма 4.4.1	Частка доходів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за січень – вересень 2008–2011 років	60
Діаграма 4.4.2	Доходи місцевих бюджетів (без міжбюджетних трансфертів) на одну особу у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років.....	62
Діаграма 4.4.3	Структура доходів загального фонду місцевих бюджетів за січень – вересень 2006–2011 років.....	62
Діаграма 4.4.4	Структура податкових надходжень до загального фонду місцевих бюджетів за січень – вересень 2010–2011 років	63
Діаграма 4.4.5	Динаміка надходжень податку з доходів фізичних осіб за січень – вересень 2006–2011 років.....	64
Діаграма 4.4.6	Надходження податку з доходів фізичних осіб у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років.....	64
Діаграма 4.4.7	Динаміка надходжень плати за землю за січень – вересень 2006–2011 років.....	65
Діаграма 4.4.8	Динаміка надходжень земельного податку та орендної плати за січень – вересень 2006–2011 років.....	65
Діаграма 4.4.9	Динаміка надходжень місцевих податків і зборів за січень – вересень 2006–2011 років.....	66
Діаграма 4.4.10	Структура неподаткових надходжень до загального фонду місцевих бюджетів за січень – вересень 2006–2011 років	67
Діаграма 4.4.11	Надходження доходів, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років.....	67
Діаграма 4.4.12	Надходження доходів, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років.....	68
Діаграма 4.4.13	Структура надходжень до спеціального фонду місцевих бюджетів за січень – вересень 2006–2011 років.....	69
Діаграма 4.4.14	Динаміка надходжень єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва за січень – вересень 2006–2011 років	69
Діаграма 4.4.15	Динаміка надходжень єдиного податку з юридичних і фізичних осіб за січень – вересень 2006–2011 років.....	70

Діаграма 4.4.16	Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – вересень 2010 року.....	71
Діаграма 4.4.17	Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – вересень 2011 року.....	71
Діаграма 4.4.18	Структура доходів бюджету розвитку у розрізі регіонів за січень – вересень 2011 року.....	72
Діаграма 4.4.19	Доходи бюджету розвитку у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років.....	73
Діаграма 4.4.20	Частка видатків державного та місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету за січень – вересень 2008–2011 років	74
Діаграма 4.4.21	Перерозподіл ВВП через видатки місцевих бюджетів за січень – вересень 2010–2011 років.....	75
Діаграма 4.4.22	Видатки місцевих бюджетів на одну особу у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років.....	76
Діаграма 4.4.23	Структура видатків загального фонду місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за січень – вересень 2010–2011 років.....	77
Діаграма 4.4.24	Видатки загального фонду місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за січень – вересень 2010–2011 років.....	77
Діаграма 4.4.25	Видатки загального фонду місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – вересень 2010–2011 років.....	78
Діаграма 4.4.26	Структура видатків загального фонду місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – вересень 2010 року.....	79
Діаграма 4.4.27	Структура видатків загального фонду місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – вересень 2011 року.....	79
Діаграма 4.4.28	Структура видатків спеціального фонду місцевих бюджетів за січень – вересень 2006–2011 років.....	80
Діаграма 4.4.29	Видатки спеціального фонду місцевих бюджетів у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років.....	81
Діаграма 4.4.30	Динаміка трансфертів із державного бюджету до місцевих бюджетів за січень – вересень 2006–2011 років.....	82
Діаграма 4.4.31	Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2010 року.....	83
Діаграма 4.4.32	Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2011 року.....	83

СТИСЛИЙ ВИКЛАД ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Вашій увазі пропонується періодичне видання «Бюджетний моніторинг», підготовлене експертами Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках виконання проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи» (USAID).

Матеріали Моніторингу ґрунтуються на офіційній звітності Державної казначейської служби України, інформації Державної служби статистики України, даних Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету та із інших офіційних джерел.

У цьому виданні традиційно наведено стислий огляд змін, що відбулися в законодавчій базі, охарактеризовано основні макроекономічні показники та виокремлено тенденції розвитку банківської системи. Детально проаналізовано підсумки виконання зведеного, державного та місцевих бюджетів, що дало змогу визначити вплив на їх стан ухвалених фіскальних рішень. Особлива увага приділена оцінці виконання місцевих бюджетів як головного фінансового механізму забезпечення населення соціальними послугами та гарантіями.

Протягом 9 місяців 2011 року продовжувалася **тенденція до економічного зростання**, що пояснюється, в основному, сприятливою зовнішньоекономічною кон'юктурою та постійним підвищенням внутрішнього попиту. Номінальний ВВП склав 968,0 млрд. грн., що на 183,7 млрд. грн., або на 23,4 %, більше, ніж за відповідний період минулого року. Таке збільшення майже на 3,4 в. п. перевищує минулорічне. Реальний ВВП порівняно з відповідним показником 2010 року (у постійних цінах 2007 року) зріс на 6,6 %¹. Цей показник на 3,0 в. п. більше, ніж у минулому році.

Однією з причин економічного зростання є збільшення обсягів промислового виробництва, хоча і дещо нижчими темпами, ніж у 2010 році. Так, індекс виробництва промислової продукції становив 108,6 % порівняно з 111,1 % за аналогічний період минулого року.

Індекс споживчих цін становив 104,2 % проти 107,4 % у 2010 році, а індекс цін виробників – 117,7 %, що на 2,5 в. п. більше, ніж за 9 місяців минулого року.

Сальдо зовнішньоторговельного балансу України погіршилося у 3,7 раза, його значення було від'ємним та склало 4,0 млрд. дол. США порівняно з 1,1 млрд. дол. США у минулому році.

Номінальна середньомісячна заробітна плата у розрахунку на одного штатного працівника на кінець вересня 2011 року склала 2 571,0 грн. і зросла на 18,2 % щодо показника попереднього року. Це перевищує державні соціальні стандарти (рівень мінімальної заробітної плати та прожитковий мінімум працездатної особи, що дорівнюють 960,0 грн.) у 2,7 раза. Майже аналогічне перевищення було зафіксовано на кінець 2010 року.

Реальна заробітна плата збільшилася на 8,0 % (порівняно з 9,8 % у минулому році). Це сприяє поступовому відновленню внутрішнього споживчого попиту, підтвердженням чого є збільшення на 15,2 % значення показника обороту роздрібної торгівлі щодо відповідного періоду 2010 року.

Таким чином, протягом 9 місяців 2011 року продовжували спостерігатися окремі ознаки подолання наслідків фінансово-економічної кризи, що проявились у поступовому зростанні ВВП та показників доходів населення.

Банківська система України характеризувалася проведенням НБУ жорсткої грошово-кредитної політики та заходів з метою обмеження тиску на валютний курс, проведенням банками більш гнучкої процентної політики з метою залучення коштів клієнтів у національній валюті.

Протягом 9 місяців 2011 року мав місце приріст темпів розвитку банківської системи України, зокрема збільшення показника загальних активів. Так, порівняно з підсумками відповідного періоду

¹ <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2010 року загальні активи банківської системи України зросли на 9,5 % та склали 1 193,6 млрд. грн., або 149,7 млрд. дол. США.

У січні – вересні 2011 року був зафіксований негативний фінансовий результат комерційних банків у розмірі 5,6 млрд. грн., що в першу чергу пов'язано зі скороченням темпу приросту операційного доходу банків та відрахуваннями в резерви під проблемну заборгованість банків.

Головним результатом виконання **дохідної частини зведеного та державного бюджету** у січні – вересні 2011 року стало зростання порівняно з попереднім роком рівня фіскальних надходжень. Так, у 2011 році податків до бюджету було сплачено майже на 70 % більше, ніж у попередньому році. При цьому позитивним моментом є те, що такі темпи приросту дохідної частини бюджету зумовлені зростанням економіки, яке, у свою чергу, було забезпечено зростанням основних податкових надходжень: податку на прибуток підприємств, ПДВ, рентної плати та зборів на паливно-енергетичні ресурси тощо.

Така позитивна тенденція є цілком логічною з огляду на загальне економічне пожвавлення, що спостерігається з початку поточного року. Про це свідчать, зокрема, статистичні дані щодо зростання валового внутрішнього продукту, показників експорту та імпорту, зростання середньої заробітної плати, тобто зростання саме тих факторів, від яких залежить збільшення дохідної частини бюджету.

У структурі дохідної частини бюджету варто відмітити збільшення частки податкових надходжень, що було спричинено віднесенням надходжень рентної плати та зборів на паливно-енергетичні ресурси до категорій податків.

Серед особливостей виконання бюджету можна відмітити стрімке зростання надходжень податку на додану вартість на 70,8 %, податку на прибуток підприємств – на 42,6 % порівняно з аналогічним періодом минулого року на фоні різкого – майже вдвічі – збільшення кількості збиткових підприємств, і зростання обсягу задекларованих збитків.

Варто зазначити також двократне збільшення обсягів відшкодування ПДВ з бюджету порівняно з минулим роком.

Виконання річного плану видатків зведеного бюджету залишилося майже на одному рівні з минулим роком і становить 65,6 % (287,0 млрд. грн.) річного планового показника, що лише на 1,9 в. п. менше 2010 року. Порівняно з 2010 роком суттєвих змін зазнала структура видатків зведеного бюджету. Так, збільшились на 16,4 в. п. видатки на житлово-комунальне господарство та на 13,1 в. п. – видатки на охорону навколишнього природного середовища, разом з тим зменшилися на 8,9 в. п. видатки на економічну діяльність та на 8,1 в. п. – видатки на духовний і фізичний розвиток.

У цілому найбільш пріоритетними у січні – вересні 2011 року були видатки на освіту (69,7 % виконання) та соціальний захист (75,0 % виконання), що склали відповідно 21,0 % та 27,6 % в загальній структурі видатків, а найменший відсоток в структурі видатків у звітному періоді припадає на охорону навколишнього природного середовища (0,7 % від загального обсягу видатків).

Видатки Державного бюджету України з урахуванням міжбюджетних трансфертів становили 232,1 млрд. грн., що на 7,9 % більше, ніж за аналогічний період 2010 року. Рівень виконання річного плану знизився на 3,7 в. п. і становив 66,7 %.

Зміни у рівні виконання відрізняються від тих, що спостерігаються по зведеному бюджету. За видатками на економічну діяльність цей показник зменшився ще більше – близько 14,0 в. п. Суттєве скорочення відбулося також і за видатками на духовний та фізичний розвиток.

Найбільш пріоритетними, як і по зведеному бюджету, були видатки на соціальний захист та освіту, а також на транспорт і громадський порядок та безпеку. Найменший рівень виконання річного плану, що не досяг 30,0 %, як і у попередні роки, спостерігається за видатками на охорону навколишнього природного середовища та на сільське господарство.

Дефіцит державного бюджету склав 8,2 млрд. грн., що становить 21,8 % річного планового обсягу, затвердженого Законом України «Про Державний бюджет України на 2011 рік». Порівняно з аналогічним показником 2010 року розмір дефіциту державного бюджету зменшився майже на 84,5 %.

Запозичення до державного бюджету здійснені у сумі 61,4 млрд. грн. і зменшились щодо показника 2010 року на 37,7 %, а порівняно з 2009 роком – на 25,1%. Погашення боргу здійснено у сумі 35,2 млрд. грн., що становить 52,3 % річного планового обсягу та більше ніж удвічі перевищує аналогічний показник 2010 року.

У структурі джерел **фінансування державного бюджету** вперше за останні три роки збільшилася частка надходжень від приватизації майна, яка становить 15,2 %, що більше ніж у 30 разів перевищує аналогічний показник минулого року (0,5 %) та майже у 17 разів – показник 2009 року.

Доходи місцевих бюджетів зросли на 14,2 % та склали 130,3 млрд. грн. Однак як наслідок кризи відмічається зростання залежності місцевих бюджетів від міжбюджетних трансфертів з державного бюджету. За останні роки їх частка у структурі доходів місцевих бюджетів щорічно збільшується, і за підсумками 9 місяців 2011 року вона сягнула найбільшого значення – 52,3 %.

Водночас за найбільшим дохідним джерелом місцевих бюджетів, яким традиційно є надходження податку з доходів фізичних осіб, спостерігалось збільшення лише на 7,3 %. Передусім ці зміни пов'язані з перенесенням надходжень 50 % податку з доходів фізичних осіб із бюджету м. Київ до доходів Державного бюджету України відповідно до змін Бюджетного кодексу України.

Поряд з цим спостерігалось зростання до 8,4 млрд. грн., або у 3,5 раза, доходів бюджету розвитку місцевих бюджетів. Такі зміни відбулися відповідно до положень нової редакції Бюджетного кодексу України через перенесення практично усіх капітальних видатків із загального фонду до бюджету розвитку. Крім того, на доходи бюджету розвитку позитивно вплинуло зарахування до їх складу єдиного податку (ці надходження склали 17,9 % усіх доходів бюджету розвитку).

Вагомою статтею надходжень до місцевих бюджетів залишається плата за землю (8,0 млрд. грн.). Водночас темп приросту цих надходжень дещо зменшився порівняно з показниками останніх років і становив +13,1 %. Також варто відмітити значне травневе та серпневе зростання надходжень від справляння зборів за спеціальне використання води та плати за користування надрами. Це зростання пов'язано з тим, що саме на травень і серпень припадають кінцеві терміни сплати цих зборів за I та II квартали року, а також з розширенням кількості платників та підвищенням ставок оподаткування відповідно до Податкового кодексу.

Зазначимо також, що Податковим кодексом України було скасовано податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, що відповідним чином позначилося на надходженнях до місцевих бюджетів. Однак протягом січня – вересня 2011 року в обсязі податків на власність до місцевих бюджетів надходили збори за першу реєстрацію транспортного засобу та податок з власників транспортних засобів за попередній рік, які разом склали 500,0 млн. грн. (на 65,3 % менше, ніж у 2010 році). Крім того на компенсацію втрат цих надходжень місцевим бюджетам надається субвенція на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах, річний план якої складає понад 2,0 млрд. грн. (надходження за 9 місяців 2011 року склали 1,5 млрд. грн.).

Видатки місцевих бюджетів зросли на 15,1 % та становили 125,2 млрд. грн. Щомісячний тренд видатків місцевих бюджетів був подібний до попереднього року, крім видатків вересня, коли спостерігалось їх зменшення, нехарактерне для попередніх років.

Традиційно більшість видатків місцевих бюджетів спрямовувалися на соціально-культурну сферу. Водночас у звітному періоді мало місце зростання майже у 1,9 раза видатків на економічну діяльність, ЖКГ та охорону навколишнього середовища.

Аналізуючи економічну структуру видатків, необхідно відмітити зростання як капітальних видатків (на 46,9 % щодо показника січня – вересня попереднього року), так і видатків на поточне утримання бюджетних установ (на 12,6 %). Основними статтями, що демонстрували зростання, були видатки на субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) (+ 79,2 %), на придбання землі й нематеріальних активів (+88,4 %), на капітальне будівництво (+159,9 %).

РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ БЮДЖЕТУ ЗА ВЕРЕСЕНЬ – ЛИСТОПАД 2011 РОКУ

1.1. ДОХІДНА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 16.09.2011 № 3741

Законом України «Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України» щодо застосування нульової ставки з податку на додану вартість було подовжено застосування нульової ставки ПДВ до операцій з постачання природного газу (без урахування вартості послуг з його транспортування, розподілу і постачання), ввезеного на митну територію України Публічним акціонерним товариством «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (крім операцій з постачання такого газу для населення, установ та організацій, що фінансуються з державного бюджету і місцевих бюджетів, підприємств теплоенергетики для виробництва теплової енергії для населення та інших споживачів, що не є платниками цього податку).

Закон набув чинності з 10 жовтня 2011 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 06.10.2011 № 3828

Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» склад доходів загального фонду державного бюджету було доповнено: платою за надання адміністративних послуг, коштами, одержаними від продажу контрольних марок, зборами за підготовку до державної реєстрації авторського права та надходженнями від видачі деяких дозволів.

З метою упередження втрат загального фонду Державного бюджету законопроектом було внесено зміни до Закону України «Про судовий збір» звільнивши Міністерство фінансів, місцеві фінансові органи, Державну податкову службу, Державну митну службу, Державну казначейську службу, Державну фінансову інспекцію та їх територіальні органи, Державну службу фінансового моніторингу від сплати судового збору при їх зверненні до суду для захисту інтересів держави.

На період реалізації Закону України «Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві» змінено нормативи відрахування податку на доходи фізичних осіб. На території міст обласного значення пілотних регіонів цей податок зараховується у розмірі: 50 % – до обласних бюджетів та 50 % – до бюджетів міст обласного значення.

Закон набуває чинності з 1 січня 2012 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 07.10.2011 № 3906

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та про ставки вивізного (експортного) мита на деякі види зернових культур» було скасовано вивізні (експортні) мита на пшеницю і суміш пшениці та жита (меслин), полбу і кукурудзу. При цьому вивізні мита на ячмінь за ставкою 14 % у розмірі 23 євро за тонну було збережено до 1 січня 2012.

Нагадаємо, що з 1 липня 2011 року було запроваджено експортне мита на деякі види зернових. Завдяки цьому надходження вивізного

мита у липні – вересні 2011 року збільшилися в 3,5 раза. Водночас через те, що такий захід суттєво підвищив податкове навантаження на виробників сільськогосподарської продукції, а також через рекордний урожай зернових в Україні у поточному році (52–53 млн. т), який зняв побоювання щодо можливого дефіциту зернових на внутрішньому ринку, було прийнято рішення про скасування такого виду мита.

ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 04.11.2011 № 4014

Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України» та деяких інших законодавчих актів України» щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності було змінено підходи до справляння єдиного податку.

Закон передбачає різні види спрощеного оподаткування залежно від виду суб'єкта підприємництва (фізична або юридична особа), обсягу доходів, отриманих протягом податкового року, а також від видів діяльності.

Усіх платників податку поділено на 4 групи:

Платник податку		Критерії віднесення до групи	Ставки
Фізичні особи	I група	Дозволена кількість найманих осіб: 0; граничний обсяг доходу: 150 тис. грн.	1 – 10 % МЗП
	II група	Дозволена кількість найманих осіб: 10; граничний обсяг доходу: 1 млн. грн.	2 – 20 % МЗП
	III група	Дозволена кількість найманих осіб: 20; граничний обсяг доходу: 3 млн. грн.	3 % доходу + ПДВ
Юридичні особи		Дозволена кількість найманих осіб: 50; граничний обсяг доходу: 5 млн. грн.	5 % доходу – ПДВ

При цьому Законом уточнено види діяльності, які не дозволено здійснювати на умовах спрощеного оподаткування, порядок переходу на спрощену або на загальну систему оподаткування, визначено підстави анулювання свідоцтва платника єдиного податку. Крім того, вирішено деякі спірні моменти, що виникли при адмініструванні єдиного податку в минулому, а саме: відповідальність платників податків у разі перевищення граничної суми доходу, нарахування та сплати податку на додану вартість платниками єдиного податку. Також було скасовано положення Податкового кодексу, яким було заборонено відносити на валові витрати вартість придбаних у платників єдиного податку товарів та послуг, тощо.

Закон набуває чинності з 1 січня 2012 року.

1.2. ВИДАТКОВА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ТА БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС

НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ УКРАЇНИ ВІД 30.09.2011 № 1223

Наказом Міністерства фінансів України від 30 вересня 2011 року № 1223 затверджено Порядок обслуговування державного бюджету за видатками й операціями з надання та повернення кредитів, наданих за рахунок коштів державного бюджету.

Порядок регламентує організаційні взаємовідносини між органами Державної казначейської служби, розпорядниками бюджетних коштів, одержувачами бюджетних коштів, а також

розподіл обов'язків та відповідальності між ними в процесі обслуговування державного бюджету за видатками та операціями з надання та повернення кредитів, наданих за рахунок коштів державного бюджету, з урахуванням вимог Бюджетного кодексу України та інших нормативно-правових актів.

Одночасно втратив чинність наказ Державного казначейства України від 25.05.2004 року № 89 «Про затвердження Порядку обслуговування державного бюджету за видатками та операціями з надання та повернення кредитів, наданих за рахунок коштів державного бюджету».

1.3. МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ

НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ УКРАЇНИ ВІД 04.10.2011 № 1249

Наказом Міністерства фінансів України від 4 жовтня 2011 року № 1249 внесено зміни до наказу МФУ від 14.02.2011 року № 97, а саме: Кодифікатор нумерації типових переліків бюджетних програм місцевих бюджетів викладено в новій редакції: присвоєні та доповнені номери бюджетним програмам, які формуються за видатками, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, тобто для виконання власних повноважень.

Таким чином, присвоєно номери всім бюджетним програмам, які можуть бути сформовані при складанні місцевих бюджетів за ПЦМ, що дозволить місцевим фінансовим органам при формуванні програмно-цільового бюджету застосовувати коди програмної класифікації.

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 02.11.2011 № 1139

Постановою Кабінету Міністрів України від 2 листопада 2011 року № 1139 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2010 року № 1149» внесено зміни до Формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів (дотації вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету) між державним бюджетом та місцевими бюджетами.

У зв'язку зі зміною нормативу відрахувань податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів у пілотних регіонах, визначених Законом України «Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві», внесено зміни до Формули визначення обсягу доходів, закріплених за бюджетами міст обласного значення Вінницької, Дніпропетровської і Донецької областей, а також обласними бюджетами цих областей.

Зміна нормативів відрахувань податку на доходи фізичних осіб регламентована Законом України від 6 жовтня 2011 року № 3828 «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України».

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2011 РОКУ

ВВП

Протягом 9 місяців 2011 року продовжувалася тенденція до **економічного зростання**, що пояснюється, в основному, сприятливою зовнішньоекономічною кон'юктурою та підвищенням внутрішнього попиту. Крім того, упродовж зазначеного періоду спостерігалось прискорення цінової динаміки та відбувалося збільшення обмінного курсу національної валюти щодо євро (за аналогічний період минулого року мало місце його зменшення).

Номінальний ВВП склав 968,0 млрд. грн., що на 183,7 млрд. грн., або на 23,4 %, більше, ніж за відповідний період минулого року. Таке збільшення майже на 3,4 в. п. перевищує минулорічне.

Реальний ВВП порівняно з відповідним показником 2010 року (у постійних цінах 2007 року) зріс на 6,6 %², що на 3,0 в. п. більше, ніж у минулому році.

Однією з причин економічного зростання є збільшення обсягів промислового виробництва, хоча і дещо нижчими темпами, ніж у 2010 році. Так, індекс виробництва промислової продукції становив 108,6 % порівняно з 111,1 % за аналогічний період минулого року. При цьому обсяги виробництва транспортних засобів та устаткування збільшились на 29,7 %, зокрема виробництва автомобілів – на 42,0 %, продукції машинобудування – на 20,4 %, хімічної та нафтохімічної промисловості – на 18,2 %, металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів – на 11,7 %, зокрема виробництва труб – на 30,2 %, продукції сільськогосподарського виробництва – на 13,7 %.

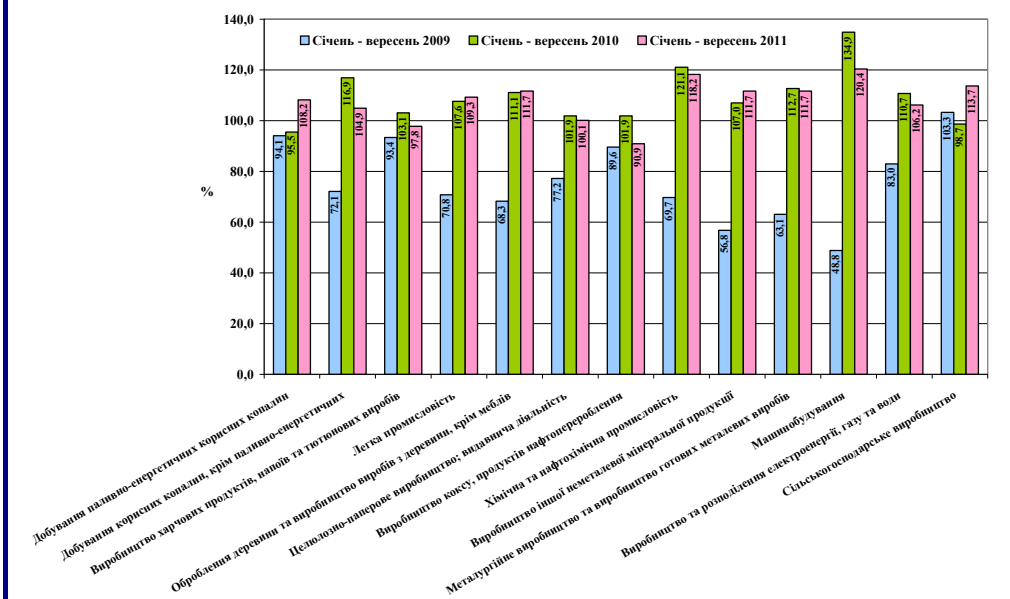
Разом з тим, за деякими групами товарів спостерігалось падіння промислового виробництва. Такими групами є: виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (падіння на 2,2 %); виробництво кокосу, продуктів нафтоперероблення – на 9,1 %; суттєво посилилось падіння виробництва гумових виробів – на 13,7 % порівняно з 5,3 % за перше півріччя року та виробництва електродвигунів, генераторів і трансформаторів – на 15,5 % порівняно з 4,6 %.

Динаміку індексів виробництва промислової та сільськогосподарської продукції відображено на діаграмі 2.1.

² <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Діаграма 2.1

Динаміка індексів виробництва промислової та сільськогосподарської продукції за січень – вересень 2009–2011 років

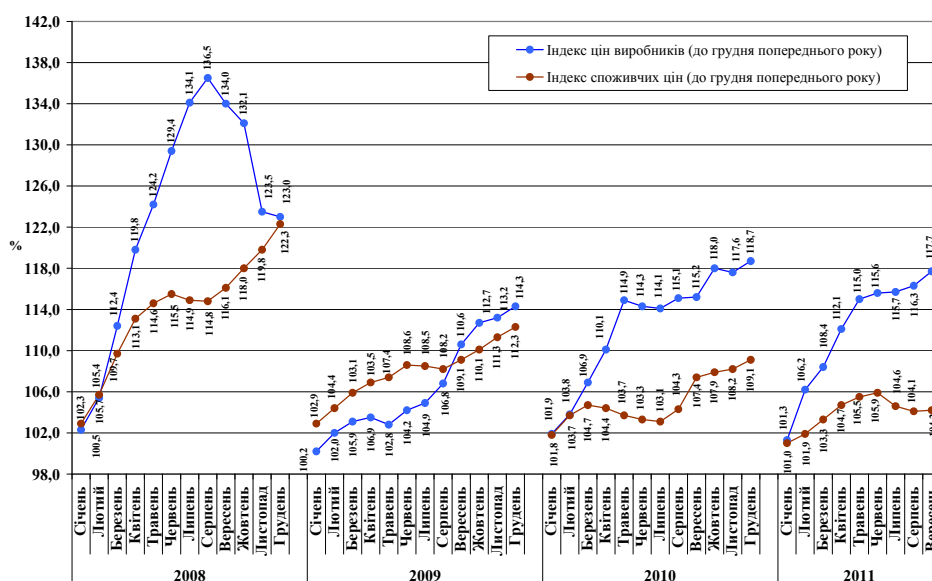

ІНДЕКСИ ЦІН СПОЖИВАЧІВ І ВИРОБНИКІВ

Індекс споживчих цін (далі – ІСЦ) становив 104,2 % проти 107,4 % у 2010 році (див. графік 2.1). Чинниками підвищення інфляції у цей період були висхідна динаміка цін на нафту на світових ринках, що призвело до подорожчання палива та мастил на 30,6 %. Крім того, за аналізований період відбулося зростання цін на електроенергію на 22,9 %, на плату за власне житло (квартирну плату) – на 17,6 %, на гарячу воду та опалення – на 13,8 %. Знизилися ціни на молоко, сир та яйця на 5,0 %, картоплю – майже удвічі.

Графік 2.1

Динаміка індексів цін у 2008–2011 роках

Індекс цін виробників (далі – ІЦВ) становив 117,7 %, що на 2,5 в. п. більше, ніж за 9 місяців минулого року. Основним чинником, що спричинив збільшення ІЦВ, було пожвавлення зовнішньоекономічної кон'юнктури та зростання внутрішнього інвестиційного попиту, що відображено у зростанні обсягів інвестицій в основний капітал як за рахунок власних коштів підприємств та організацій, так і за бюджетні кошти. Зазначимо, що останнє, зокрема, пояснюється проведенням робіт з підготовки до чемпіонату з футболу Євро-2012. У цілому спостерігалось зростання цін у добувній промисловості на 23,7 %, у переробній промисловості – на 13,3 %, у виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води – на 27,4 %³.

Як і в попередні періоди поточного року, найбільше підвищення ІЦВ щодо показника грудня попереднього року відбулось у добуванні корисних копалин, крім паливно-енергетичних, – на 34,3 % (зокрема, у добуванні металевих руд, що пов'язано з підвищенням попиту на цей вид сировини на світових ринках) та у виробництві коксу, продуктів нафтоперероблення – на 21,9 % (що пов'язано з висхідною динамікою світових цін на нафту).

ДОХОДИ І ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ

Структура **номінальних доходів населення** практично не змінилася порівняно з попередніми роками. Найбільші частки припадали на заробітну плату (40,2 %), соціальні допомоги (32,8 %), з яких соціальні трансферти в натурі складають 10,2 %. Прибуток та змішаний дохід у загальній структурі доходів займають 22,3 %, а доходи від власності (одержані) – 4,7 %.

Номінальна середньомісячна заробітна плата у розрахунку на одного штатного працівника на кінець вересня 2011 року склала 2 571,0 грн. і зросла на 18,2 % щодо показника попереднього року (див. таблицю 2.1). Це перевищує державні соціальні стандарти (рівень мінімальної заробітної плати та прожитковий мінімум працездатної особи, що дорівнюють 960,0 грн.) у 2,7 раза.

Найбільше значення середньомісячної заробітної плати традиційно зафіксовано у м. Києві (3 903,0 грн.), найменше – у Тернопільській області (1 822,0 грн.).

Серед видів економічної діяльності, де номінальна заробітна плата за період з початку року має найвищі значення, можна виділити діяльність авіаційного транспорту (8 608,0 грн.), фінансову діяльність (5 244,0 грн.), діяльність водного транспорту (3 382,0 грн.).

Порівняно з аналогічним періодом минулого року **реальна заробітна плата** зросла на 8,0 % (за аналогічний період 2010 року – на 9,8 %). При цьому оборот роздрібної торгівлі збільшився на 15,2 %, що є підтвердженням поступового відновлення внутрішнього споживчого попиту.

Аналіз динаміки середньомісячної зарплати за регіонами вказує на нерівномірність регіонального розвитку економіки України. Найменш відчутне збільшення заробітної плати спостерігалось у Чернівецькій області (на 12,2 %), Рівненській та Закарпатській (на 12,8 %) і Тернопільській (на 13,7 %) областях. Найвище зростання

³ www.ukrstat.gov.ua

спостерігається у Донецькій (на 22,2 %), Київській (на 21,4 %) і Луганській (на 21,0 %) областях.

Таблиця 2.1

**Номінальна і реальна заробітна плата у розрізі регіонів України
за січень – вересень 2009–2011 років**

Назва адміністративно-територіальної одиниці	Середньомісячна номінальна заробітна плата (у розрахунку на одного штатного працівника), грн.			Темп зростання номінальної заробітної плати, %		Індекс реальної заробітної плати (до відповідного періоду попереднього року), %		
	2009 рік	2010 рік	2011 рік	2010 рік /2009 рік	2011 рік /2010 рік	2009 рік	2010 рік	2011 рік
Автономна Республіка Крим	1 665,0	1 939,0	2 239,0	116,5	115,5	89,3	108,8	104,0
Вінницька	1 469,0	1 729,0	2 017,0	117,7	116,7	94,3	111,7	109,3
Волинська	1 398,0	1 641,0	1 943,0	117,4	118,4	90,7	113,7	109,5
Дніпропетровська	1 914,0	2 313,0	2 743,0	120,8	118,6	86,5	113,2	108,0
Донецька	2 060,0	2 469,0	3 016,0	119,9	122,2	86,2	111,9	110,7
Житомирська	1 458,0	1 731,0	2 024,0	118,7	116,9	92,0	110,7	106,9
Закарпатська	1 519,0	1 786,0	2 015,0	117,6	112,8	96,0	108,6	105,2
Запорізька	1 806,0	2 123,0	2 545,0	117,6	119,9	86,0	109,3	109,5
Івано-Франківська	1 608,0	1 886,0	2 177,0	117,3	115,4	91,3	111,8	107,5
Київська	1 941,0	2 217,0	2 692,0	114,2	121,4	90,8	108,1	112,7
Кіровоградська	1 497,0	1 771,0	2 058,0	118,3	116,2	93,5	111,7	106,7
Луганська	1 828,0	2 198,0	2 660,0	120,2	121,0	88,8	113,4	109,1
Львівська	1 630,0	1 895,0	2 201,0	116,3	116,1	89,4	108,0	106,1
Миколаївська	1 762,0	2 075,0	2 392,0	117,8	115,3	96,2	108,5	104,2
Одеська	1 724,0	1 997,0	2 325,0	115,8	116,4	92,4	108,5	105,1
Полтавська	1 688,0	2 033,0	2 417,0	120,4	118,9	88,1	113,5	108,5
Рівненська	1 570,0	1 896,0	2 139,0	120,8	112,8	91,1	114,5	103,6
Сумська	1 558,0	1 820,0	2 131,0	116,8	117,1	93,7	107,9	108,0
Тернопільська	1 378,0	1 602,0	1 822,0	116,3	113,7	93,5	110,1	104,1
Харківська	1 759,0	2 000,0	2 344,0	113,7	117,2	89,2	107,3	107,9
Херсонська	1 450,0	1 685,0	1 923,0	116,2	114,1	94,1	107,8	103,1
Хмельницька	1 488,0	1 730,0	2 017,0	116,3	116,6	91,4	111,1	106,4
Черкаська	1 499,0	1 795,0	2 098,0	119,7	116,9	89,2	113,2	107,9
Чернівецька	1 489,0	1 724,0	1 935,0	115,8	112,2	96,3	111,2	104,8
Чернігівська	1 443,0	1 672,0	1 934,0	115,9	115,7	90,5	110,7	104,5
м. Київ	3 101,0	3 322,0	3 903,0	107,1	117,5	88,2	103,8	105,7
м. Севастополь	1 830,0	2 096,0	2 408,0	114,5	114,9	94,5	106,4	102,2
Україна	1 862,0	2 176,0	2 571,0	116,9	118,2	89,7	109,8	108,0

Найбільша частка **витрат населення** – близько 80,0 % – припадає на придбання товарів та послуг, тобто повторює тенденцію попередніх років. Приріст фінансових активів складає 6,3 % у загальній структурі витрат населення і майже стільки ж – поточні податки на доходи та майно (6,4 %).

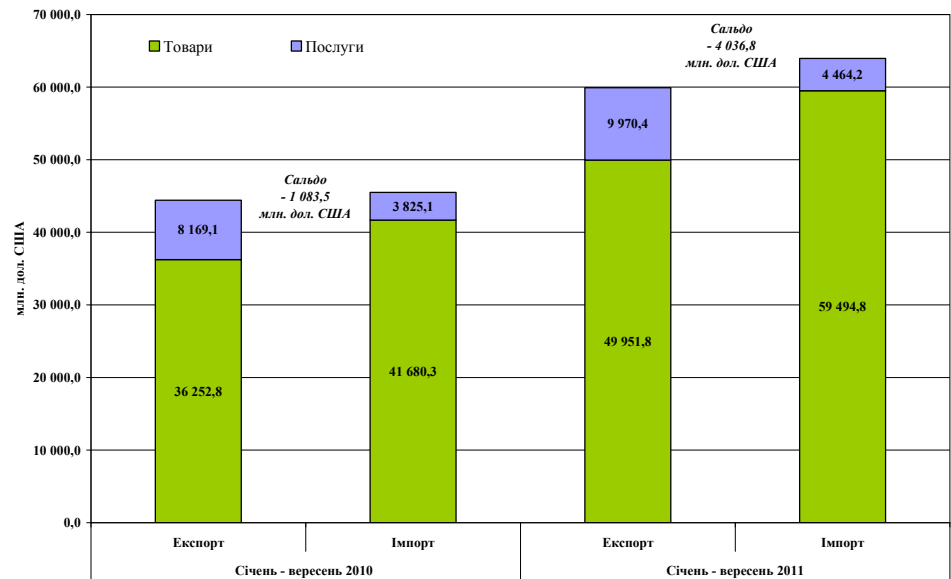
ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Сальдо зовнішньоторговельного балансу України погіршилось у 3,7 раза, його значення було від'ємним та склало 4,0 млрд. дол. США порівняно з 1,1 млрд. дол. США у минулому році (див. діаграму 2.2).

За даними Державної служби статистики України, **експорт українських товарів** збільшився на 34,9 % порівняно з відповідним показником 2010 року і склав 59,9 млрд. дол. США.

Діаграма 2.2

Експорт та імпорт товарів і послуг за січень – вересень 2010–2011 років

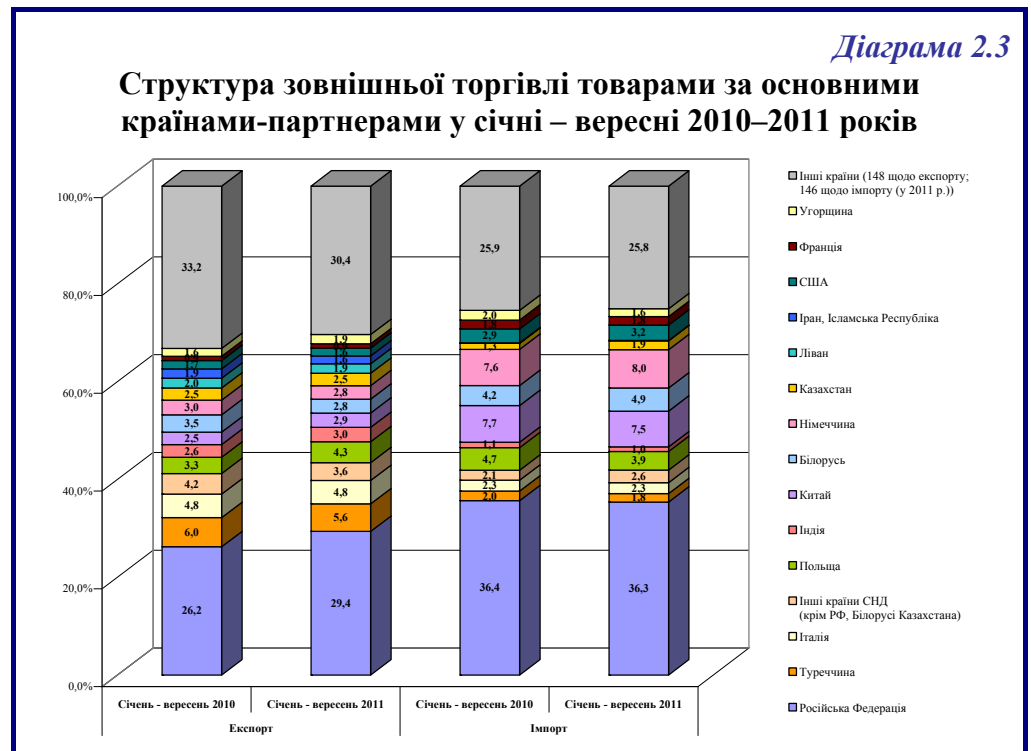
Основу товарної структури українського експорту складали недорогочінні метали та вироби з них – 33,3 % від загального обсягу експорту, що менше на 1,6 в. п., ніж у минулому році. Продукція агропромислового комплексу та харчової промисловості становила 17,4 % та зменшилася порівняно з минулим роком на 0,7 в. п., мінеральні продукти – 15,0 % (або на 1,6 в. п. більше), продукція машинобудування – 9,7 % (або на 1,3 в. п. більше), продукція хімічної промисловості – 7,8 % (або на 1,2 в. п. більше), деревина, паперова маса та вироби з неї – 3,3 % (або на 0,2 в. п. менше).

За географічною структурою обсяги експортних поставок товарів до країн СНД становили 38,4 % від загального обсягу експорту, Європи – 28,3 %, Азії – 25,2 %, Африки – 4,0 %, Америки – 3,9 %.

Основними споживачами української продукції залишаються Російська Федерація (29,4 %), Туреччина (5,6 %), Італія (4,8 %), Польща (4,3 %), Індія (3,0 %), Китай (2,9 %), Білорусь та Німеччина (2,8 %), Казахстан (2,5 %) (див. діаграму 2.3).

Збільшився експорт товарів до усіх основних країн-партнерів: Польщі – на 76,1 %, Китаю – на 58,3 %, Індії – на 57,6 %, Російської Федерації – на 54,4 %, Казахстану – на 39,7 %, Італії – на 36,5 %, Туреччини – на 30,5 %.

У цілому по торгівлі товарами коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,84 (у за 9 місяців 2010 року – 0,87). При цьому зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами зі 169-ти країн світу.

Товарний імпорт України становив 59,5 млрд. дол. США, що більше відповідного показника минулого року на 42,7 % (див. діаграму 2.2).

Мінеральні продукти складали 36,9 % загального обсягу імпорту товарів, що на 0,3 в. п. більше, ніж у минулому році. На поставки продукції машинобудування припадало 14,8 % (або на 1,7 в. п. більше), продукції хімічної промисловості – 9,8 % (або на 1,0 в. п. менше), продукції агропромислового комплексу та харчової промисловості – 7,7 % (або на 1,9 менше), легкої промисловості – 3,2 % (або на 1,3 менше) від загальної вартості імпорту.

Імпорт з країн СНД становив 45,7 % від загального обсягу, Європи – 32,3 %, Азії – 15,7 %, Америки – 4,9 %, Африки – 1,2 %, Австралії та Океанії – 0,2 %.

Найбільші надходження здійснювались із Російської Федерації – 36,3 %, Німеччини – 8,0 %, Китаю – 7,5 %, Білорусі – 4,9 %, Польщі – 3,9 %, США – 3,2 %, Італії – 2,3 % (див. діаграму 2.3).

Експорт послуг, за даними Державної служби статистики України, становив 10,0 млрд. дол. США (див. діаграму 2.2) і збільшився порівняно з аналогічним періодом минулого року на 22,1 %. Найбільшу питому вагу в загальному обсязі експорту становлять транспортні (67,0 %), а також різні ділові, професійні та технічні послуги (12,8 %).

Збільшення експорту послуг щодо аналогічного показника минулого року відбулося за рахунок збільшення обсягів послуг повітряного транспорту на 31,0 %, залізничного транспорту – на 26,7 %, трубопровідного транспорту – на 14,7 %, різних ділових, професійних та технічних послуг – на 19,6 %, послуг з ремонту – на 73,3 %, комп'ютерних послуг – на 37,4 %.

Основною країною-партнером залишається Російська Федерація, на яку припадає 40,7 % загального обсягу послуг. При цьому вага експорту в усі країни СНД складає 44,8 %.

Зовнішньоторговельні операції з надання послуг проводилися з партнерами зі 173-х країн світу.

Імпорт послуг становив 4,5 млрд. дол. США та збільшився на 17,5 % порівняно з відповідним періодом 2010 року.

Географічна структура імпорту послуг характеризується домінуванням послуг із європейських країн, частка яких становить 45,0 % загального обсягу імпортованих послуг проти 18,2 % імпорту послуг із країн СНД. Останній збільшився порівняно з показником 2010 року на 21,6 %, у т. ч. із Російської Федерації – на 15,8 %, Казахстану – у 1,9 раза, Білорусі – на 30,1 %.

Імпорт послуг із Угорщини зріс у 1,9 раза, Австрії – 1,8 раза, Німеччини – на 40,5 %, Швейцарії – на 38,0 %, Кіпру – на 11,0 % та США – 8,3 %. При цьому зменшились обсяги імпорту послуг із Єгипту на 36,8 %, Португалії – на 25,7 %, Латвії – на 22,2 %, Швеції – на 12,3 %, Франції – на 7,8 %.

Найбільшу частку у загальному обсязі імпорту послуг склали транспортні послуги (25,2 %), фінансові послуги (17,1 %), різні ділові, професійні та технічні послуги (16,7 %), державні послуги, не віднесені до інших категорій (10,3 %).

Збільшились обсяги імпорту повітряного транспорту на 62,1 %, залізничного транспорту – на 30,8 %, різних ділових, послуг з подорожей – на 30,5 %, професійних та технічних послуг – на 27,6 %, комп'ютерних послуг – на 20,1 %, роялті та ліцензійних послуг – на 17,1 %, державних послуг, не віднесених до інших категорій, – на 15,8 %.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2011 РОКУ

Банківська система України протягом січня – вересня 2011 року характеризувалася:

- відносно стабільною грошово-кредитною та валютно-курсовою політикою НБУ та проведенням банками більш гнучкої процентної політики для залучення коштів клієнтів у національній валюті;
- приростом обсягів загальних активів банківської системи. Приріст за 9 місяців 2011 року склав +9,5 %, що зумовлено зростанням вкладень банків в операції з державними та корпоративними цінними паперами й незначним відновленням кредитування клієнтів – юридичних осіб;
- тенденцією до зростання кредитного портфеля клієнтів, спричиненого, в основному, приростом кредитів, наданих юридичним особам (+13,3 % або +69,3 млрд. грн.);
- подальшим приростом депозитів клієнтів. Так, кошти юридичних осіб у січні – вересні 2011 року зросли на 23,7 млрд. грн., або на 16,6 %, кошти фізичних осіб – на 29,0 млрд. грн., або на 10,7 %;
- від’ємним фінансовим результатом роботи банківської системи у розмірі 5,6 млрд. грн., що, в основному, спричинено збитковістю банків з тимчасовою адміністрацією та банків, які ліквідуються, а також уповільненням темпів приросту операційного результату у зв’язку із припиненням кредитування;
- збільшенням частки іноземного капіталу у банківській системі України до рівня 42,0 % (на початок року – 40,6 %). При цьому загальна кількість банків з іноземним капіталом скоротилася на 1 банк і складає 55 фінансових установ;
- скороченням частки простроченої заборгованості (на 0,22 в. п.) до 10,07 % від загального обсягу кредитного портфеля клієнтів. В абсолютному вираженні обсяг простроченої заборгованості за січень – вересень 2011 року скоротився на 2,45 % (до 82,8 млрд. грн.) на фоні приросту загального обсягу кредитного портфеля клієнтів;
- оптимізацією вимог до формування банками обов’язкових резервів, які вступили в дію з 1 липня 2011 року. Так, норматив резервування за коштами на поточних рахунках та рахунках на вимогу виріс з 7 % до 8 %, за короткостроковими валютними депозитами – з 4 % до 6 %, за довгостроковими вкладами скоротився до 2 %. Ставка резервування за депозитами у національній валюті залишилась на 0-му рівні. Також у резервах враховується 50 % номінальної вартості ОВДП, емітованих для фінансування проєктів ЄВРО-2012, проти попередніх вимог у

100 %. Головним мотивом коригування резервних вимог є стимулювання позитивних структурних зрушень у ресурсній базі банків через створення більш преференційних умов залучення довгострокових коштів;

- посиленням вимог до нормативів валютного регулювання для банків. НБУ скоротив нормативне значення ліміту загальної довгої відкритої валютної позиції банків з 20 % до 5 %. Ліміт загальної короткої відкритої валютної позиції банку залишається на рівні 10 %. Також регулятор зобов'язав банки щодня виконувати зазначені ліміти, що значно обмежує діяльність банків на валютному ринку України;
- введенням Національним банком України пені, що нараховується на непогашену в строк заборгованість банків за кредитами рефінансування у розмірі 0,5 % від суми заборгованості за кожен день прострочки (але не більше подвійної облікової ставки, яка діяла у період прострочки);
- посиленням контролю з боку Національного банку України щодо порядку проведення банками валютно-обмінних операцій. Відповідно до змін, внесених до Інструкції про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України, банк має здійснювати валютно-обмінні операції за умови пред'явлення документа, що посвідчує особу. При цьому працівник банку зобов'язаний забезпечити зберігання копій сторінок документа, що посвідчує особу, в документах дня.

ГРОШОВО- КРЕДИТНА ПОЛІТИКА ТА ЛІКВІДНІСТЬ

ПРОПОЗИЦІЯ ГРОШЕЙ

Протягом 9-ти місяців 2011 року Національний банк утримував темпи розширення грошової пропозиції в помірних межах. Ці заходи сприяли поступовому зменшенню обсягу коррахунків банків (на 12,8 % до 14,6 млрд. грн.) Середньоденний обсяг коррахунків банків протягом цього періоду становив 17,6 млрд. грн. (у 2010 році – 21,5 млрд. грн.).

У січні – вересні 2011 року продовжувалася тенденція до зростання обсягів депозитів населення в банках як у національній, так і в іноземній валютах.

Нарощення депозитного портфеля банківської системи відобразилося на динаміці грошової маси, обсяги якої у 2011 році демонстрували приріст. Збільшення грошової маси за січень – вересень 2011 року становило 10,8 % (до 662,3 млрд. грн.) порівняно з 16,7 % в аналогічному періоді минулого року.

Зниження обсягу базових грошей є наслідком активізації механізму мультиплікації коштів банками. Так, протягом першого півріччя 2011 року значення грошового мультиплікатора збільшилося з 2,65 до 2,83.

На динаміку обсягу грошової маси впливала динаміка її іншої складової – готівки поза банками, обсяг якої протягом січня – вересня 2011 року збільшився на 3,8 % до 189,9 млрд. грн. У результаті помірного зростання готівкової складової порівняно з депозитною питома вага готівки у структурі грошової маси станом на 01.10.2011 року зменшилася до 28,7 % порівняно з 30,6 % станом на початок 2011 року.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

Водночас обсяг монетарної бази за 9 місяців 2011 року зріс на 3,8 % до 234,4 млрд. грн. порівняно зі збільшенням на 11,2 % в аналогічному періоді минулого року.

Станом на 1 жовтня 2011 року ліцензію Національного банку України на здійснення банківських операцій мали 177 банків. У стані ліквідації перебуває 20 банків, з них 19 банків ліквідуються за рішеннями Національного банку України, 1 – за рішеннями господарських (арбітражних) судів. У 3-х банках продовжує працювати тимчасова адміністрація.

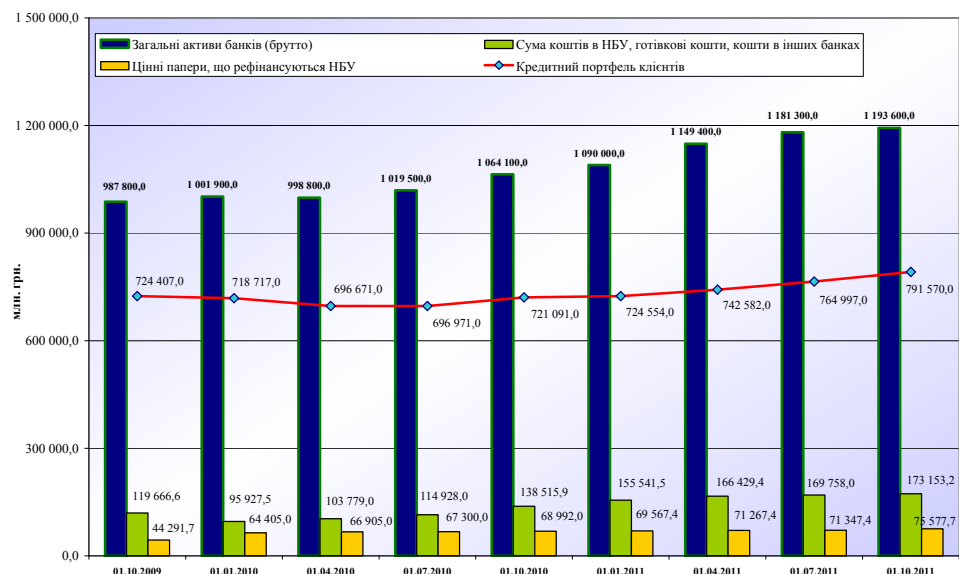
Кількість діючих банків з іноземним капіталом скоротилася на 1 установу і становила 55. Кількість банків зі 100 % часткою іноземного капіталу протягом 9-ти місяців 2011 року зросла на 2 і станом на 01.10.2011 року становить 22 банки. Частка іноземного капіталу у банківській системі України збільшилася до рівня 42,0 % (на початок року – 40,6 %).

Зважаючи на достатньо високий рівень ліквідності банків, Національний банк України значно скоротив обсяги операцій з їх рефінансування. Порівняно з тенденцією 2010 року, протягом січня – вересня 2011 року банки демонстрували низький попит на операції з рефінансування: Так, упродовж дев'яти місяців 2011 року приріст цих операцій склав 6,0 млрд. грн. Водночас банками повернено кредитів рефінансування на загальну суму 12,7 млрд. грн., у тому числі з випередженням графіку – 5,8 млрд. грн.

Мав місце приріст темпів розвитку банківської системи України, зокрема зростання показника загальних активів. Так, порівняно з підсумками 2010 року протягом дев'яти місяців 2011 року загальні активи банківської системи України зросли на +9,5 % та склали 1 193,6 млрд. грн., або 149,7 млрд. дол. США (див. діаграми 3.1 та 3.2).

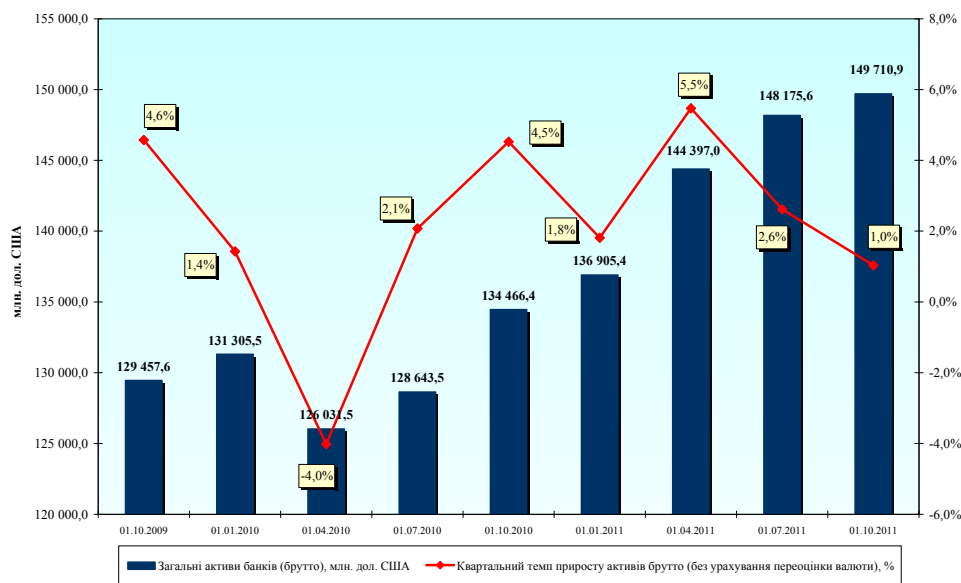
Діаграма 3.1

Динаміка загальних активів банків у 2009–2011 роках у національній валюті

Діаграма 3.2

Динаміка загальних активів банків у 2009–2011 роках в іноземній валюті

Обсяг кредитного портфеля клієнтів показав приріст на рівні 9,3 % і станом на 01.10.2011 року склав 791,6 млрд. грн., основну роль при цьому продовжує грати позитивна динаміка кредитного портфеля корпоративних клієнтів. Незважаючи на все ще значну частку кредитів у іноземній валюті, їх частка продовжує падати і складає 42,5 % на кінець III кварталу 2011 року (порівняно з 46,6 % на кінець 2010 року). Це пояснюється, насамперед, продовженням спадної динаміки кредитного портфеля роздрібних клієнтів, які були видані в іноземній валюті та підвищеними вимогами до формування резервів під заборгованість в іноземній валюті. Основними причинами низької кредитної активності банків залишається високий рівень проблемної заборгованості, високі процентні ставки та низька кредитоспроможність більшості позичальників.

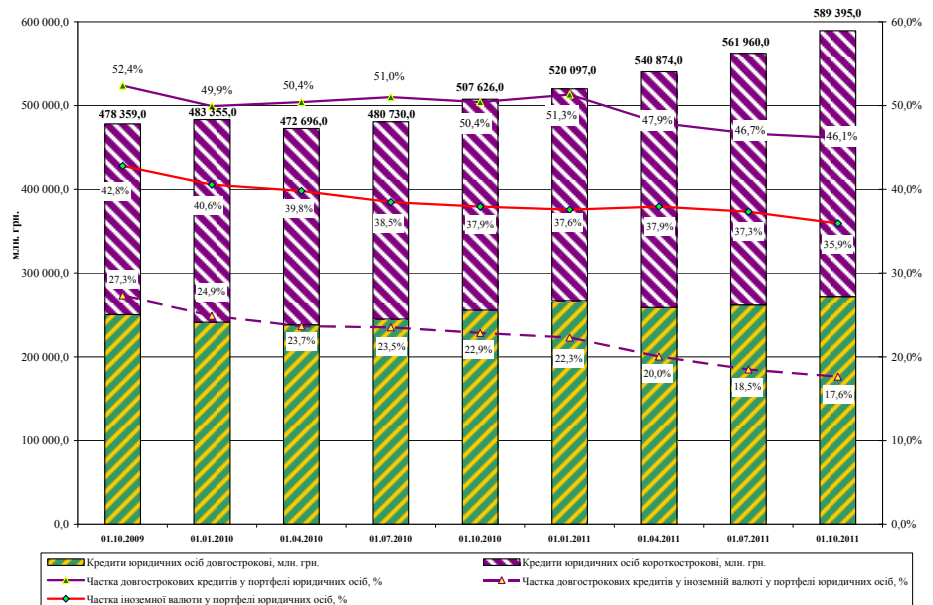
Станом на 1 жовтня 2011 року обсяг кредитного портфеля юридичних осіб склав 589,4 млрд. грн., або 74,5 % від загального обсягу кредитного портфеля клієнтів, обсяг кредитного портфеля фізичних осіб склав 202,2 млрд. грн., або 25,5 % від загального обсягу кредитного портфеля клієнтів (див. діаграми 3.3 та 3.4).

За підсумками дев'яти місяців 2011 року приріст кредитного портфеля юридичних осіб склав +13,3% (+8,0 % за підсумками I півріччя 2011 року).

Лідерами за приростом кредитів корпоративним клієнтам за підсумками 9-ти місяців 2011 року були: ПриватБанк, який збільшив свій портфель на 16,3 млрд. грн., або на +20,0 %, та Ощадбанк (приріст склав 13,1 млрд. грн., або +33,0 %). Активно кредитують Укргазбанк (3,6 млрд. грн., або 47,0 %) та російські банки – Сбербанк Росії (3,8 млрд. грн., або 50,0 %) та Промінвестбанк (3,5 млрд. грн., або 14,0 %).

Діаграма 3.3

Динаміка кредитів банків, наданих юридичним особам у 2009–2011 роках

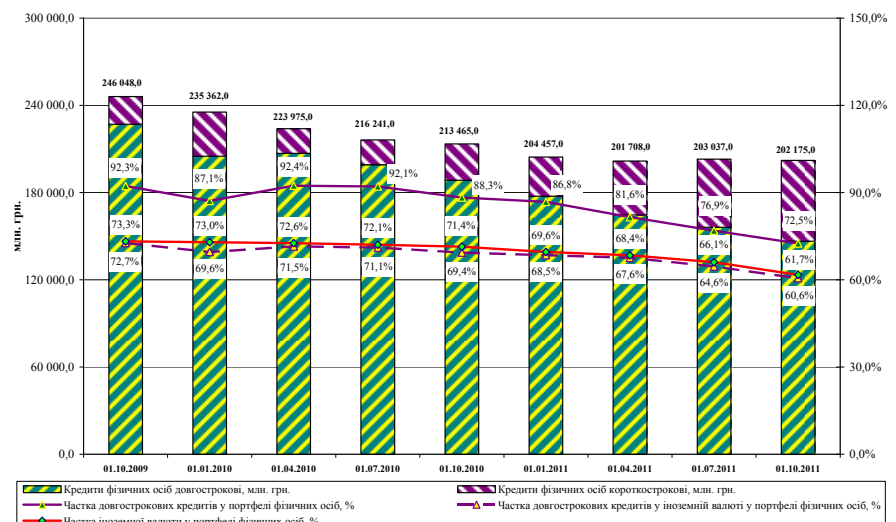

Водночас досить суттєво скоротили свій кредитний портфель корпоративних клієнтів УкрСиббанк (–3,9 млрд. грн., або –27,0 %) та Сведбанк (–4,8 млрд. грн., або –52,0 %).

Темпи приросту погашення кредитного портфеля фізичних осіб все ще перевищують темпи приросту нових видач. Але темпи скорочення кредитного портфеля фізичних осіб знизались, і у січні – вересні 2011 року був зафіксований позитивний приріст кредитного портфеля фізичних осіб у національній валюті (+15,2 млрд. грн., або 24,5 %).

Діаграма 3.4

Динаміка кредитів банків, наданих фізичним особам у 2009–2011 роках

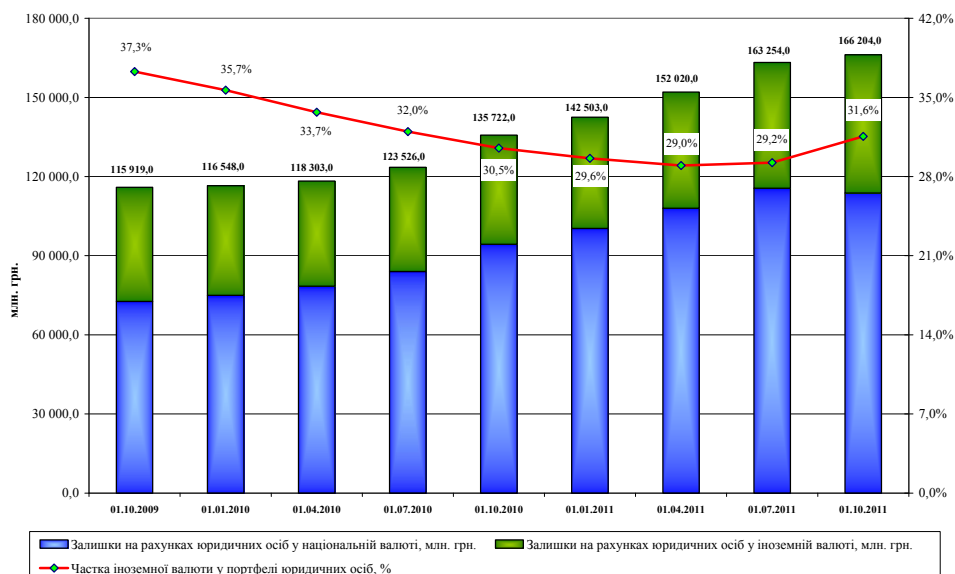

Темпи погашення кредитів, наданих фізичним особам, у січні – вересні 2011 року сповільнились до 1,0 % порівняно з 9,3 % за підсумками 2010 року

Станом на 1 жовтня 2011 року депозитний портфель суб'єктів господарювання склав 166,2 млрд. грн., або 19,0 % загального обсягу зобов'язань, а депозитний портфель фізичних осіб – 300,7 млрд. грн., або 34,3 % (див. діаграми 3.5 та 3.6). Протягом 2011 року продовжувала спостерігатися позитивна тенденція до приросту коштів на депозитних рахунках клієнтів – юридичних та фізичних осіб.

Діаграма 3.5

Динаміка залишків коштів юридичних осіб на рахунках банків у 2009–2011 роках

Кошти юридичних осіб протягом 9 місяців 2011 року зросли на 16,6 %. При цьому кошти юридичних осіб в іноземній валюті в доларовому еквіваленті зросли на 1,44 млрд. дол. США, або на 27,2 %, а в національній валюті – зросли на 14,6 млрд. грн., або на 14,6 %.

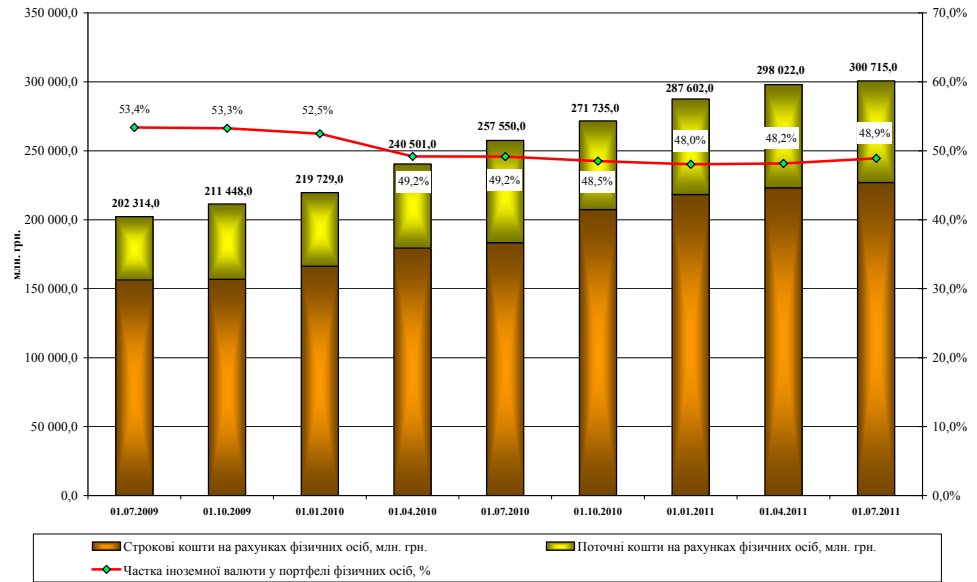
Значну частину приросту депозитного портфеля юридичних осіб показав Ощадбанк (8,8 млрд. грн., або 178,0 %), Укресімбанк (4,1 млрд. грн., або 27,3 %), ПриватБанк (2,8 млрд. грн., або 13,9 %) та Укрсоцбанк (2,5 млрд. грн., або 46,0 %). Але слід зауважити, що у деяких банків спостерігався відтік корпоративних депозитів. Найбільші відтоки показали Промінвестбанк (–1,9 млрд. грн., або –22,1 %) та банк Фінанси та кредит (скорочення портфеля становило 31,4 %, або на 1,2 млрд. грн.).

Кошти фізичних осіб протягом першого – третього кварталів 2011 року зросли до рівня 300,7 млрд. грн., або на 10,7 %. При цьому кошти населення в національній валюті зросли на 13,7 млрд. грн., або на 9,8 %, а в іноземній валюті у в доларовому еквіваленті – на 1,89 млрд. дол. США, або на 11,4 %. Банки мають таку структуру коштів населення з точки зору строковості. Строкові кошти складають 227,0 млрд. грн., або 75,5 % від загальної суми коштів населення, а кошти на вимогу – 73,7 млрд. грн., або 24,5 %. Досить високою

залишається частка депозитів на вимогу (37,3%) та депозитів на термін до 1-го року (28,3%).

Діаграма 3.6

Динаміка залишків коштів фізичних осіб на рахунках банків у 2009–2011 роках

Значну частину приросту строкових коштів фізичних осіб у січні – вересні 2011 року показав ПриватБанк (+14,1 млрд. грн.), Ощадбанк (+5,0 млрд. грн., перевиконано за рахунок переведення коштів клієнтів із Родовід банку) та три банки – більше, ніж 1 млрд. грн. приросту кожний (Брокбізнесбанк, Дельта банк та Сбербанк Росії).

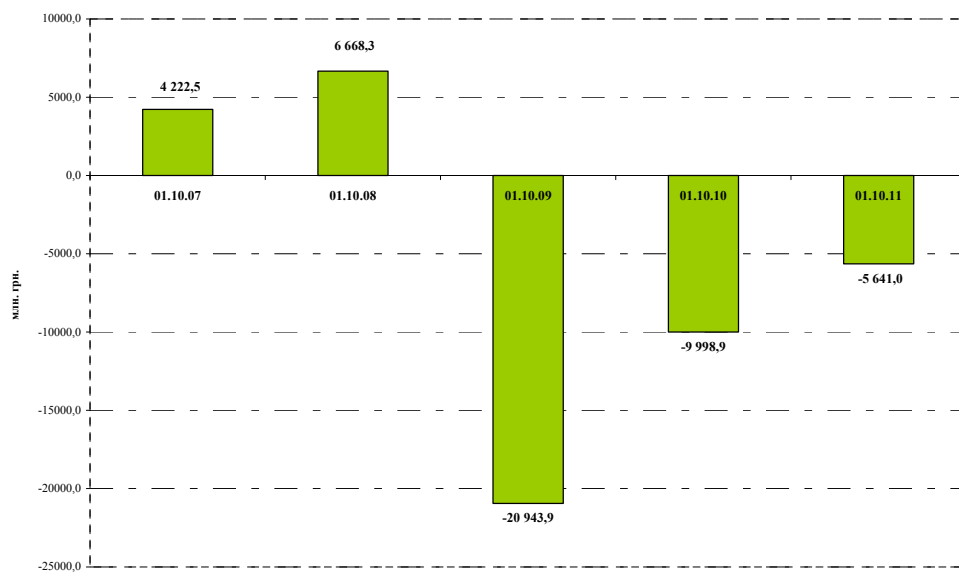
Банківський сектор України залишається помірно капіталізованим. Власний капітал банків за три квартали 2011 року зріс на 10,3 % та станом на 1 жовтня 2011 року склав 151,9 млрд. грн., або 15,0 % пасивів банків. Сплачений зареєстрований статутний капітал збільшився на 14,9 % до 167,5 млрд. грн. Як бачимо, статутний капітал по банківській системі в цілому і надалі перевищує сукупний розмір власного капіталу, що зумовлено накопиченим збитком минулих років.

З метою виконання вимог НБУ щодо нарощення розміру регулятивного капіталу до 120 млн. грн., протягом III кварталу 2011 року 15 банків наростили свої статутні капітали на загальну суму 9,2 млрд. грн. При цьому найбільша частка зазначеного приросту припадає на Укргазбанк (за рахунок державних коштів) та Приватбанк.

Як свідчать дані, наведені у діаграмі 3.7, за підсумками дев'яти місяців 2011 року знову був зафіксований негативний фінансовий результат комерційних банків в обсязі 5,6 млрд. грн. (за результатами роботи банків, у січні – вересні 2011 року збиток був набагато вищим і становив 10,0 млрд. грн.). Доходи банків порівняно з відповідним періодом 2010 року зросли на 3,2 % і склали 103,5 млрд. грн. Витрати банків скоротились на 1,1 % і склали 109,1 млрд. грн.

Діаграма 3.7

Фінансові результати діяльності банків за 9 місяців 2007–2011 років

Дохідна частина на 80,2 % забезпечена процентними доходами, на 12,9 % – комісійними. Основними статтями витрат банків є процентні витрати – 42,9 млрд. грн., або 39,3 %, інші операційні та загальні адміністративні витрати – 34,0 млрд. грн., або 31,2 %, витрати на відрахування в резерви – 29,9 млрд. грн., або 27,4 %. Слід відмітити, що за підсумками дев'яти місяців 2011 року відбулося скорочення витрат на відрахування в резерви (на 16,7 % порівняно з аналогічним періодом 2010 року), що, на думку аналітиків, свідчить про поступове «очищення» кредитно-інвестиційних портфелів банківської системи України від проблемної заборгованості.

Аналітики відмічають збільшення прибутку банків до формування резервів, що в основному спричинено зростанням обсягів процентних і комісійних доходів банків та підтриманням основних показників ефективності на достатньому рівні (чиста процентна маржа становила 5,4 %, спред – 4,5 %). За підсумками діяльності прибуток банків до формування резервів становив 23,3 млрд. грн.

Від'ємний фінансовий результат продемонстрували 37 банків або 21,0 % від загальної кількості банків в Україні. Найбільша частка збитку належить Укргазбанку (–3,6 млрд. грн.).

До «десятки» за рівнем збитковості увійшли також банки з іноземним капіталом, найбільш збитковими з яких були УкрСиббанк (–1 394,6 млн. грн.), Піреус банк (–641,1 млн. грн.) та банк Форум (–429,7 млн. грн.).

Найбільш прибуткову діяльність показали ПриватБанк (+979,7 млн. грн.), Дельта банк (+518,9 млн. грн.) та ОТП Банк (+444,9 млн. грн.).

ВАЛЮТНИЙ РИНОК ТА ОБМІННИЙ КУРС

Динаміка кон'юнктури на валютному ринку впродовж січня – вересня 2011 року була нерівномірною.

Протягом січня – квітня 2011 року валютний ринок перебував під впливом сталого збільшення обсягів надходжень іноземної валюти від нерезидентів. У травні обсяг цих надходжень зменшився, а вже з червня спостерігався чистий відтік іноземної валюти з рахунків резидентів, що, зокрема, призвело до значного перевищення попиту на іноземну валюту над її пропозицією на міжбанківському валютному ринку. У липні – серпні через літнє уповільнення ділової активності валютний попит як на безготівковому, так і на готівковому сегментах ринку знизився. На міжбанківському ринку пропозиція іноземної валюти та попит на неї були збалансованими.

Традиційне сезонне збільшення попиту на іноземну валюту у вересні було значно посилено негативними ринковими очікуваннями, пов'язаними як із зовнішніми, так і з внутрішніми чинниками. Унаслідок цього, незважаючи на чисті валютні надходження на рахунки резидентів, у вересні на внутрішньому ринку спостерігався дефіцит іноземної валюти.

У результаті коливання попиту та пропозиції на міжбанківському валютному ринку Національний банк в аналізований період 2011 року проводив інтервенції як з купівлі іноземної валюти (8,2 млрд. дол. США), так і з її продажу (9,9 млрд. дол. США).

За дев'ять місяців поточного року обмінний курс гривні щодо долара США на міжбанківському валютному ринку знизився на 0,46 % до 7,9985 грн./дол. США.

Офіційний курс гривні до долара США з початку року знизився на 0,14 % до 7,9727 грн./дол. США, щодо євро – на 2,66 % до – 10,8548 грн./євро, а до російського рубля – зміцнився на 4,26 % до 2,5012 грн./10 рублів.

Реальний ефективний обмінний курс гривні у серпні 2011 року знизився щодо грудня 2010 року на 4,4 %. Здебільшого це було спричинено змінами в динаміці номінального ефективного обмінного курсу гривні, який скоротився на 3 % переважно через знецінення долара США щодо євро.

Незважаючи на те, що в поточному році Україна не отримувала кредитних коштів від МВФ, обсяг міжнародних резервів за дев'ять місяців 2011 року збільшився на 1,1 % до 35 млрд. дол. США (в еквіваленті). Це було достатнім для фінансування майбутнього імпорту товарів та послуг упродовж майже 4-х місяців.

ПРОЦЕНТНА ПОЛІТИКА

На фоні позитивної динаміки кількісних монетарних показників відбувалося подальше коливання відсоткових ставок банків:

- за депозитами: у національній валюті – зменшення з 8,1 % у грудні 2010 року до 7,2% у вересні 2011 року; в іноземній валюті – з 6,0 % до 5,1 % відповідно;
- за кредитами: у національній валюті – зростання з 15,0 % у грудні 2010 року до 15,5 % у вересні 2011 року; в іноземній валюті – зменшення з 10,6 % до 8,1 % відповідно;

- за угодами на міжбанківському кредитному ринку – зростання з 6,6 % річних (у т. ч. за кредитами овернайт – 5,1 %) до 8,1 % (за кредитами овернайт – 7,3 %).

Коливанню відсоткових ставок банків сприяла відповідна процентна політика регулятора. Так, Національний банк України зберігав облікову ставку, що є орієнтиром ціни на гроші, на достатньо низькому рівні – 7,75 %. Середня ставка за мобілізаційними операціями НБУ знизилася та становила 1,3 %.

ФОНДОВИЙ РИНОК

За підсумками січня – вересня 2011 року індекс ФБ ПФТС зменшився на 412,8 пункта, або на 42,3 % (з 975,1 до 562,3 пункта).

Обсяги торгів на торговельному майданчику Фондової біржі ПФТС протягом січня – вересня 2011 року збільшилися в 1,5 раза порівняно з аналогічним періодом минулого року і становили 66,7 млрд. грн. (у січні – вересні 2010 року – 43,5 млрд. грн.).

Протягом перших дев'яти місяців поточного року обсяги торгівлі порівняно з аналогічним періодом минулого року:

а) збільшилися за:

- ОВДП – в 1,5 раза – до 58,8 млрд. грн.;
- корпоративними облігаціями – в 3,4 раза – до 6,2 млрд. грн.;

б) зменшилися за:

- акціями – в 1,8 рази – до 1,6 млрд. грн.;
- муніципальними цінними паперами – в 1,3 раза до 97,4 млн. грн.

Міністерство фінансів України у січні – вересні 2011 року розмістило ОВДП на загальну суму 36,3 млрд. грн. (середньозважена дохідність за ними становила 9,2 % річних).

Загальний обсяг ОВДП за сумою основного боргу, що перебував в обігу, протягом січня – вересня поточного року збільшився на 6,6 % і станом на 01.10.2011 року складав 142,5 млрд. грн., з них 53,2 % – у власності Національного банку України, 39,0 % – у решти банків, 4,3 % – в інших суб'єктів і 3,5 % – у власності нерезидентів. Обсяг ОВДП у власності банків протягом січня – вересня 2011 року збільшився на 3,4 % до 56,5 млрд. грн.

ФІНАНСОВИЙ СТАН БАНКІВ УКРАЇНИ

За даними на початок 2011 року лідерами за обсягом чистих активів були ПриватБанк та державні – Укресімбанк та Ощадбанк. Станом на 1 жовтня 2011 року ситуація дещо змінилась: Ощадбанк займає другу сходинку, а Укресімбанк – третю (див. таблицю 3.1).

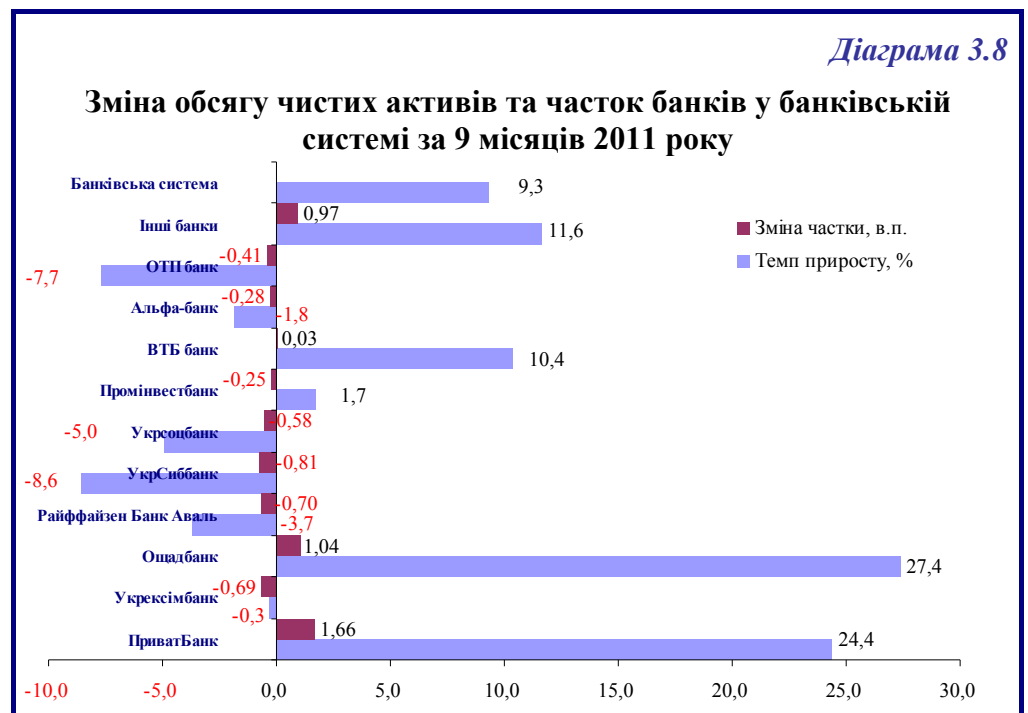
Протягом січня – вересня 2011 року відбувся загальний приріст обсягу чистих активів у банках (+11 007 млн. дол. США). Але слід зауважити, що приріст на 50,0 % був забезпечений нарощенням портфеля чистих активів лідерами ринку: ПриватБанком (+3 473 млн. дол. США) та Ощадбанком (+2 033 млн. дол. США).

Таблиця 3.1

**Зміна обсягів активів найбільших банків та їх частки в загальному обсязі
за 9 місяців 2011 року**

Назва банку	На 01.07.2011 року		На 01.01.2011 року		Приріст обсягу активів		Зміна частки, в. п.
	Обсяг активів, млн. дол. США	Частка, %	Обсяг активів, млн. дол. США	Частка, %	Абсолютний приріст, млн. дол. США	Темп приросту, %	
ПриватБанк	17 721	13,70	14 248	12,04	3 473	24,4	1,66
Укрексімбанк	9 160	7,08	9 190	7,77	-30	-0,3	-0,69
Ощадбанк	9 446	7,30	7 413	6,26	2 033	27,4	1,04
Райффайзен Банк Аваль	6 665	5,15	6 921	5,85	-256	-3,7	-0,70
УкрСиббанк	5 295	4,09	5 794	4,90	-499	-8,6	-0,81
Укrescoбанк	4 967	3,84	5 225	4,42	-258	-5,0	-0,58
Промінвестбанк	4 423	3,42	4 347	3,67	76	1,7	-0,25
ВТБ банк	4 596	3,55	4 163	3,52	433	10,4	0,03
Альфа-банк	3 279	2,54	3 340	2,82	-61	-1,8	-0,28
ОТП банк	2 862	2,21	3 100	2,62	-238	-7,7	-0,41
Інші банки	60 922	47,10	54 585	46,13	6 337	11,6	0,97
Банківська система	129 334	100,00	118 327	100,00	11 007	9,3	x

Зміни обсягу чистих активів та часток банків у банківській системі за дев'ять місяців 2011 року наведено на діаграмі 3.8.

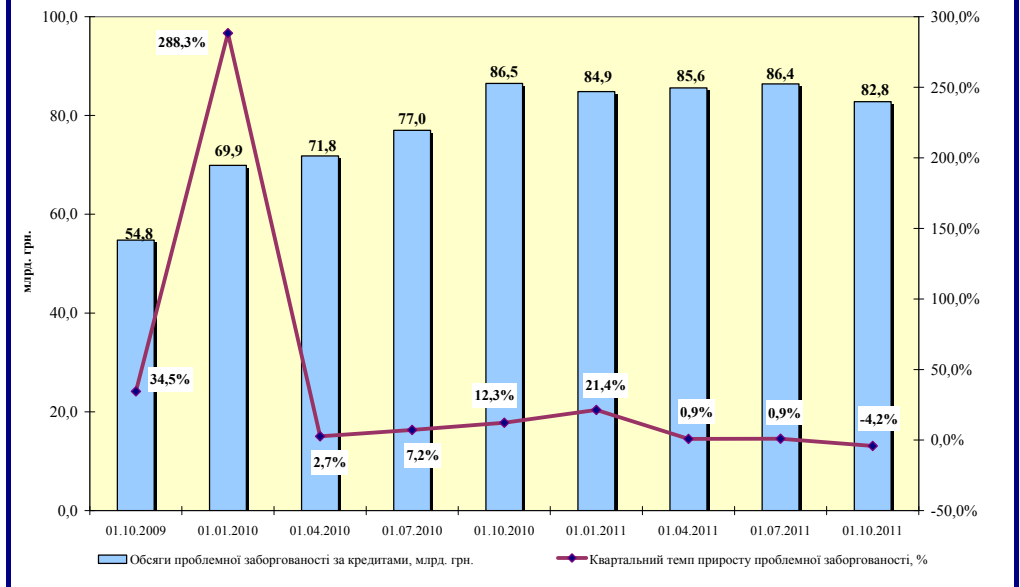

За даними Національного банку України, станом на 1 жовтня 2011 року обсяг проблемної заборгованості перевищив 10,0 % кредитного портфеля банків і склав 82,8 млрд. грн. (див. діаграму 3.9). Варто зазначити, що у січні – вересні 2011 року темпи приросту проблемної заборгованості скоротилися та склали 2,45 % (проти зростання на 25,0 % за підсумками аналогічного періоду 2010 року).

У структурі простроченої заборгованості найбільша частка припадає на кредити у торгівлю (обсяг прострочки становить 28,2 млрд. грн., або 34,1 %), у переробну промисловість (21,5 млрд. грн., або 26,0 %) та операції з нерухомістю (11,8 млрд. грн., або 14,3 %).

Діаграма 3.9

Динаміка обсягів проблемної заборгованості за кредитами у 2009–2011 роках

Кількість збиткових банків порівняно з підсумками аналогічного періоду 2010 року зменшилася на 4 фінансові установи.

Станом на 01.10.2011 року норматив мінімального розміру регулятивного капіталу склав 174,2 млрд. грн., а фактична адекватність регулятивного капіталу була майже удвічі вища нормативу (10 %) і склала 18,9 %. Це, з одного боку, відображає достатній розмір регулятивного капіталу банківської системи, з іншого – свідчить про розміщення значного обсягу коштів у низькоризикові та короткострокові активні операції.

За підсумками січня – вересня 2011 року показники рентабельності банківської системи досягли таких значень: рентабельність активів – (–0,75 %), рентабельність капіталу – (–5,25 %).

РОЗДІЛ 4. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2011 РОКУ

4.1. ВИКОНАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2011 РОКУ

ДОХОДИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ

Виконання дохідної частини зведеного бюджету за січень – вересень 2011 року склало 286,8 млрд. грн., що більше аналогічного показника попереднього року на 71,5 млрд. грн., або на 33,2 % (див. таблицю 4.1.1).

Таблиця 4.1.1

Доходи Зведеного, Державного та місцевих бюджетів України
у січні – вересні 2008–2011 років

Показники	2008 рік	2009 рік	2010 рік	2011 рік	2011 рік проти 2010 року	
					Абсолютний приріст, млрд. грн.	Темп приросту, %
Зведений бюджет, млрд. грн., у т. ч.:	218,0	195,0	215,3	286,8	71,5	33,2
– загальний фонд	173,0	145,6	187,5	239,3	51,8	27,6
– спеціальний фонд	45,0	49,4	27,8	47,5	19,7	70,9
Державний бюджет (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд. грн., у т. ч.:	163,8	143,7	158,0	224,7	66,7	42,2
<i>частка у доходах зведеного бюджету, %</i>	<i>75,1</i>	<i>73,7</i>	<i>73,4</i>	<i>78,3</i>	x	x
– загальний фонд	129,3	102,3	139,2	187,8	48,6	34,9
– спеціальний фонд	34,5	41,4	18,8	36,9	18,1	96,3
Місцеві бюджети (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд. грн., у т. ч.:	54,2	51,3	57,3	62,1	4,8	8,4
<i>частка у доходах зведеного бюджету, %</i>	<i>24,9</i>	<i>26,3</i>	<i>26,6</i>	<i>21,7</i>	x	x
– загальний фонд	43,8	43,3	48,3	51,5	3,2	6,6
– спеціальний фонд	10,4	8,0	9,0	10,6	1,6	17,8

До дохідної частини державного бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів надійшло 226,7 млрд. грн., що на 64,0 млрд. грн., або на 39,3 %, більше аналогічного показника 2010 року.

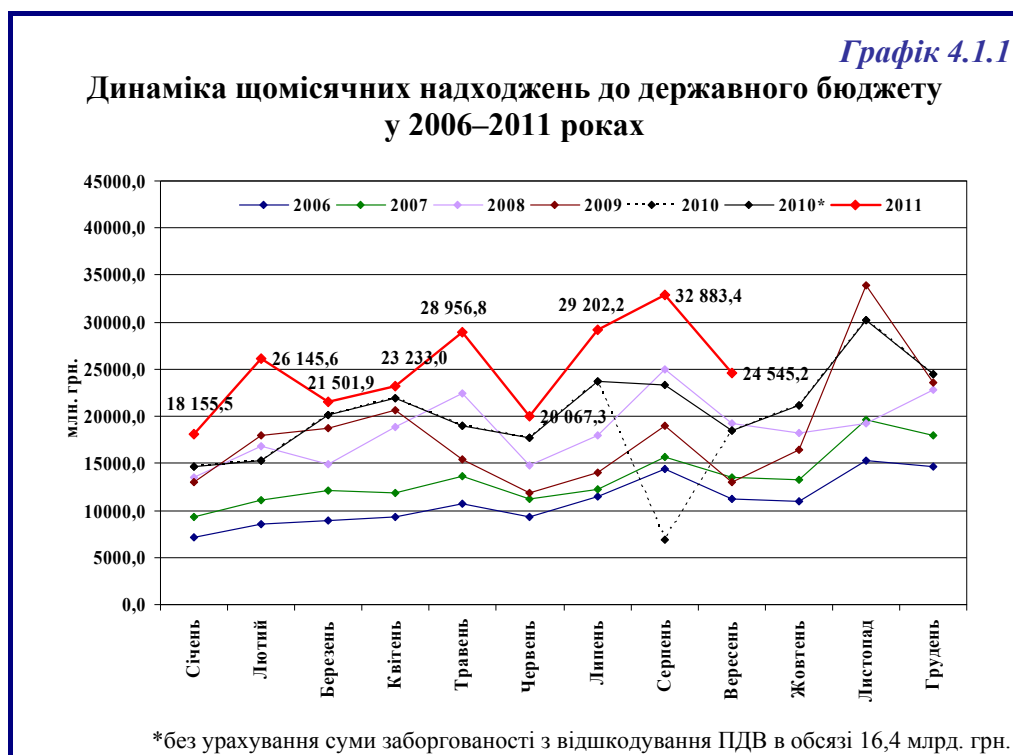
Виконання дохідної частини державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів становило 224,7 млрд. грн., що на 66,7 млрд. грн., або на 42,2 %, більше відповідного показника попереднього року.

Збільшення доходів бюджету відбулося за всіма статтями, насамперед за податковими надходженнями, що зросли на 69,4 %.

Зокрема, збільшилися обсяги надходжень за такими статтями: податок на додану вартість – на 39,4 млрд. грн., або 70,8 %; податок на прибуток підприємств – на 11,6 млрд. грн., або на 42,6 %; рентна плата та збори на паливно-енергетичні ресурси – на 5,7 млрд. грн., або на 60,3 %; акцизний податок – на 4,4 млрд. грн., або на 21,9 %; податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції – на 2,1 млрд. грн., або на 34,4 %.

Річний план при цьому виконано на 75,8 %. Такий рівень надходжень до бюджету дає підставу прогнозувати перевиконання річного плану за результатами року. Основним чинником цього стане збільшення податкових надходжень, а саме, податку на прибуток підприємств, обсяг перевиконання якого за результатами року може становити орієнтовно 5–8 млрд. грн. (10–15 % від річного плану).

Динаміку щомісячних доходів державного бюджету за звітний період представлено на графіку 4.1.1. Піки надходжень у лютому, травні та серпні пояснюються тим, що саме на ці місяці припадають кінцеві терміни сплати податку на прибуток підприємств.

СТРУКТУРА ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ

У структурі дохідної частини бюджету варто відмітити збільшення частки податкових надходжень, що було спричинено віднесенням надходжень рентної плати та зборів на паливно-енергетичні ресурси до категорій податків.

Частка податкових надходжень у структурі загальних надходжень *зведеного бюджету* порівняно з аналогічним періодом 2010 року збільшилася на 10,0 в. п. до 84,5 %. Водночас змінилась і структура самих податкових надходжень. Так, відбулося збільшення часток податку на прибуток підприємств (на 0,8 в. п.), податку на додану вартість (на 7,3 в. п.) та інших податкових надходжень (на 5,3 в. п.) за рахунок збільшення надходжень рентної плати та зборів на паливно-енергетичні ресурси. Частки решти податкових надходжень скоротилися: податку з доходів фізичних осіб – на 1,7 в. п., акцизного податку – на 0,8 в. п., зборів за спеціальне використання природних ресурсів – на 0,9 в. п.

Частка неподаткових надходжень *зведеного бюджету* зменшилася на 8,9 в. п. і становила 14,6 %. Основним чинником цього стало віднесення рентної плати та зборів на паливно-енергетичні ресурси до податкових надходжень.

Частка податкових надходжень у структурі загальних надходжень *державного бюджету* в 2011 році порівняно з 2010 роком збільшилася на 13,5 в. п. Зміни у структурі доходів державного бюджету в цілому подібні до змін у структурі доходів зведеного бюджету.

Структура доходів зведеного та державного бюджетів наведена у таблиці 4.1.2.

Таблиця 4.1.2

Структура доходів Зведеного та Державного бюджетів України у січні – вересні 2009–2011 років

(%)

Доходи	Зведений бюджет			Державний бюджет		
	2009 рік	2010 рік	2011 рік	2009 рік	2010 рік	2011 рік
Податкові надходження, у т. ч.:	74,1	74,5	84,5	70,8	70,9	84,4
– податок з доходів фізичних осіб	16,5	16,8	15,1	–	–	2,0
– податок на прибуток підприємств	12,2	12,8	13,6	16,3	17,2	17,3
– збори за спеціальне використання природних ресурсів, із них:	4,2	4,3	3,4	1,3	1,3	0,6
• плата за землю	3,2	3,3	2,8	–	–	–
– податок на додану вартість	28,7	25,9	33,2	39,0	35,3	42,4
– акцизний збір	7,6	9,5	8,7	10,3	12,7	10,7
– податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	2,6	2,9	2,9	3,5	3,9	3,7
– інші податкові надходження	2,3	2,3	7,6	0,4	0,5	7,7
Неподаткові надходження, у т. ч.:	23,7	23,5	14,6	28,3	28,2	15,3
– доходи від власності та підприємницької діяльності	7,0	9,8	3,5	8,9	12,9	4,4
– адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу	1,0	0,9	1,1	0,9	0,8	0,8
– власні надходження бюджетних установ	10,7	8,7	8,4	11,8	9,0	8,2
– інші неподаткові надходження	5,0	4,1	1,6	6,7	5,5	1,9
Доходи від операцій з капіталом	1,3	1,0	0,5	0,5	0,3	0,1
Цільові фонди	0,8	0,9	0,3	0,3	0,5	0,1
Інші надходження	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

До державного бюджету надійшло 189,6 млрд. грн. **податкових надходжень**, що на 77,7 млрд. грн., або на 69,4 %, більше відповідного показника минулого року. У зіставних умовах (без урахування надходжень рентної плати та зборів на паливно-енергетичні ресурси, віднесених з 1 січня 2011 року до податкових надходжень), обсяг податкових надходжень збільшився на 62,5 млрд. грн., або на 55,8 %.

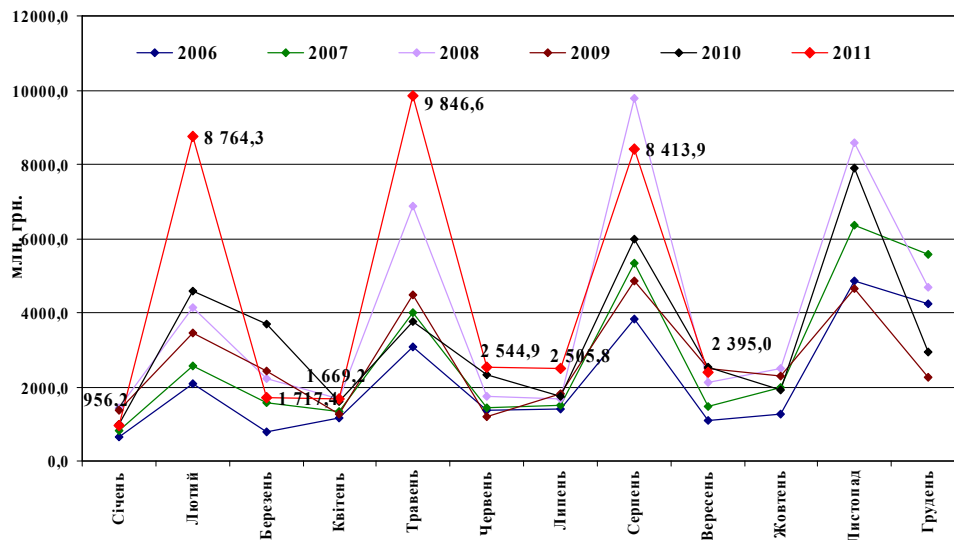
ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

У звітному періоді до державного бюджету надійшло 38,8 млрд. грн. **податку на прибуток підприємств**, що на 11,6 млрд. грн., або на 42,6 %, більше відповідного показника попереднього року. Це становить 81,9 % річного плану надходжень податку (зі змінами), тоді як у відповідному періоді 2010 року за вказаний період надійшло 68,1 % фактичних річних надходжень. Зазначене свідчить про випереджаючі темпи виконання річного плану надходжень з цього джерела у 2011 році.

Щомісячна динаміка надходжень цього податку в цілому повторює тенденції попередніх років (див. графік 4.1.2).

Графік 4.1.2

Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток підприємств до державного бюджету у 2006–2011 роках

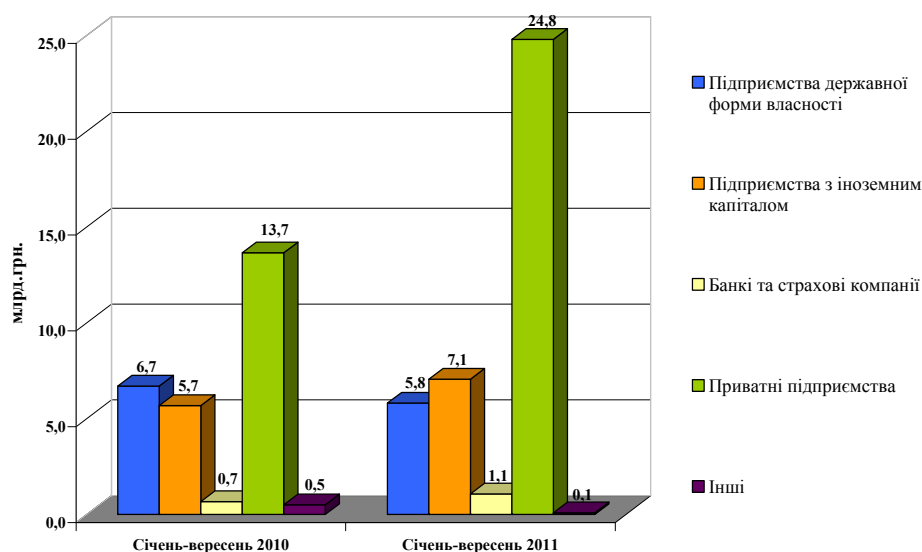

Податок на прибуток підприємств зріс у січні – вересні 2011 року за рахунок збільшення надходжень податку з підприємств і організацій приватного сектору на 11,1 млрд. грн., або більш як у два рази. Крім того, збільшилися надходження податку на прибуток підприємств, створених за участю іноземних інвесторів на 1,4 млрд. грн., або на 24,2 %. Водночас надходження податку з державного сектору скоротилося на 0,9 млрд. грн.

В узагальненому вигляді ці тенденції представлені на діаграмі 4.1.1.

Діаграма 4.1.1

Надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності у січні – вересні 2010–2011 років

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

У січні – вересні 2011 року до державного бюджету надійшло 95,2 млрд. грн. **податку на додану вартість**, що на 39,4 млрд. грн., або на 70,8 %, більше відповідного показника минулого року.

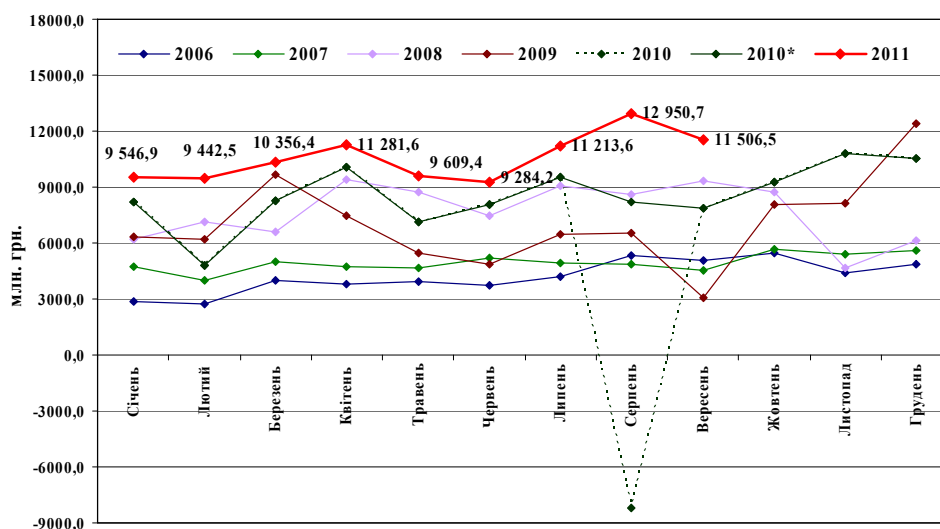
Надходження податку на додану вартість склали 75,8 % річного плану, тоді як за аналогічний період 2010 року – 64,6 % фактичних річних надходжень.

Зокрема, планові показники податку на додану вартість із ввезених в Україну товарів виконано на 80,0 % (у січні – вересні 2010 року – 71,7 %), а план щодо податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів – на 75,0 % (у січні – вересні 2010 року – 66,1 %).

Така динаміка надходжень податку на додану вартість може свідчити про можливе перевиконання річного планового показника за результатами року за рахунок перевиконання плану як у частині податку на додану вартість з вироблених у країні товарів, так і щодо податку з ввезених на територію країни товарів.

Графік 4.1.3

Динаміка щомісячних надходжень податку на додану вартість до державного бюджету у 2006–2011 роках

*без урахування суми заборгованості з відшкодування ПДВ в обсязі 16,4 млрд. грн.

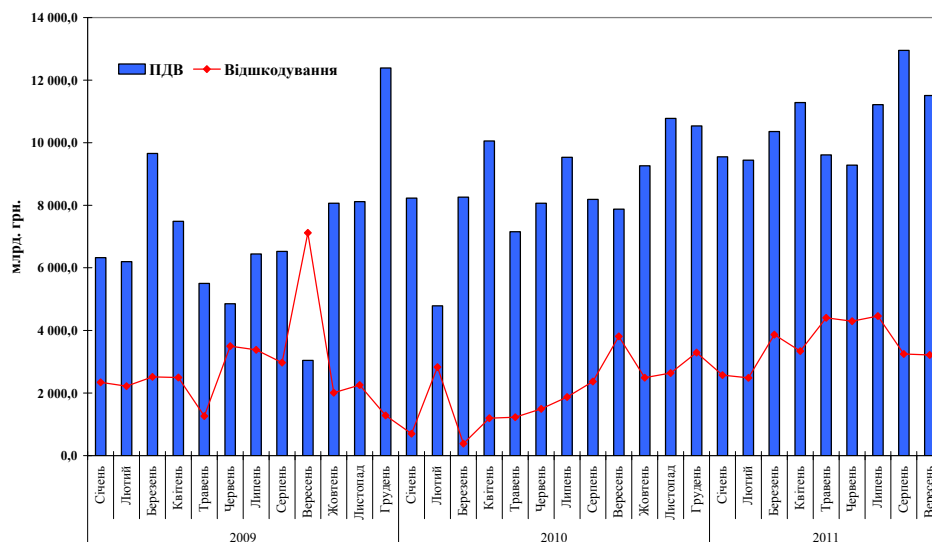
За період, що аналізується, з бюджету було відшкодовано 31,9 млрд. грн., що на 0,4 млрд. грн., або на 1,2 %, менше за відповідний показник 2010 року. Слід зазначити, що у серпні 2010 року відбулося зарахування обсягу оформленого облігаціями внутрішньої державної позики для відшкодування сум податку на додану вартість на суму 16,4 млрд. грн., до дохідної частини бюджету. Відповідно, без урахування цього «заліку», тобто при порівнянні цього показника у зіставних умовах, обсяги відшкодування з бюджету у 2011 році збільшилися майже вдвічі.

У цілому після серпня 2010 року, коли було проведено зазначене зарахування обсягу прострочених сум бюджетного відшкодування ПДВ, суттєво зросли обсяги щомісячного відшкодування податку з

бюджету: якщо за перші 7 місяців 2010 року середньомісячний показник становив 1,4 млрд. грн., то, починаючи з серпня 2010 року, він збільшився майже у 2,5 раза до 3,3 млрд. грн. Таке зростання видно на діаграмі 4.1.2.

Діаграма 4.1.2

Щомісячні обсяги відшкодувань податку на додану вартість з бюджету в 2009–2011 роках

ПОДАТКИ НА МІЖНАРОДНУ ТОРГІВЛЮ ТА ЗОВНІШНІ ОПЕРАЦІЇ

У січні – вересні 2011 року до державного бюджету надійшло 8,3 млрд. грн. **податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції**, що на 2,1 млрд. грн., або на 34,4 %, більше, ніж у відповідному періоді попереднього року.

Зростання надходжень податків на міжнародну торгівлю пояснюється, в першу чергу, збільшенням обсягів зовнішньої торгівлі у січні – вересні 2011 року порівняно з аналогічним періодом попереднього року. Так, обсяг імпорتنих операцій виріс на 42,7 %, обсяг експортних операцій – на 37,8 %.

Надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції склали 67,1 % річного плану, тоді як за аналогічний період 2010 року до бюджету надійшло 68,3 % фактичних річних надходжень.

Порівняно з аналогічним періодом попереднього року структура податків на міжнародну торгівлю зазнала певних змін, а саме:

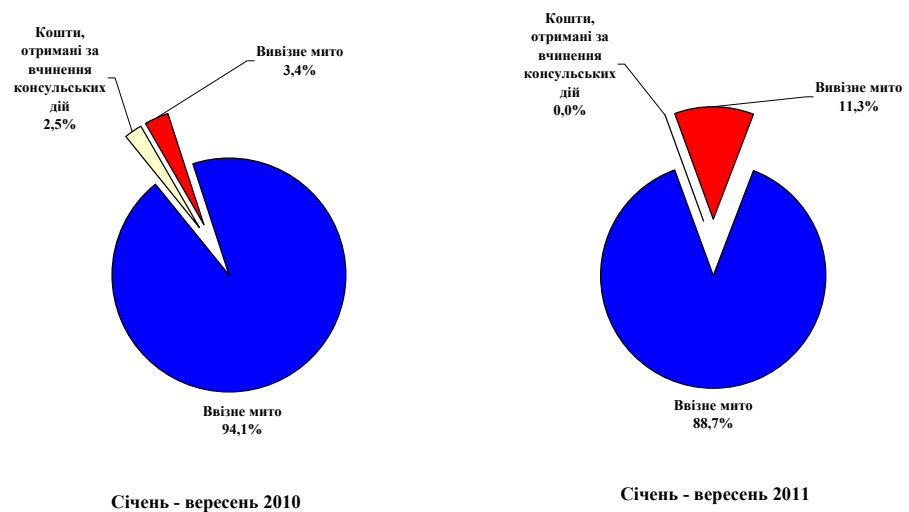
- частка надходжень вивізного мита збільшилася на 7,9 в. п.;
- частка надходжень вивізного мита зменшилася на 5,4 в. п.;
- інші надходження від зовнішньоекономічної діяльності було виведено з елементів аналізованої структури через віднесення коштів за вчинення консульських дій до категорії адміністративних зборів і платежів (див. діаграму 4.1.3).

Збільшення частки вивізного мита у загальній структурі надходжень податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції у III кварталі поточного року пов'язано із запровадженням з 1 липня 2011 року експортного мита на зернові. Завдяки цьому надходження за

вказаною статтею у липні – вересні 2011 року збільшилися в 3,5 раза. Проте оскільки такий захід суттєво підвищив податкове навантаження на виробників сільськогосподарської продукції, а також через рекордний врожай зернових в Україні у поточному році (52–53 млн. т), який зняв побоювання щодо можливого дефіциту зернових на внутрішньому ринку, 7 жовтня 2011 року цей вид мита було скасовано. Отже, в останньому кварталі року можна очікувати на певне зменшення рівня надходжень вивізного мита до бюджету.

Діаграма 4.1.3

Структура надходжень податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції до державного бюджету за січень – вересень 2010–2011 років

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

Надходження акцизного податку до державного бюджету становило 24,4 млрд. грн., що на 4,4 млрд. грн., або на 21,9 %, більше відповідного показника минулого року. Рівень виконання річного плану становив 71,8 % (за аналогічний період 2010 року до державного бюджету надійшло 72,5 % фактичних річних надходжень з цього джерела).

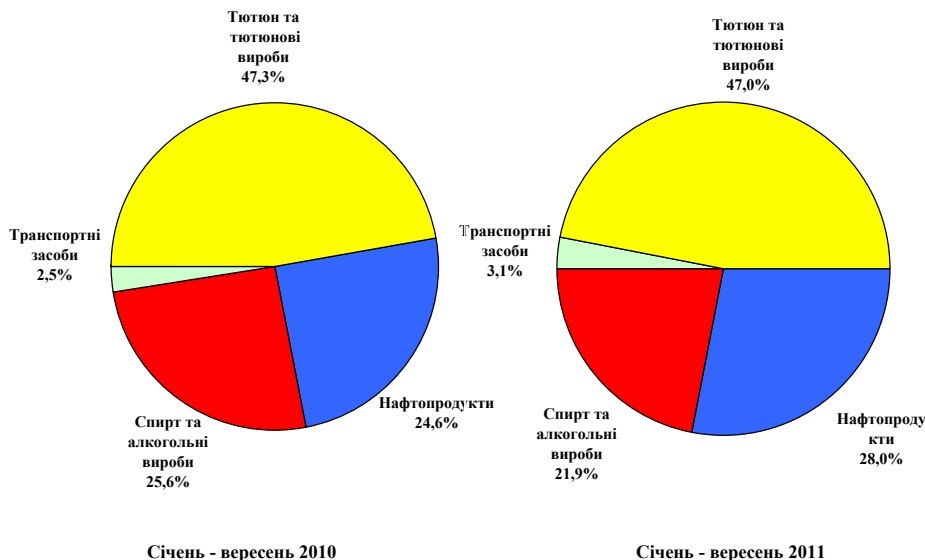
Частка надходжень акцизного податку з вироблених в Україні товарів становила 77,4 % загальних акцизних надходжень проти 88,8 % у 2010 році.

В узагальненому вигляді структура надходжень акцизного податку представлена на діаграмі 4.1.4.

Основним елементом збільшення сплати акцизу до бюджету стали надходження акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів, які зросли на 2,0 млрд. грн., або на 21,1 %. Це пояснюється черговим підвищенням з 1 січня поточного року ставок акцизного збору з цього виду продукції, а також зростанням мінімального акцизного податкового зобов'язання зі сплати акцизного податку на тютюнові вироби. Крім того, збільшення ставок оподаткування привело до зростання надходжень акцизного податку на транспортні засоби – 0,3 млрд. грн., або на 52,0 %.

Діаграма 4.1.4

Структура надходжень акцизного збору до державного бюджету за січень – вересень 2010–2011 років

На виконання плану з надходжень акцизного податку вплинуло законодавче рішення про зменшення ставок акцизного податку на нафтопродукти через дестабілізацію цін на нафту на світових ринках і відповідне подорожчання нафтопродуктів в Україні. Так, Законом України від 07 квітня 2011 року № 3221 «Про внесення змін до Податкового кодексу України» тимчасово до 31 липня 2011 року було знижено в середньому на 30 % ставки акцизного податку на бензини та дизельне пальне. Згідно інформації Міністерства фінансов України, втрати державного бюджету від такого зниження ставок оцінено у 3,3 млрд. грн. Водночас відновлення стягнення цього акцизу з серпня 2011 року привело до збільшення надходжень акцизного податку з нафтопродуктів порівняно з попереднім роком на 1,9 млрд. грн., або на 39,2 %.

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Обсяг **неподаткових надходжень** склав 34,4 млрд. грн., що на 10,1 млрд. грн., або на 22,8 %, менше відповідного показника минулого року.

За результатами січня – вересня 2011 року річний план виконано на 67,2 %, при цьому за аналогічний період 2010 року надійшло 68,5 % відповідних фактичних надходжень за рік.

Структура неподаткових надходжень до державного бюджету зазнала суттєвих змін, пов'язаних, перш за все, з перерозподілом категорій бюджетних доходів, зокрема вилученням із переліку неподаткових надходжень рентної плати та зборів на паливно-енергетичні ресурси, що складали більше 20 % від загального обсягу зазначених надходжень. Відтак, суттєво зменшилися частки тих джерел надходжень, до яких належали вказані платежі: доходів від власності та підприємницької діяльності – на 17,1 в. п., інших неподаткових надходжень – на 7,1 в. п. Водночас частка власних надходжень бюджетних установ зросла на 21,7 в. п., а частка адміністративних зборів та платежів – на 2,5 в. п.

В узагальненому вигляді структура неподаткових надходжень представлена на діаграмі 4.1.5.

ДОХОДИ ВІД ВЛАСНОСТІ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

До державного бюджету надійшло 9,9 млрд. грн. **доходів від власності та підприємницької діяльності**, що на 10,6 млрд. грн., або на 51,7 %, менше відповідного показника минулого року.

Надходження з цього джерела склали 59,7 % річного плану, тоді як за аналогічний період 2010 року – 68,8 % фактичних річних надходжень.

Основним чинником зменшення доходів від власності та підприємницької діяльності стало вилучення з переліку цих доходів рентної плати.

ВЛАСНІ НАДХОДЖЕННЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Обсяг **власних надходжень бюджетних установ** становив 18,4 млрд. грн., що на 4,4 млрд. грн., або на 29,9 %, більше аналогічного показника попереднього року.

Рівень виконання плану за цим показником склав 72,3 % проти 64,3 % у 2010 році.

ІНШІ НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

До державного бюджету надійшло 4,3 млрд. грн. **інших неподаткових надходжень**, що на 4,4 млрд. грн., або на 50,7 %, менше відповідного показника минулого року.

Надходження з цього джерела склали 72,3 % річного плану, тоді як за аналогічний період 2010 року – 74,9 % фактичних річних надходжень.

Зменшення зазначених надходжень відбулося через вилучення з цієї категорії доходів зборів у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ (–1,4 млрд. грн.) і цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію (–1,4 млрд. грн.). Крім того, в 2011 році не було отримано коштів від продажу частин

ДОХОДИ ВІД ОПЕРАЦІЙ З КАПІТАЛОМ

встановленої кількості викидів парникових газів, передбаченого статтею 17 Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних націй про зміну клімату (–1,5 млрд. грн.), а також надходжень збору з операцій купівлі-продажу безготівкової іноземної валюти за гривню через скасування такого збору (–1,0 млрд. грн.).

У 2011 році суттєво скоротився обсяг **доходів від операцій з капіталом**, і за січень – вересень до державного бюджету надійшло 347,6 млн. грн. цих доходів, що на 32,2 % менше, ніж у 2010 році.

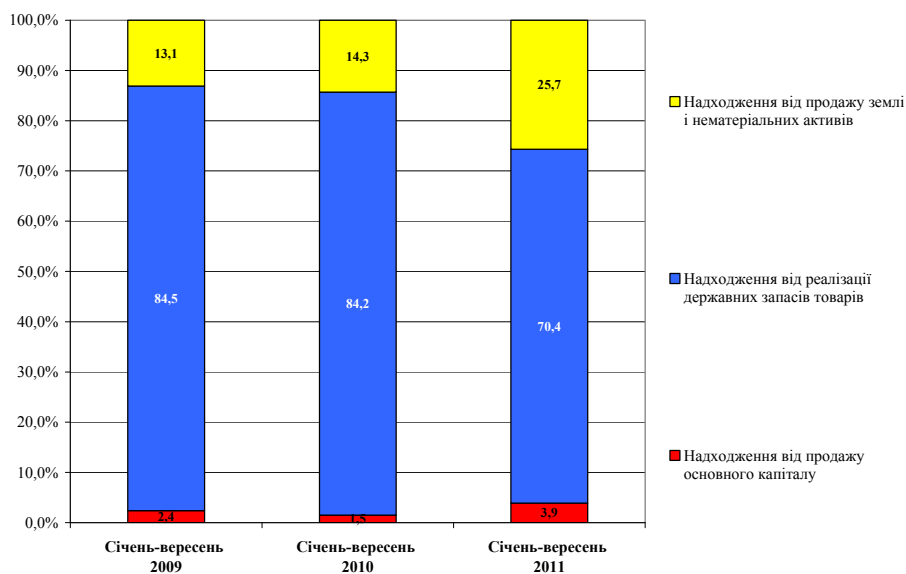
Основною причиною такого скорочення доходів від операцій з капіталом стало падіння на 44,4 % надходжень від продажу державних запасів товарів.

Через це відбулися зміни у структурі доходів від операцій з капіталом: частка доходів від реалізації державних запасів товарів зменшилася на 13,8 в. п., а доходи від продажу основного капіталу та землі збільшилися відповідно на 2,4 та 11,4 в. п.

В узагальненому вигляді інформація про надходження доходів від операцій з капіталом представлена на діаграмі 4.1.6.

Діаграма 4.1.6

Структура надходжень доходів від операцій з капіталом до державного бюджету за січень – вересень 2009–2011 років

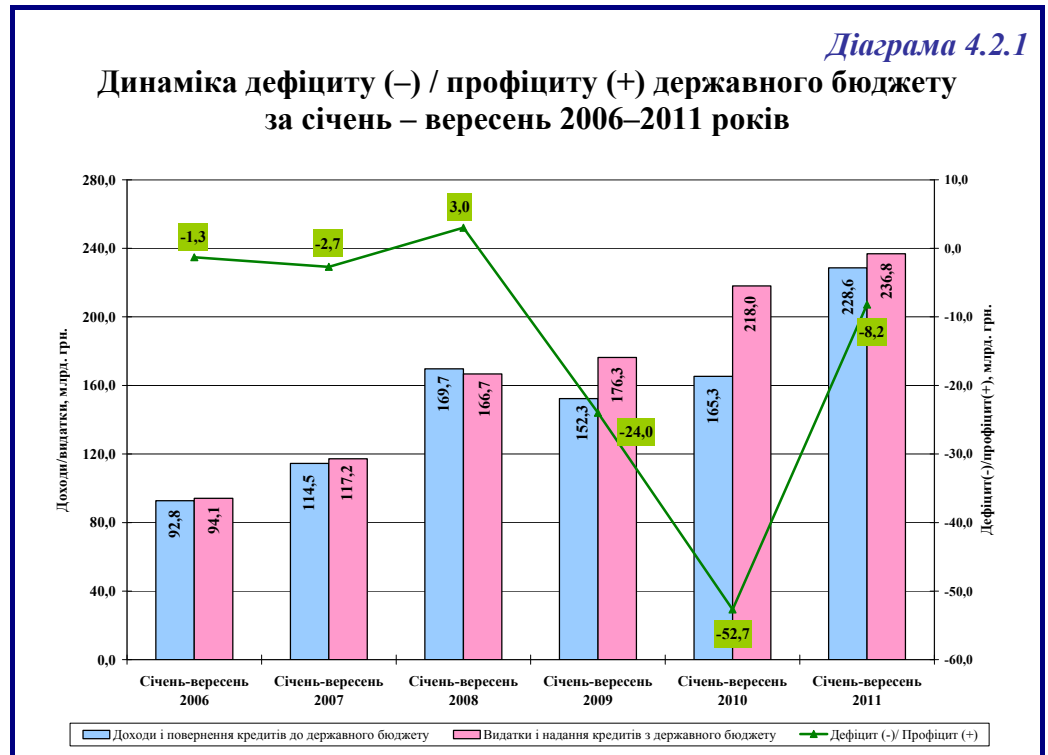

4.2. ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ТА ДЕРЖАВНИЙ БОРГ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2011 РОКУ

ФІНАНСУВАННЯ ДЕФІЦИТУ БЮДЖЕТУ

Дефіцит державного бюджету за аналізований період склав 8,2 млрд. грн. (див. діаграму 4.2.1), що становить 21,8 % граничного розміру, встановленого Законом про Державний бюджет України на 2011 рік.

Порівняно з показником січня – вересня 2010 року розмір дефіциту державного бюджету зменшився на 44,5 млрд. грн., або майже на 84,5 %.

Як свідчать дані таблиці 4.2.1, по загальному фонду бюджету профінансовано дефіцит у сумі 10,8 млрд. грн., або на рівні 39,6 % планового річного обсягу, по спеціальному фонду склався профіцит у сумі 2,7 млрд. грн., при запланованому дефіциті розміром 4,3 млрд. грн.

Фінансування державного бюджету за борговими операціями склало 26,1 млрд. грн., що становить 59,2 % від річного планового показника (див. таблицю 4.2.1). Порівняно з минулим роком цей показник зменшився на 55 млрд. грн., або на 67,8%. Запозичення здійснені у сумі 61,3 млрд. грн., або 55,1 % річного планового показника. Із них річний план по внутрішніх запозиченнях виконано на рівні 53,6 %, по зовнішніх – на рівні 57,3 %. Частка внутрішніх запозичень перевищує частку зовнішніх і становить 59,1 %. Подібна структура спостерігається за платежами з погашення боргу, де погашення внутрішнього боргу становить 77,6 %, зовнішнього – 22,4 %.

Залишки бюджетних коштів на кінець червня 2011 року становили 50,9 млрд. грн., з них 26,4 млрд. грн. – по загальному фонду. Їх обсяг збільшився на 11,5 млрд. грн., у тому числі по загальному фонду – на 4,1 млрд. грн.

Таблиця 4.2.1

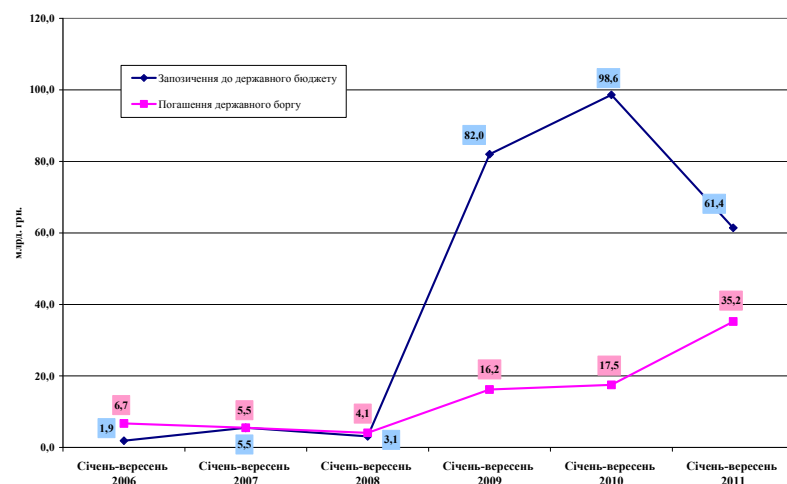
**Показники фінансування Державного бюджету України
за січень – вересень 2007–2011 років**

Роки Показники	2007 рік	2008 рік	2009 рік	2010 рік	2011 рік		
					План	Факт	Виконання, %
Загальне фінансування, млрд. грн., у т.ч.:	2,8	-3,0	24,0	52,8	37,7	8,1	21,5
загальний фонд	7,5	0,7	25,0	29,9	27,4	10,8	39,6
спеціальний фонд	-4,7	-3,7	-1,0	22,9	4,3	-2,7	х
Фінансування за борговими операціями, млрд. грн.	0,1	-1,0	65,8	81,1	44,1	26,1	59,2
Запозичення, млрд. грн., у т.ч.:	5,5	3,1	82,0	98,6	111,3	61,3	55,1
- внутрішні запозичення	2,6	1,2	40,5	57,4	67,5	36,2	53,6
частка, %	47,1	39,8	49,4	58,2	60,6	59,1	97,4
- зовнішні запозичення	2,9	1,9	41,5	41,2	43,8	25,1	57,3
частка, %	52,9	60,2	50,6	41,8	39,4	40,9	х
Погашення, млрд. грн., у т.ч.:	-5,5	-4,1	-16,2	-17,5	-67,2	-35,2	52,4
- внутрішні зобов'язання	-1,9	-2,3	-3,7	-14,7	-42,5	-27,3	64,2
частка, %	34,2	56,7	23,0	83,9	63,2	77,6	х
- зовнішні зобов'язання	-3,6	-1,8	-12,5	-2,8	-24,7	-7,9	32,0
частка, %	65,8	43,3	77,0	16,1	36,8	22,4	61,1
Надходження від приватизації державного майна, млрд. грн.	1,7	0,4	0,7	0,5	10,0	11,0	110,0
Фінансування за активними операціями, млрд. грн.	1,0	-2,4	-42,5	-28,8	-16,4	-29,0	176,8

Як видно з графіка 4.2.1, **обсяги запозичень до державного бюджету** протягом 9-ти місяців 2011 року порівняно з минулим роком зменшились на 37,8 %, а порівняно 9-ма місяцями докризового 2008 року збільшились у 19,8 раз.

Графік 4.2.1

Порівняння обсягів запозичень до державного бюджету та погашення державного боргу у січні – вересні 2006–2011 років

Запозичення до державного бюджету були здійснені в обсязі 61,4 млрд. грн., з них на зовнішньому ринку було залучено 25,2 млрд. грн., на внутрішньому ринку – 36,2 млрд. грн., з них до загального фонду – 31,2 млрд. грн.

Кошти, що залучаються на фінансування проектів від міжнародних організацій економічного розвитку, надійшли у сумі 2,5 млрд. грн., або 60,7 % запланованого річного обсягу. Зазначені надходження на 1,1 млрд. грн., або на 78,6 % більше, ніж за 9 місяців 2010 року.

Погашення боргу за 9 місяців 2011 року становить 52,3% річного планового обсягу та здійснено у сумі 35,2 млрд. грн., що більше, ніж у двічі перевищує аналогічний показник 2010 року (див. графік 4.2.1). Погашення внутрішнього боргу становило 27,3 млрд. грн., або 64,2 % річного планового обсягу, зовнішнього боргу – 7,9 млрд. грн., або 32,0 %.

Структура джерел фінансування протягом січня – вересня 2011 року змінилася, порівняно з показниками 2009–2010 років. Так, значно збільшилися надходження від приватизації майна – 10,9 млрд. грн., або 15,2 % від загальної кількості, що є найвищим показником за останні чотири роки (див. діаграму 4.2.2).

Головним джерелом фінансування за дев'ять місяців 2011 року стало перевищення обсягів внутрішніх запозичень над погашенням внутрішнього боргу, яке склало 50,1 % у загальній структурі джерел фінансування дефіциту бюджету; аналогічна ситуація спостерігається й у минулому році.

ВИТРАТИ НА ПОГАШЕННЯ ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

Видатки на обслуговування державного боргу становили 16,5 млрд. грн., або 71,7 % річного планового показника, що на 4,4 в. п. більше аналогічного показника 2010 року. Обслуговування зовнішнього боргу профінансовано більше ніж на половину від запланованого обсягу (60,5%) та становить 4,9 млрд. грн., а внутрішнього на 77,9% від планової суми – 11,6 млрд. грн. (див. таблицю 4.2.2).

Загальний обсяг витрат на погашення й обслуговування державного боргу становив 51,7 млрд. грн., або 20,4 % усіх витрат державного бюджету. Частка цих витрат у загальних витратах бюджету порівняно з показником січня – вересня 2010 року збільшилася на 9,0 в. п.

Таблиця 4.2.2

**Витрати бюджету на погашення та обслуговування державного боргу
за січень – вересень 2009–2011 років**

Роки Показники	2009 рік			2010 рік			2011 рік		
	План, млрд. грн.	Факт, млрд. грн.	Виконання, %	План, млрд. грн.	Факт, млрд. грн.	Виконання, %	План, млрд. грн.	Факт, млрд. грн.	Виконання, %
ПЛАТЕЖІ ЗА ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ, усього, у т.ч.:	42,4	21,1	49,8	38,0	27,0	70,9	90,2	51,7	57,3
– внутрішнім	24,6	6,0	24,3	27,2	21,9	80,3	57,4	38,9	67,8
– зовнішнім	17,8	15,1	85,2	10,8	5,1	47,3	32,8	12,8	39,0
Платежі з погашення державного боргу, у т.ч.:	27,4	16,2	59,1	23,8	17,4	73,5	23,0	16,5	71,7
– внутрішнього	14,5	3,7	25,7	17,1	14,6	85,9	14,9	11,6	77,9
– зовнішнього	12,9	12,5	96,6	6,7	2,8	41,9	8,1	4,9	60,5
Видатки на обслуговування державного боргу, у т.ч.:	15,0	4,9	33,0	14,2	9,6	67,3	67,2	35,2	52,4
– внутрішнього	10,1	2,2	22,2	10,2	7,2	70,7	42,5	27,3	64,2
– зовнішнього	4,9	2,7	55,2	4,0	2,4	58,6	24,7	7,9	32,0
ВИТРАТИ БЮДЖЕТУ, усього (видатки, надання кредитів, погашення державного боргу)	300,9	192,5	64,0	336,3	235,6	70,0	383,9	253,3	66,0
Питома вага платежів за державним боргом у витратах бюджету, %	14,1	11,0	x	11,3	11,4	x	23,5	20,4	x

4.3. АНАЛІЗ ВИДАТКІВ І КРЕДИТУВАННЯ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2011 РОКУ

ЗВЕДЕНИЙ БЮДЖЕТ

Видатки Зведеного бюджету України за три квартали 2011 року виконані у сумі 287,0 млрд. грн., що становить 65,6 % річного планового показника, у тому числі загальний фонд – 242,7 млрд. грн., або 68,5%, спеціальний фонд – 44,3 млрд. грн., або 53,3 % (див. таблицю 4.3.1).

Як свідчать дані таблиці 4.3.1, рівень виконання загального обсягу видатків зведеного бюджету знизився порівняно з показником минулого року.

Таблиця 4.3.1

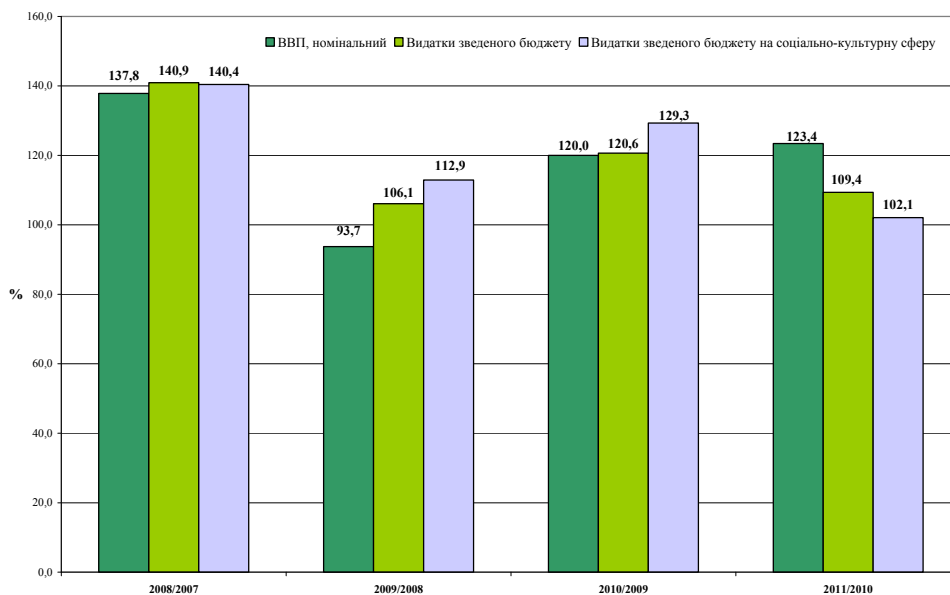
Видатки Зведеного, Державного та місцевих бюджетів України за січень – вересень 2009–2011 років

Роки Видатки	2009 рік			2010 рік			2011 рік		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %
Зведений бюджет, у т. ч.:	349 779,5	217 527,6	62,2	388 747,2	262 428,9	67,5	437 350,5	287 043,8	65,6
– загальний фонд	250 434,7	170 246,4	68,0	306 388,1	214 003,1	69,8	354 166,9	242 705,5	68,5
– спеціальний фонд	99 344,8	47 281,2	47,6	88 630,1	48 424,8	54,6	83 183,6	44 338,3	53,3
Державний бюджет (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	216 040,9	128 713,4	59,6	233 897,7	158 356,7	67,7	254 199,2	163 851,8	64,5
– загальний фонд	138 276,7	92 723,0	67,1	166 685,2	120 448,0	72,3	203 386,8	136 722,5	67,2
– спеціальний фонд	77 764,2	35 990,4	46,3	67 212,6	37 908,7	56,4	50 812,4	27 129,3	53,4
Місцеві бюджети (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	133 738,6	88 814,2	66,4	161 120,5	104 071,3	64,6	183 151,3	123 192,0	67,3
– загальний фонд	112 158,0	77 523,4	69,1	139 702,9	93 555,2	67,0	150 780,1	105 983,0	70,3
– спеціальний фонд	21 580,6	11 290,8	52,3	21 417,6	10 516,1	49,1	32 371,2	17 209,0	53,2
Державний бюджет (з урахуванням міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	277 149,2	170 914,9	61,7	313 392,0	215 139,2	68,6	348 131,6	232 050,4	66,7
– загальний фонд	193 606,9	131 711,4	68,0	240 951,1	173 857,3	72,2	291 479,6	200 865,5	68,9
– спеціальний фонд	83 542,3	39 203,5	46,9	72 440,9	41 281,9	57,0	56 652,0	31 184,9	55,0
Міжбюджетні трансфери, разом	61 108,3	42 201,5	69,1	78 014,2	56 782,5	72,8	93 932,4	68 198,6	72,6

Темпи зростання видатків зведеного бюджету зменшилися на 11,2 в. п. порівняно з відповідним показником 2010 року і становили 109,4 % (див. діаграму 4.3.1), що відповідає тенденціям розвитку економіки.

Діаграма 4.3.1

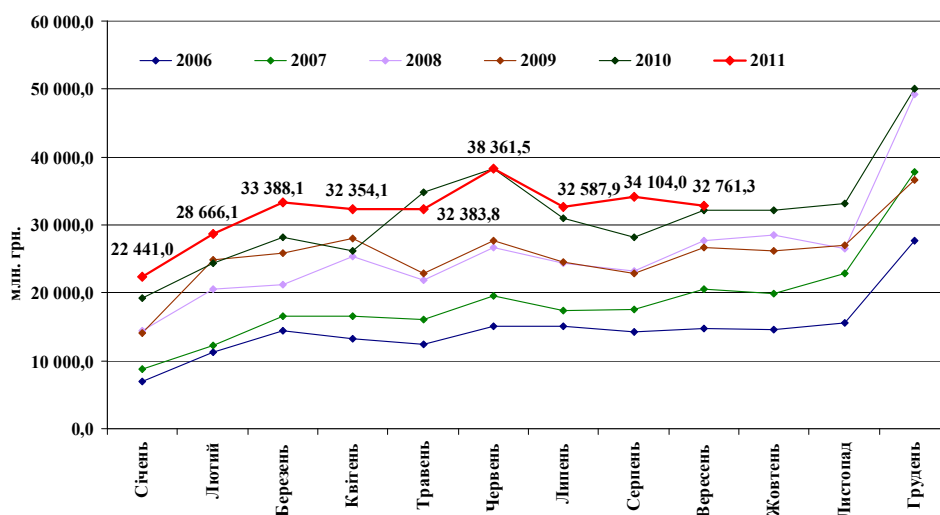
Темпи зростання ВВП і видатків зведеного бюджету за січень – вересень 2008–2011 років

Щомісячна динаміка фактичних видатків зведеного бюджету протягом за 9 місяців 2011 року майже повторює динаміку минулих років (див. графік 4.3.1). У цілому видатки зведеного бюджету за вересень 2011 року приблизно досягли рівня видатків вересня минулого року.

Графік 4.3.1

Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету у 2006–2011 роках

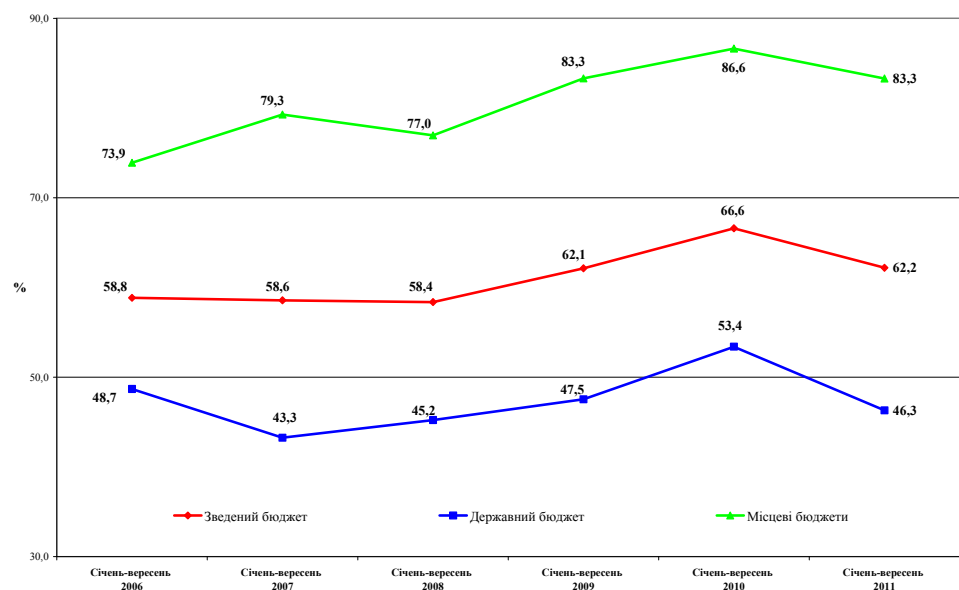
Видатки соціального спрямування⁴ зведеного бюджету збільшилися порівняно з показником минулого року на 3,8 млрд. грн., або на 2,1 %, і становили 178,5 млрд. грн.

⁴ До видатків соціального спрямування належать видатки на охорону здоров'я, освіту, духовний та фізичний розвиток, соціальний захист і соціальне забезпечення.

Водночас частка цих видатків у загальному обсязі видатків зведеного бюджету зменшилася на 4,4 в. п. При цьому спостерігається зменшення частки видатків соціального спрямування у бюджетах усіх рівнів (див. графік 4.3.2). Так, у видатках державного бюджету ця частка склала 46,3 %, або на 7,1 в. п. менше аналогічного показника за 9 місяців 2010 року. У місцевих бюджетах, що витрачають на соціально-культурні цілі набагато більше коштів, ніж державний, частка цих видатків становила 83,3 %, або на 3,3 в. п. менше за відповідний показник попереднього року.

Графік 4.3.2

Динаміка частки видатків соціального спрямування у структурі видатків Зведеного, Державного та місцевих бюджетів України за січень – вересень 2006–2011 років

Така ситуація спричинена сучасною побудовою бюджетної системи, де більшість видатків на охорону здоров'я та освіту сконцентровано у місцевих бюджетах (частки цих видатків місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету за III квартали 2011 року становили відповідно 83,5 % та 68,5 %).

Спостерігається зменшення темпів зростання видатків місцевих бюджетів за напрямками освіти й соціального захисту та соціального забезпечення (див. таблицю 4.3.2). Також удвічі зросли видатки місцевих бюджетів на житлово-комунальне господарство при скороченні цього показника у 2010 році на 45,7 %.

Таблиця 4.3.2

Темпи зростання окремих видів видатків Зведеного, Державного та місцевих бюджетів України за три квартали 2009 – 2011 років порівняно з попереднім періодом

(%)

Роки Видатки згідно з функціональною класифікацією	2009 рік			2010 рік			2011 рік		
	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети
Разом видатків (без урахування міжбюджетних трансфертів), з них на:	106,1	107,2	104,5	120,6	123,0	117,2	109,4	103,5	118,4
– житлово-комунальне господарство	107,1	39,6	109,0	67,3	457,9	63,3	191,0	17,5	204,0
– охорону здоров'я	111,1	107,8	111,9	120,1	108,7	122,8	106,4	103,9	107,0
– духовний і фізичний розвиток	105,6	107,9	104,4	148,1	193,8	122,7	85,2	56,9	109,9
– освіти	113,7	117,1	111,8	116,9	116,1	117,4	108,5	96,5	115,1
– соціальний захист і соціальне забезпечення	113,8	111,6	118,4	141,8	149,2	127,7	97,8	88,1	119,6

ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ

Видатки Державного бюджету України з урахуванням міжбюджетних трансфертів збільшилися порівняно з аналогічним періодом 2010 року на 7,9 % і становили 232,1 млрд. грн. Рівень виконання річного плану знизився на 3,7 в. п., до 66,7 % (див. таблицю 4.3.1).

Видатки загального фонду були здійснені у сумі 200,9 млрд. грн., що на 15,5 % більше відповідного показника 2010 року. Рівень їх виконання знизився на 3,3 в. п. до 68,9 % плану на рік. Зі спеціального фонду було профінансовано 31,2 млрд. грн., або на 24,5 % менше, ніж у минулому році. Рівень виконання річного плану по спеціальному фонду традиційно дещо нижчий, ніж по загальному, і становить 55,0 %, або майже на 2,0 в. п. нижче, ніж у минулому році.

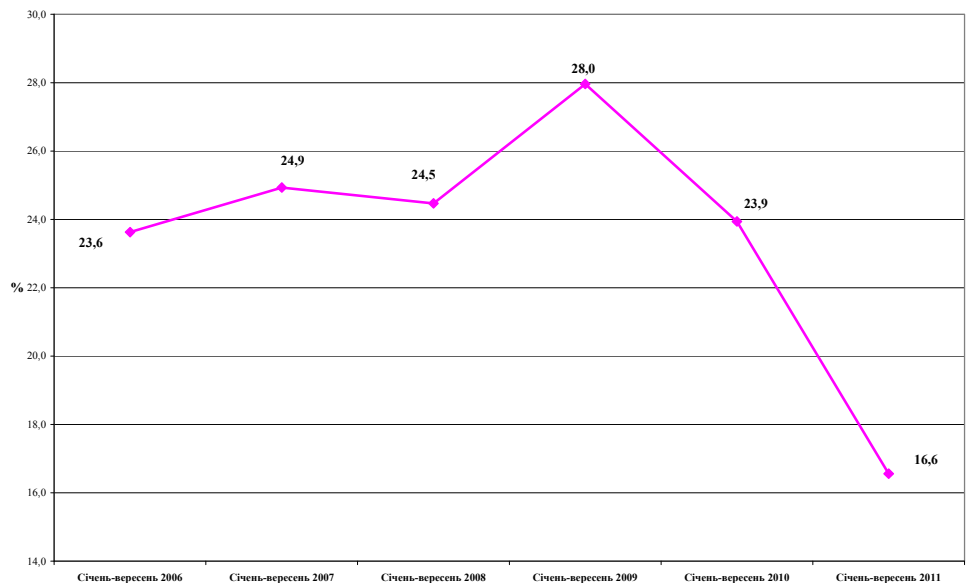
Видатки Державного бюджету України без урахування міжбюджетних трансфертів склали 163,9 млрд. грн., що більше минулорічного показника на 5,5 млрд. грн., або на 3,5 %. Рівень виконання річного плану становить 64,5 %, що на 3,2 в. п. нижче, ніж у 2010 році.

Із загального фонду було профінансовано 136,7 млрд. грн., що на 13,5 % більше відповідного показника 2010 року і становить 67,2 % річних планових призначень, зі спеціального фонду – 27,1 млрд. грн., що менше показника попереднього року на 28,4 %. Рівень виконання річного плану по спеціальному фонду становить 53,4 % (за 9 місяців 2010 року – 56,4 %).

Частка видатків спеціального фонду державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів у загальній сумі видатків зменшилася порівняно з минулорічним показником на 7,3 в. п. і склала 16,6 % (див. графік 4.3.3). Це пов'язано, в основному, з відсутністю у державному бюджеті 2011 року видатків на компенсацію Національній акціонерній компанії «Нафтогаз України» різниці між цінами закупівлі імпортованого природного газу та його реалізації суб'єктам господарювання на виробництво теплової енергії, що споживається населенням, у тому числі недоотримана за 2009 рік.

Графік 4.3.3

Динаміка частки видатків спеціального фонду Державного бюджету України без урахування міжбюджетних трансфертів за січень – вересень 2006–2011 років

ВИДАТКИ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Видатки соціального спрямування державного бюджету зменшилися на 8,8 млрд. грн., або на 10,4 %, і становили 75,8 млрд. грн.

Протягом 9 місяців 2011 року порівняно з показниками минулого року спостерігалось зростання видатків державного бюджету в цілому. При цьому, як і у попередні періоди, продемонстрували зменшення видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення, на житлово-комунальне господарство, духовний та фізичний розвиток і освіту (див. діаграму 4.3.2).

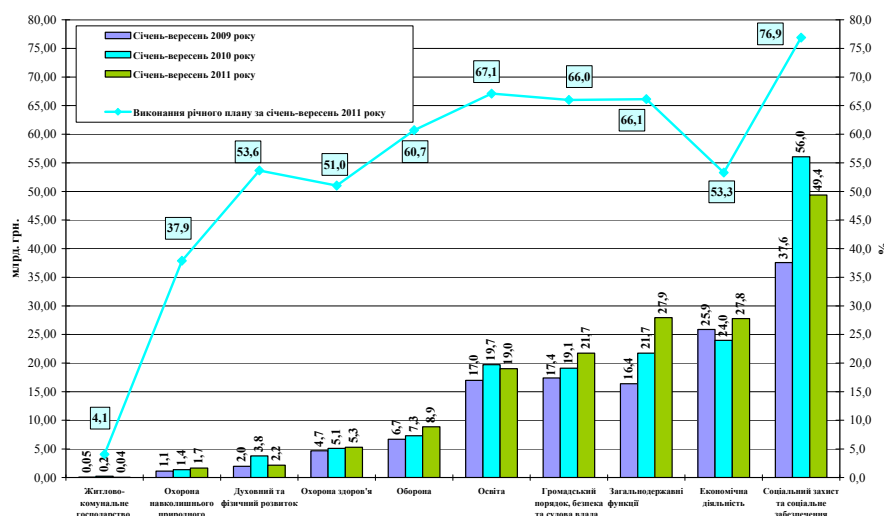
Найбільше зростання видатків у номінальному вираженні відбулося за такими напрямками:

- міжбюджетні трансферти – на 11,4 млрд. грн., або на 20,1 %;
- загальнодержавні функції – на 6,2 млрд. грн., або на 28,6 %, у складі яких видатки на обслуговування боргу – на 7,0 млрд. грн., або в 1,7 раза;
- економічна діяльність – на 3,8 млрд. грн., або на 15,9 %, з яких на багатоцільові проекти розвитку – на 3,5 млрд. грн., або у 5,2 раза, в основному у зв'язку з активним проведенням робіт з підготовки до чемпіонату з футболу Євро-2012; на сільське господарство, лісове господарство, рибальство та мисливство – на 1,0 млрд. грн., або на 26,5 %;
- громадський порядок, безпека та судова влада – на 2,6 млрд. грн., або на 13,7 %.

Найвищі показники виконання річного плану демонструють видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення (76,9 %), освіту (67,1 %), громадський порядок, безпеку та судову владу (66,0 %) (див. діаграму 4.3.2).

Діаграма 4.3.2

Видатки Державного бюджету України за січень – вересень 2009–2011 років у розрізі функціональної класифікації

На рівні нижче середнього за усіма видатками бюджету виконані видатки на охорону навколишнього природного середовища (рівень виконання – 37,9 %) та на охорону здоров'я (51,0 %).

Найнижчий рівень фінансування – лише 4,1 % – спостерігається за видатками на житлово-комунальне господарство.

У структурі видатків в основному зберігаються тенденції минулих років (див. таблицю 4.3.3). Так, найбільші частки припадають на міжбюджетні трансферти (29,4 %), соціальний захист та соціальне забезпечення (21,3 %) та загальнодержавні функції (12,0 %). Незначну частку складають видатки на житлово-комунальне господарство (0,02 %), охорону навколишнього природного середовища (0,7 %), духовний та фізичний розвиток (0,9 %). При цьому найбільших змін питомої ваги зазнали видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення (зменшення відбулося на 4,7 в. п.), загальнодержавні функції (збільшення на 1,9 в. п.). Частка міжбюджетних трансфертів збільшилася на 3,0 в. п.

Таблиця 4.3.3

Видатки Державного бюджету України за січень – вересень 2009–2011 років у розрізі функціональної класифікації

Роки	2009 рік			2010 рік			2011 рік		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Частка факт., %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Частка факт., %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Частка факт., %
Видатки згідно з функціональною класифікацією									
Загальнодержавні функції, з них:	52 560,1	16 402,2	11,1	56 683,5	21 722,8	10,1	42 242,0	27 935,7	12,0
обслуговування боргу	15 044,3	4 949,1	3,4	14 202,9	9 558,2	4,4	23 001,5	16 547,0	7,1
Оборона	12 255,8	6 692,8	4,5	12 012,9	7 306,5	3,4	14 605,6	8 867,7	3,8
Громадський порядок, безпека та судова влада	23 527,3	17 411,4	11,8	26 137,1	19 119,4	8,9	32 946,7	21 742,3	9,4
Охорона навколишнього природного середовища	1 492,2	1 115,1	0,8	2 030,8	1 385,9	0,6	4 390,9	1 663,4	0,7
Житлово-комунальне господарство	101,9	49,2	0,03	49,0	225,3	0,1	971,7	39,4	0,02

Охорона здоров'я	6 386,0	4 684,9	3,2	7 418,4	5 092,9	2,4	10 367,7	5 289,8	2,3
Духовний та фізичний розвиток	2 335,8	1 951,7	1,3	2 615,7	3 782,6	1,8	4 009,5	2 151,0	0,9
Освіта	25 153,3	16 984,9	11,5	27 091,4	19 713,7	9,2	28 352,0	19 024,3	8,2
Соціальний захист та соціальне забезпечення, з них:	52 929,5	37 557,1	25,5	70 199,9	56 039,0	26,0	64 200,1	49 363,7	21,3
соціальний захист пенсіонерів	48 249,6	35 099,6	23,8	64 770,9	53 038,6	24,7	58 317,2	46 090,8	19,9
Економічна діяльність, у т.ч.:	29 830,3	25 864,2	12,0	23 388,1	23 968,6	11,1	52 112,9	27 774,6	12,0
• сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство	5 811,7	4 390,5	2,0	5 277,2	3 817,9	1,8	10 506,6	4 830,3	2,1
• паливно-енергетичний комплекс	6 166,4	9 694,1	4,5	6 481,1	8 312,5	3,9	9 451,0	6 248,4	2,7
• транспорт	14 997,4	9 459,6	4,4	7 640,8	9 317,7	4,3	17 609,9	9 990,6	4,3
• інші видатки на економічну діяльність	2 854,8	2 320,0	1,1	3 988,9	2 520,5	1,2	14 545,4	6 705,2	2,9
Міжбюджетні трансфери	61 105,2	42 201,5	19,6	78 014,2	56 782,5	26,4	93 932,4	68 198,6	29,4
Усього	240 701,9	147 370,8	100,0	305 641,0	215 139,2	100,0	348 131,6	232 050,4	100,0

ВИДАТКИ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Як свідчать дані таблиці 4.3.4, відбулося зростання видатків майже за усіма статтями економічної класифікації, окрім медикаментів та перев'язувальних матеріалів (зменшення на 29,7 %), субсидій і поточних трансфертів підприємствам (установам, організаціям) (зменшення на 28,3 %), поточних трансфертів населенню (зменшення на 13,1 %), продуктів харчування (зменшення на 0,8 %).

До позитивних тенденцій можна віднести те, що поточні видатки порівняно з аналогічним показником минулого року в цілому збільшилися лише на 5,5 %, водночас капітальні видатки – у 1,5 раза.

Таблиця 4.3.4

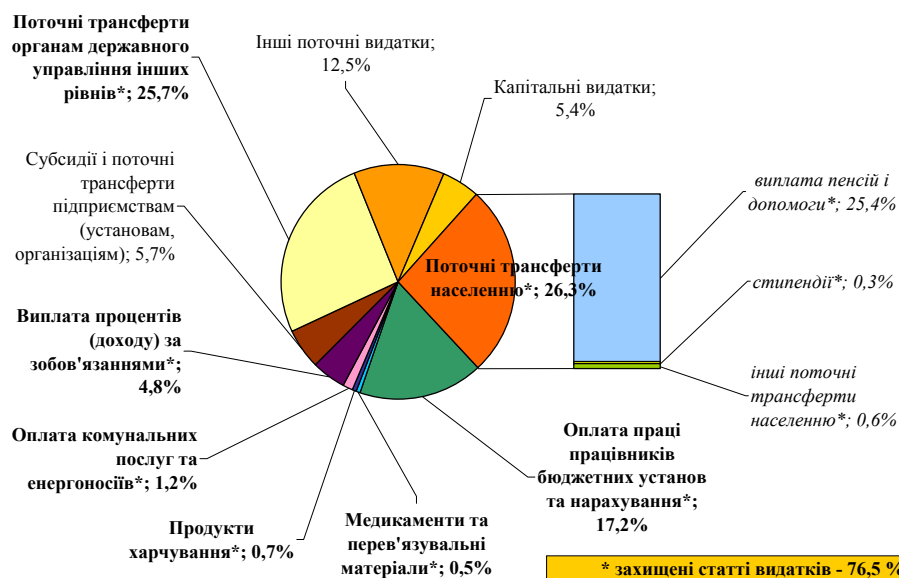
Видатки Державного бюджету України (з міжбюджетними трансфертами) за січень – вересень 2009–2011 років у розрізі економічної класифікації

Роки Видатки згідно з економічною класифікацією	2009 рік			2010 рік			2011 рік		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %
Поточні видатки	246 384,4	164 778,3	66,9	283 077,1	203 588,8	71,9	305 611,1	214 790,8	70,3
Оплата праці працівників бюджетних установ	34 632,7	24 922,9	72,0	39 034,2	28 118,1	72,0	41 857,5	30 004,3	71,7
Нарахування на заробітну плату	11 136,0	7 869,0	70,7	12 603,9	8 878,9	70,4	13 295,7	9 342,5	70,3
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	2 087,9	1 372,5	65,7	2 206,8	972,7	44,1	2 469,8	683,4	27,7
Продукти харчування	1 810,4	1 174,5	64,9	2 097,4	1 406,4	67,1	2 181,2	1 395,5	64,0
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	3 080,2	2 024,5	65,7	4 028,5	2 589,2	64,3	4 151,4	2 702,3	65,1
Виплата процентів (доходу) за зобов'язаннями	15 604,3	5 518,1	35,4	15 454,7	10 373,7	67,1	24 451,5	17 632,7	72,1
Субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	19 328,8	14 681,5	76,0	15 742,9	12 184,4	77,4	14 053,4	8 737,7	62,2
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	60 824,5	41 984,3	69,0	77 466,8	55 379,3	71,5	86 986,1	63 224,4	72,7
Поточні трансферти населенню, у т. ч.:	53 060,0	38 227,2	72,0	70 699,3	56 800,4	80,3	63 180,4	49 346,5	78,1
• виплата пенсій і допомоги	49 915,1	36 394,6	72,9	66 726,1	54 643,5	81,9	60 325,3	47 760,4	79,2
• стипендії	886,6	603,0	68,0	1 045,5	715,0	68,4	265,0	179,5	67,7
• інші поточні трансферти населенню	2 258,3	1 229,7	54,5	2 927,7	1 441,9	49,2	2 590,0	1 406,6	54,3
Інші поточні видатки	44 819,7	27 003,7	60,2	43 742,6	26 885,6	61,5	52 984,0	31 721,5	59,9
Капітальні видатки, з них:	19 376,0	6 136,6	31,7	24 666,9	11 550,4	46,8	41 979,4	17 259,6	41,1
Капітальне будівництво (придбання)	1 858,9	680,4	36,6	3 275,5	631,0	19,3	3 656,6	699,0	19,1
Капітальний ремонт, реконструкція та реставрація	1 525,4	672,8	44,1	3 441,3	467,0	13,6	3 854,6	658,0	17,1
Капітальні трансферти	13 751,0	3 534,4	25,7	15 441,8	9 376,0	60,7	29 915,6	14 427,8	48,2
Нерозподілені видатки	11 388,8	–	0,0	5 648,0	–	0,0	541,1	–	0,0
Усього видатків (з урахуванням міжбюджетних трансфертів)	277 149,2	170 914,9	61,7	313 392,0	215 139,2	68,6	348 131,6	232 050,4	66,7

Структура видатків державного бюджету у розрізі економічної класифікації дещо змінилася порівняно з минулим роком (див. діаграми 4.3.3 і 4.3.4).

Діаграма 4.3.3

Структура фактичних видатків державного бюджету за січень – вересень 2010 року у розрізі економічної класифікації

Діаграма 4.3.4

Структура фактичних видатків державного бюджету за січень – вересень 2011 року у розрізі економічної класифікації

Завдяки більшим темпам зростання, ніж склалися щодо поточних видатків, частка капітальних видатків зросла на 2,0 в. п. до 7,4 %.

Відповідно частка поточних видатків у загальній структурі зменшилася та становила 92,6 %. У їх складі найсуттєвішого

зменшення зазнала частка поточних трансфертів населенню: на 5,0 в. п., у номінальному вираженні за цією статтею відбулося скорочення видатків на 7,5 млрд. грн. Крім того, відбулося зменшення питомої ваги субсидій і поточних трансфертів підприємствам (установам, організаціям) на 1,9 в. п., у номінальному вираженні за цією статтею відбулося скорочення видатків на 3,4 млрд. грн. Водночас збільшилася частка видатків на виплату процентів (доходу) за зобов'язаннями на 2,8 в. п., на поточні трансферти органам державного управління інших рівнів – на 1,5 в. п.

У цілому частка видатків на захищені статті зменшилась і склала 75,1 % усіх видатків державного бюджету проти 76,5 % у минулому році.

За захищеними статтями спостерігається зростання за більшістю напрямів, крім видатків на продукти харчування, медикаменти та перев'язувальні матеріали, а також інших поточних трансфертів населенню. Останнє, зокрема, пояснюється зменшенням видатків на покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду України для виплати пенсій та на стипендії у зв'язку з передачею професійно-технічних закладів на фінансування з місцевих бюджетів.

Суттєве зменшення обсягу видатків за статтею «медикаменти та перев'язувальні матеріали» зумовлено, перш за все, значним скороченням рівня виконання видатків за бюджетною програмою «Забезпечення медичних заходів по боротьбі з туберкульозом, профілактики та лікування СНІДу, лікування онкологічних хворих»: у минулому році він становив 25,9 %, а у поточному – лише 1,0 %.

Стан виконання видаткової частини Державного бюджету України за січень – вересень 2009–2011 років за програмною класифікацією наведено у додатку А.

Найбільше від обсягу річного плану профінансовано програми таких головних розпорядників:

- Міністерство соціальної політики України. Видатки Пенсійного фонду України профінансовано в обсязі 46,1 млрд. грн., або 79,0 % річних планових призначень;
- Міністерство фінансів України. Видатки на обслуговування внутрішнього боргу профінансовано в обсязі 11,6 млрд. грн., або 77,7 % річних планових призначень, дотації вирівнювання – на 32,6 млрд. грн., або 74,7 %;
- Державна автотранспортна служба України. Програма «Погашення зобов'язань за кредитами, отриманими під гарантію Кабінету Міністрів України на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування» профінансована у сумі 3,3 млрд. грн., або на рівні 77,0 % річного планового показника;
- Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Програма «Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» профінансовано в обсязі 0,1 млрд. грн., або на рівні 74,4 % річних планових призначень.

ВИДАТКИ ЗА ПРОГРАМНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Найнижчий рівень виконання видатків склався по Міністерство аграрної політики та продовольства України – 46,1 % річного планового обсягу.

Серед міністерств та відомств найбільше зросли видатки:

- Міністерства фінансів України (включаючи загальнодержавні видатки) – на 14,4 млрд. грн., або на 20,0 %, в основному, завдяки збільшенню видатків на обслуговування державного боргу та міжбюджетних трансфертів;
- Державної автотранспортної служби України – на 4,4 млрд. грн., або на 75,7 %;
- Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України – на 2,7 млрд. грн., або у 6,4 раза;
- Міністерства оборони України – на 1,7 млрд. грн., або на 25,0 %;
- Міністерства аграрної політики та продовольства України – на 1,3 млрд. грн., або на 34,4 %;
- Міністерства екології і природних ресурсів – на 1,0 млрд. грн., або у 2,2 раза.

НАДАННЯ КРЕДИТІВ З БЮДЖЕТУ / ПОВЕРНЕННЯ КРЕДИТІВ ДО БЮДЖЕТУ

Показники надання і повернення кредитів до Державного бюджету України за дев'ять місяців трьох останніх років відображено у таблиці 4.3.5.

Обсяг наданих із державного бюджету кредитів становить 4,7 млрд. грн., або 36,8 % річного плану, а **обсяг повернутих кредитів** – 1,9 млрд. грн., або 12,3 %. Рівень виконання річного плану з надання кредитів знизився на 5,9 в. п., а з повернення кредитів – на 33,7 в. п.

Таблиця 4.3.5

Показники надання і повернення кредитів з / до бюджету за січень – вересень 2009–2011 років

Роки Показники	2009 рік			2010 рік			2011 рік		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %
Кредитування, у т.ч.:	2 716,0	2 021,0	74,4	1 180,9	319,3	27,0	-2 429,9	2 835,3	x
надання кредитів	5 844,0	5 427,9	92,9	6 860,7	2 929,6	42,7	12 769,4	4 703,3	36,8
повернення кредитів	-3 128,0	-3 406,9	108,9	-5 679,8	-2 610,3	46,0	-15 199,3	-1 868,0	12,3

Найбільше **кредитів** із державного бюджету було надано у сфері сільського господарства, дорожнього господарства, а також у сфері фінансів, зокрема:

- Міністерству аграрної політики та продовольства України за бюджетною програмою «Формування державного інтервенційного фонду Аграрним фондом, а також для закупівлі матеріально-технічних ресурсів для потреб сільськогосподарських товаровиробників» – 2,5 млрд. грн.;
- Державній службі автомобільних доріг України за бюджетною програмою «Розвиток автомагістралей та реформа дорожнього сектору» – 1,2 млрд. грн.;

- Міністерству фінансів України (загальнодержавні видатки) за програмою «Фінансування проектів розвитку за рахунок коштів, залучених державою» – 0,6 млрд. грн.

Повернення кредитів, в основному, відбулося за функцією «Економічна діяльність».

У розрізі бюджетних програм найбільше повернення кредитів мало місце за такими головними розпорядниками:

- Міністерство аграрної політики та продовольства України:
 - за програмою «Повернення коштів, наданих Міністерству аграрної політики України на формування державного інтервенційного фонду Аграрним фондом, а також для закупівлі матеріально-технічних ресурсів для потреб сільськогосподарських товаровиробників» – 1,2 млрд. грн.;
- Міністерство фінансів України:
 - за програмою «Повернення позик, наданих для фінансування проектів розвитку за рахунок коштів, залучених державою» – 0,4 млрд. грн.;
- Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України:
 - за програмою «Повернення кредитів, наданих у 2007 році з Державного бюджету України на реалізацію інноваційних та інвестиційних проектів у галузях економіки, у першу чергу з впровадження передових енергозберігаючих технологій і технологій з виробництва альтернативних джерел палива» – 0,1 млрд. грн.

4.4. ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2011 РОКУ

ДОХОДИ
МІСЦЕВИХ
БЮДЖЕТІВ

За даними Державного казначейства України, до загального та спеціального фондів місцевих бюджетів (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) за III квартали 2011 року надійшло 130,3 млрд. грн., що на 14,2 %, або на 16,2 млрд. грн., більше за відповідний показник минулого року.

Без урахування міжбюджетних трансфертів надійшло 62,1 млрд. грн., що на 8,4 % більше, ніж за 9 місяців 2010 року.

Рівень виконання річного плану доходів, затвердженого місцевими радами, становив 72,5 % проти 68,1 % за даними січня – вересня 2010 року. Рівень виконання річного розрахункового показника Міністерства фінансів України на 2011 рік склав 76,6 % (у січні – вересні 2010 року – 77,0 %).

Виконання доходної частини місцевих бюджетів характеризують дані, наведені у таблиці 4.4.1.

Таблиця 4.4.1

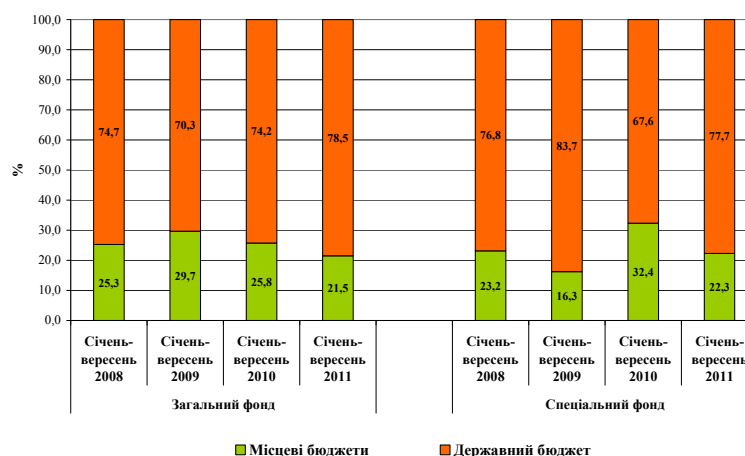
Надходження доходів до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – вересень 2009–2011 років

Доходи	Факт за січень-вересень 2009 року	Факт за січень-вересень 2010 року	Розрахункові показники МФУ на 2011 рік	Затверджено місцевими радами на 2011 рік	Факт за січень-вересень 2011 року	Виконання розрахункових показників МФУ, %	Виконання планів, затверджених місцевими радами, %
Усього, млн. грн., у т.ч.:	51 276,5	57 312,7	81 043,7	85 626,8	62 109,6	76,6	72,5
– загальний фонд	43 239,9	48 321,8	69 756,9	72 473,0	51 501,0	73,8	71,1
– спеціальний фонд	8 036,6	8 990,9	11 286,8	13 153,8	10 608,6	94,0	80,7

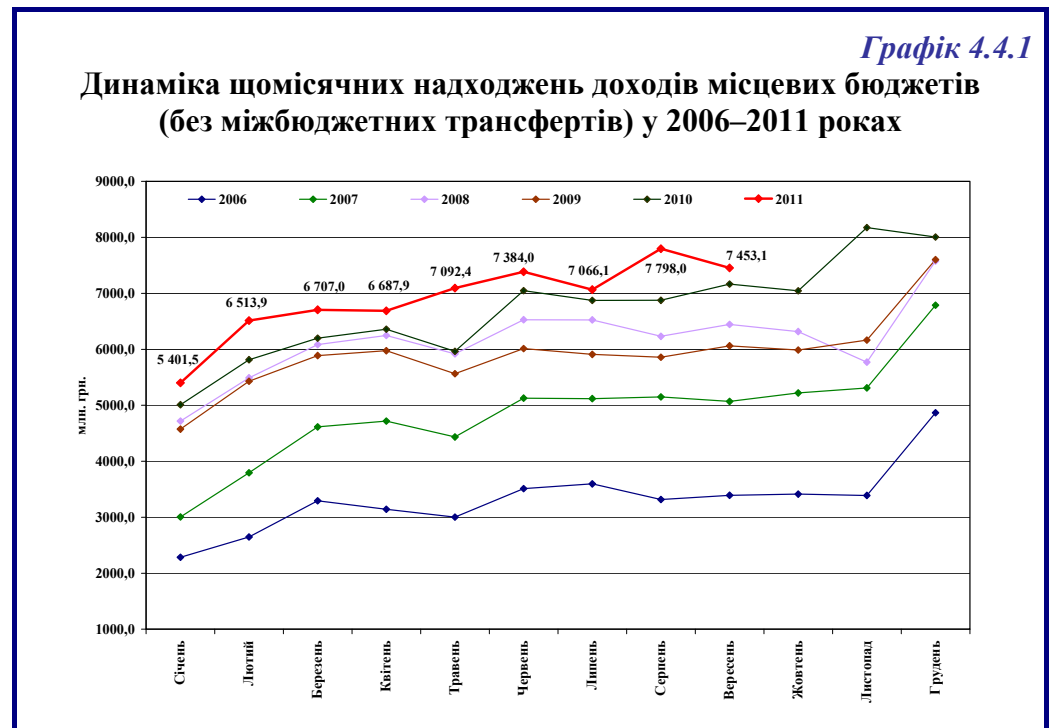
Частка доходів місцевих бюджетів у зведеному бюджеті становила 21,7 %, що на 5,0 в. п. менше за відповідний показник 2010 року. Водночас частка доходів загального фонду місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету зменшилася на 4,3 в. п. і склала 21,5 %. За питомою вагою доходів спеціального фонду місцевих бюджетів відмічається зменшення на 10,1 в. п. до 22,3 % (див. діаграму 4.4.1).

Діаграма 4.4.1

Частка доходів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за січень – вересень 2008–2011 років

Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів у цілому повторює тенденції останніх років (див. графік 4.4.1). Водночас відмічається певне збільшення цих доходів, що в основному пов'язано зі зростанням надходжень від податку з доходів фізичних осіб та зборів за спеціальне використання природних ресурсів. Також варто відмітити значне зростання надходжень у травні та серпні від справляння зборів за спеціальне використання води та плати за користування надрами. Це зростання пов'язано з тим, що саме на ці місяці припадають кінцеві терміни сплати зазначених зборів за I та II квартали року, а також з розширенням кількості платників і підвищенням ставок оподаткування відповідно до Податкового кодексу.

Найбільше доходів (без урахування міжбюджетних трансфертів) надійшло до бюджетів м. Києва (понад 7,7 млрд. грн., або 12,4 % усіх доходів місцевих бюджетів), Донецької (7,3 млрд. грн., або 11,7 %), Дніпропетровської (6,1 млрд. грн., або 9,9 %) та Харківської (3,8 млрд. грн., або 6,1 %) областей.

Найменше доходів надійшло до бюджетів м. Севастополя (689,4 млн. грн., або 1,1 % усіх доходів місцевих бюджетів), Чернівецької (752,0 млн. грн., або 1,2 %) та Тернопільської (764,3 млн. грн., або 1,2 %) областей.

У розрізі регіонів України в розрахунку на одну особу⁵ обсяги доходів, що надійшли до відповідних бюджетів, також мають значні відмінності. Найбільші показники спостерігаються у м. Києві (2 755,0 грн. на одного мешканця), у Дніпропетровській області (1 841,7 грн.) та у м. Севастополі (1 809,9 грн.). Найменші показники – у Закарпатській (695,7 грн.), Тернопільській (705,7 грн.) та Волинській (818,5 грн.) областях. У середньому по Україні обсяг доходів місцевих

⁵ за даними Державної служби статистики України

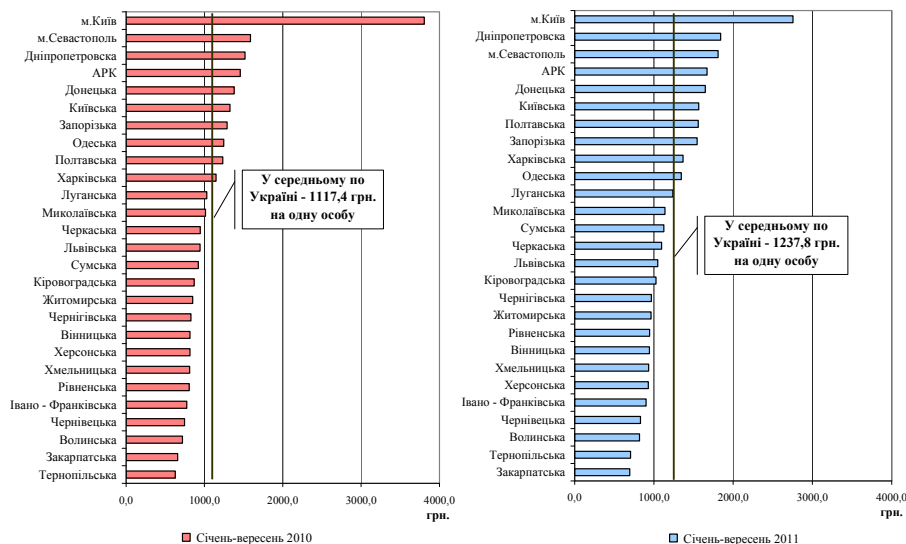
http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2010/ds/kn/kn_u/kn0911_u.html

http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2011/ds/kn/kn_u/kn0911_u.html

бюджетів склав 1237,8 грн. на одну особу, що на 10,8 % більше, ніж за січень – вересень 2010 року (див. діаграму 4.4.2).

Діаграма 4.4.2

Доходи місцевих бюджетів (без міжбюджетних трансфертів) на одну особу у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років

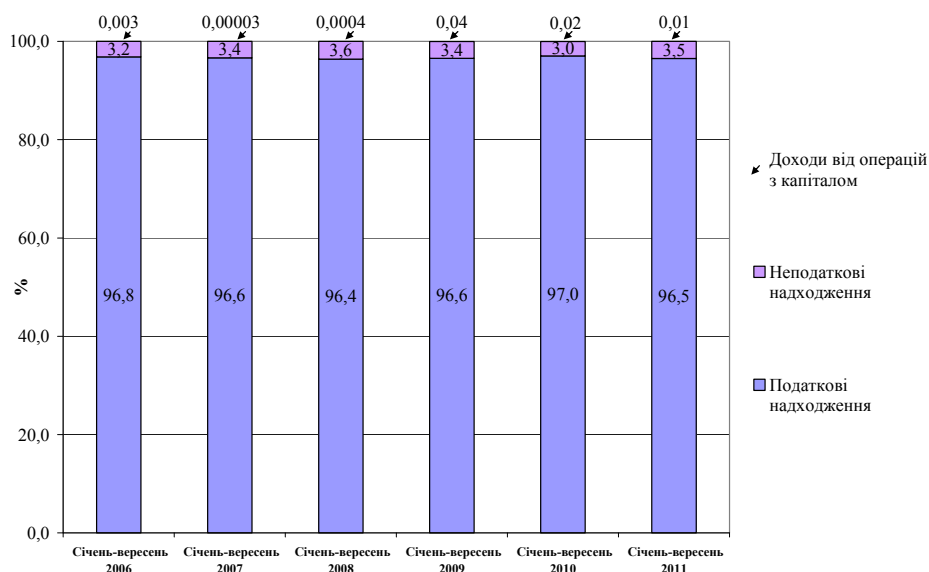
ДОХОДИ ЗАГАЛЬНОГО ФОНДУ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Надходження до загального фонду місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) склали 51,5 млрд. грн., що становить 73,8 % річного розрахункового показника Міністерства фінансів та 71,1 % річного плану, затвердженого місцевими радами.

У структурі доходів загального фонду порівняно з попередніми роками можна відмітити певне зменшення частки податкових надходжень з одночасним зростанням неподаткових надходжень (див. діаграму 4.4.3).

Діаграма 4.4.3

Структура доходів загального фонду місцевих бюджетів за січень – вересень 2006–2011 років

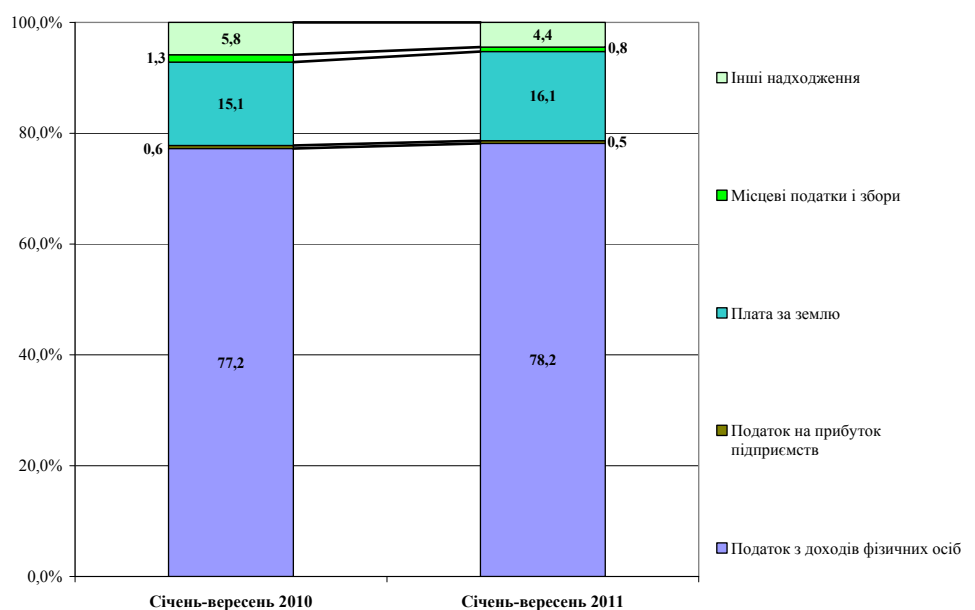

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Податкові надходження складають 96,5 % загального фонду місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів). Їх обсяг становить 49,7 млрд. грн., що на 6,0 % більше, ніж аналогічний показник 2010 року. У структурі податкових надходжень порівняно з даними 9 місяців 2010 року відмічається зростання частки податку з доходів фізичних осіб на 1,0 в. п. та частки надходжень з плати за землю на 1,0 в. п. (див. діаграму 4.4.4). Частка інших податкових надходжень загального фонду скоротилась на 1,4 в. п., що в основному пов'язано із зарахуванням, відповідно до нової редакції Бюджетного кодексу України, єдиного податку до доходів бюджету розвитку.

Діаграма 4.4.4

Структура податкових надходжень до загального фонду місцевих бюджетів за січень – вересень 2010–2011 років

ПОДАТОК З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

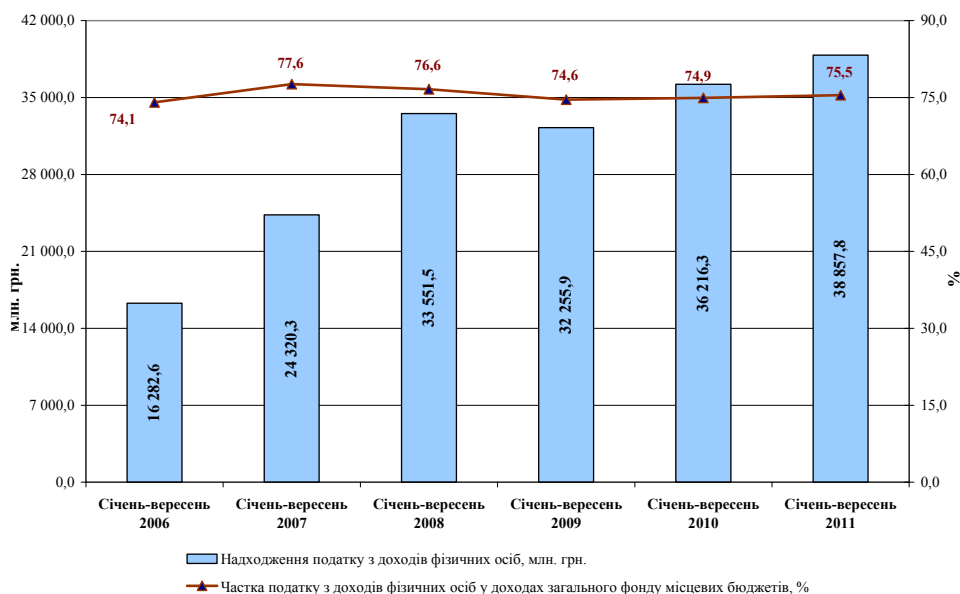
Податок з доходів фізичних осіб продовжує зберігати позицію найвагомішого за обсягом джерела доходної частини місцевих бюджетів. Надходження цього податку склали 38,9 млрд. грн., що на 2,7 млрд. грн. більше за відповідний показник минулого року.

Динаміка надходжень податку з доходів фізичних осіб відображена на діаграмі 4.4.5.

У розрізі регіонів України, на відміну від минулих періодів, найбільший обсяг надходжень податку з доходів фізичних осіб спостерігався у Донецькій області – понад 5,0 млрд. грн. (12,9 % від загального обсягу надходжень цього податку). Місцевий бюджет м. Києва втратив свої позиції лідера за цим показником – 4,4 млрд. грн. (11,4 %), що відбулося через зарахування 50 % податку до Державного бюджету України згідно зі змінами до Бюджетного кодексу.

Діаграма 4.4.5

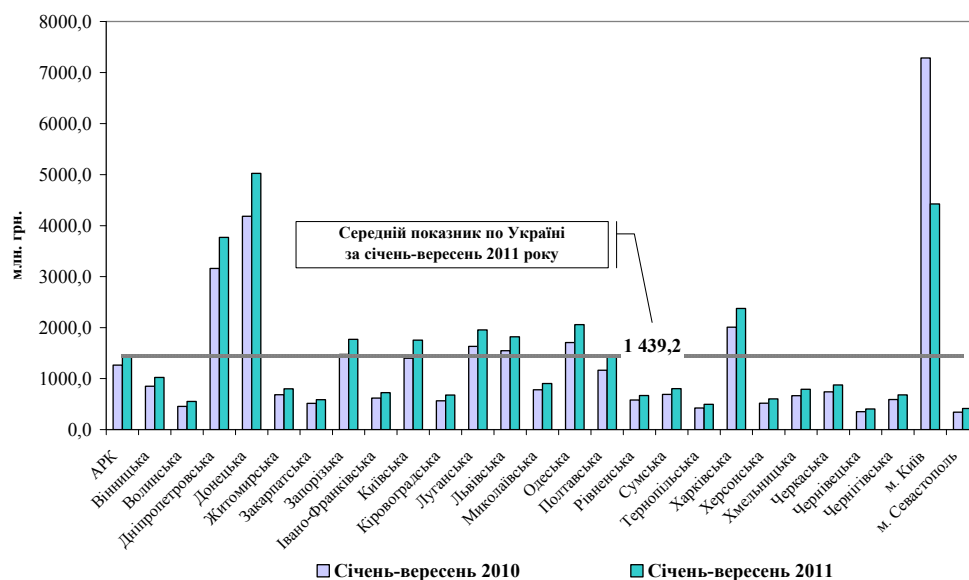
Динаміка надходжень податку з доходів фізичних осіб за січень – вересень 2006–2011 років

Найменший обсяг надходжень податку з доходів фізичних осіб спостерігається за бюджетами Чернівецької області – 405,7 млн. грн. (1,0 %) та м. Севастополь – 415,6 млн. грн. (1,1 %) (див. діаграму 4.4.6).

Діаграма 4.4.6

Надходження податку з доходів фізичних осіб у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років

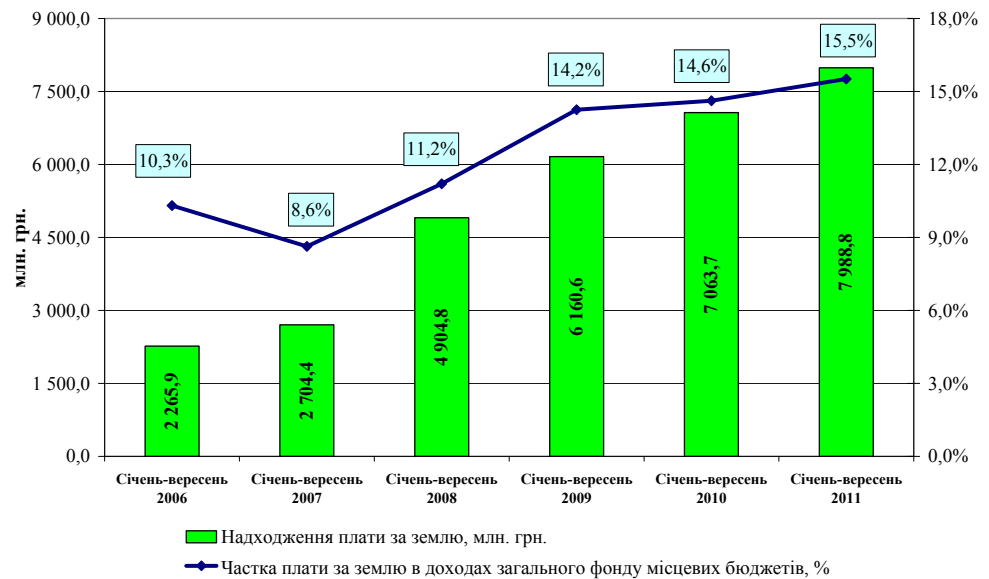

ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

Другим за обсягом джерелом надходжень доходів до місцевих бюджетів традиційно є **плата за землю**. З цього джерела надійшло майже 8,0 млрд. грн., що на 13,1 % більше за відповідний показник минулого року (див. діаграму 4.4.7).

Діаграма 4.4.7

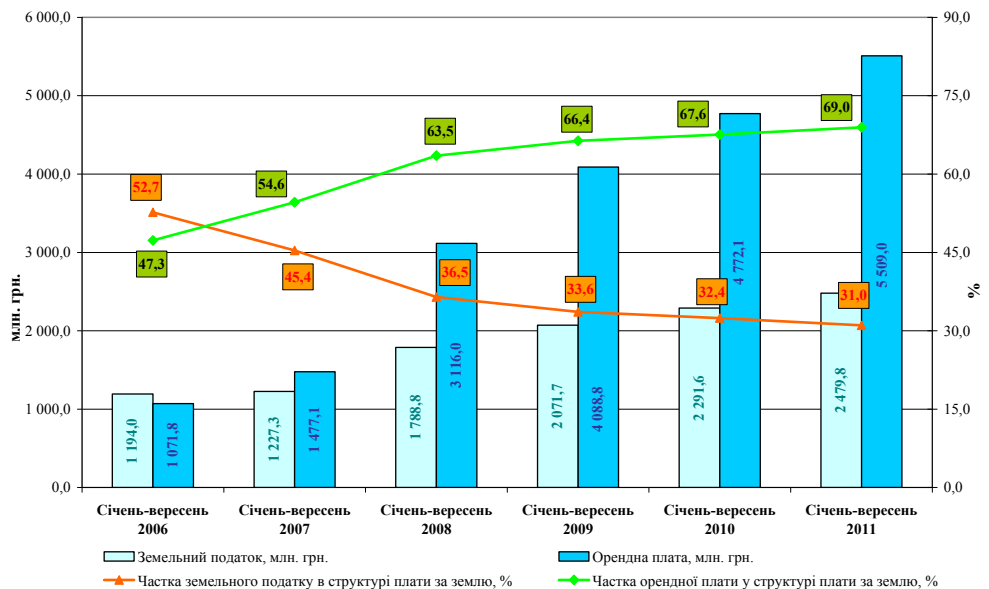
Динаміка надходжень плати за землю за січень – вересень 2006–2011 років

У структурі плати за землю щорічно відбуваються зміни за рахунок більш динамічного нарощування орендної плати та повільнішого зростання надходжень земельного податку (див. діаграму 4.4.8).

Діаграма 4.4.8

Динаміка надходжень земельного податку та орендної плати за січень – вересень 2006–2011 років

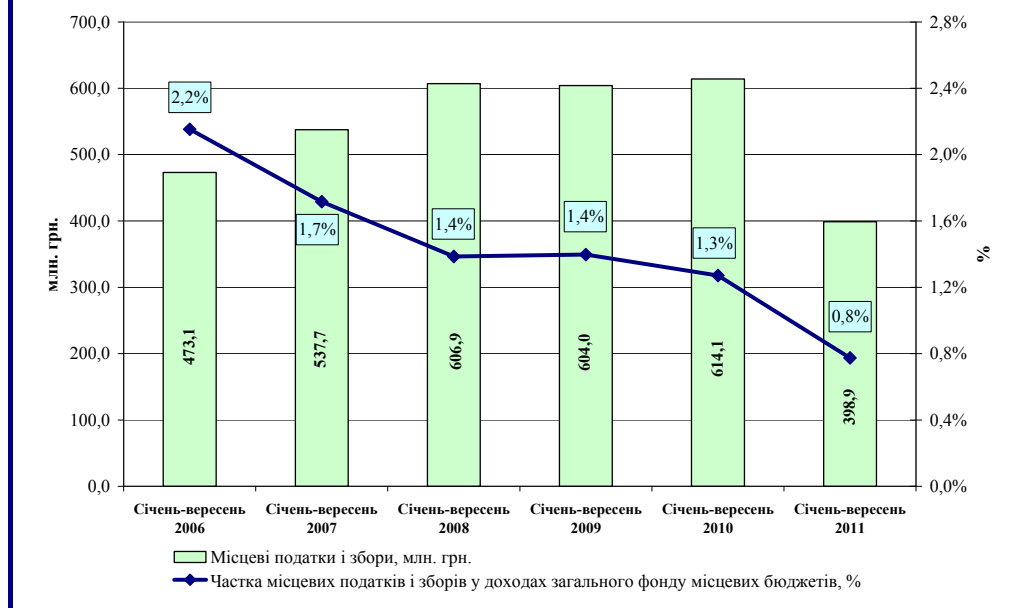

МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

Від місцевих податків і зборів до загального фонду місцевих бюджетів отримано 398,9 млн. грн., що на 35,0 % менше аналогічного показника попереднього року. Їх частка у структурі доходів місцевих бюджетів зменшилась і склала лише 0,8 % (див. діаграму 4.4.9).

Діаграма 4.4.9

Динаміка надходжень місцевих податків і зборів за січень – вересень 2006–2011 років

Нагадаємо, що у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України з 2011 року структура місцевих податків і зборів зазнала суттєвих змін. Так, відбулося скорочення кількості місцевих податків і зборів з 14-ти до 5-ти, серед яких – податок на нерухоме майно (запроваджується з 1 січня 2012 року), єдиний податок та три збори: збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності, збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір.

Відмітимо також, що, відповідно до нової редакції Бюджетного кодексу України, частина місцевих податків і зборів зараховується до спеціального фонду місцевих бюджетів, а саме: єдиний податок та збір за провадження торговельної діяльності нафтопродуктами, скрапленим та стиснутим газом на стаціонарних, малогабаритних і пересувних автозаправних станціях, заправних пунктах.

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Обсяг **неподаткових надходжень** загального фонду місцевих бюджетів склав майже 1,8 млрд. грн., що на 25,7 % більше, ніж відповідний показник 2010 року. Зазначимо, що одним із чинників зростання неподаткових надходжень та змін у їх структурі стало внесення змін щодо зарахування плати за ліцензії, які видаються місцевими органами влади, до неподаткових надходжень у частині «Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності».

Структура неподаткових надходжень загального фонду місцевих бюджетів у зіставних умовах⁶ зображена на діаграмі 4.4.10.

Найбільшими за обсягами статтями неподаткових надходжень до загального фонду місцевих бюджетів є:

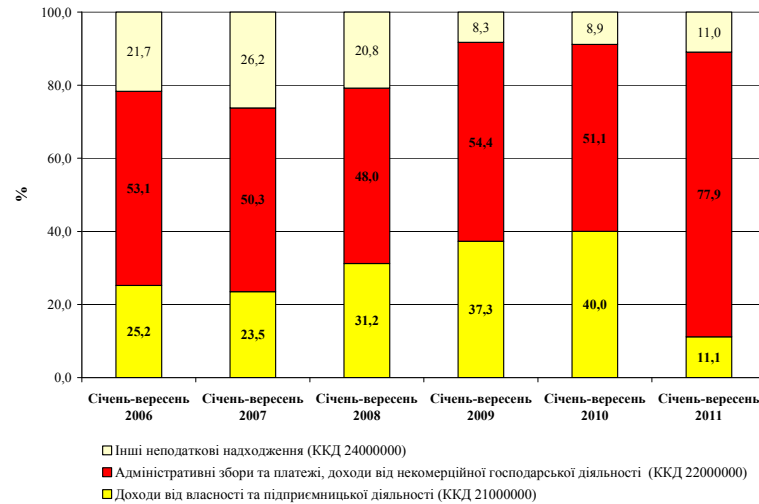
- плата за ліцензії (635,4 млн. грн.);

⁶ У лютому 2007 року у класифікації доходів відбулася зміна: надходження від «Адміністративних штрафів та інших санкцій» перенесено до складу надходжень «Доходи від власності та підприємницької діяльності».

- плата за оренду цілісних майнових комплексів та іншого державного майна (535,5 млн. грн.);
- державне мито (214,2 млн. грн.).

Діаграма 4.4.10

Структура неподаткових надходжень до загального фонду місцевих бюджетів за січень – вересень 2006–2011 років

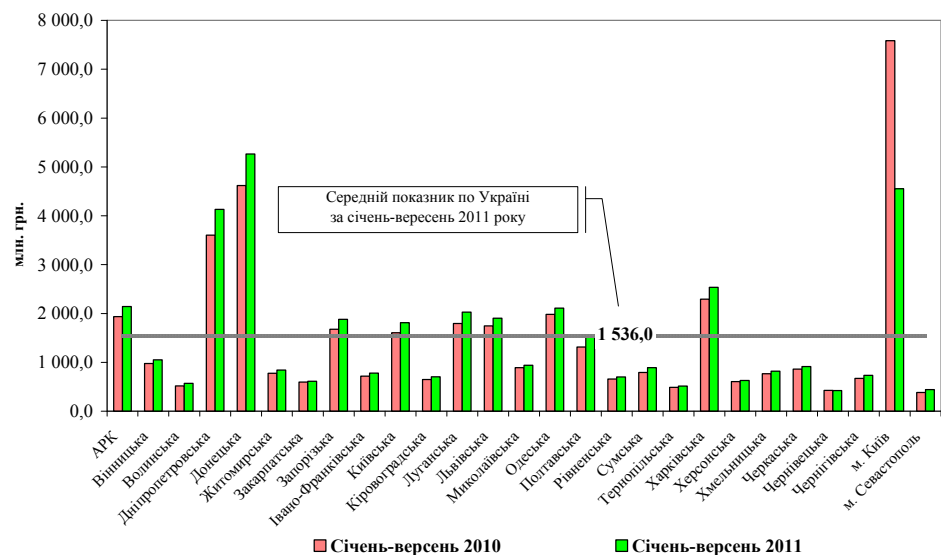

ДОХОДИ, ЩО ВРАХОВУЮТЬСЯ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ МІЖБЮДЖЕТНИХ ТРАНСФЕРТІВ

До місцевих бюджетів надійшло 41,5 млрд. грн. доходів, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів («перший кошик»). Обсяги надходжень цих доходів практично не змінилися порівняно з показниками січня – вересня 2010 року (зростання склало 1,3 %). На це незначне зростання в основному вплинуло суттєве скорочення надходжень від податку з доходів фізичних осіб до бюджету м. Київ (див. діаграму 4.4.11). Така зміна відбулася через перенесення 50 % надходжень цього податку з бюджету м. Київ до державного бюджету відповідно до нової редакції Бюджетного кодексу України.

Діаграма 4.4.11

Надходження доходів, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років

Крім бюджету м. Києва, де зменшення склало 3,0 млрд. грн., або 39,9 %⁷, надходження скоротилися ще у Чернівецькій області – на 2,5 млн. грн., або на 0,6 %. Найбільший приріст спостерігався у Полтавській, Дніпропетровській та Донецькій областях, де він становив, відповідно, 18,2 %, 14,6 % та 14,0 %.

Виконання розрахункових показників Міністерства фінансів України за доходами «першого кошику» у розрізі регіонів має певні відмінності. Найбільші значення спостерігалися в Луганській та Донецькій областях, де вони становили, відповідно, 83,4 % та 82,5 %, найменші – у м. Києві (65,1 %).

ДОХОДИ, ЩО НЕ ВРАХОВУЮТЬСЯ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ МІЖБЮДЖЕТНИХ ТРАНСФЕРТІВ

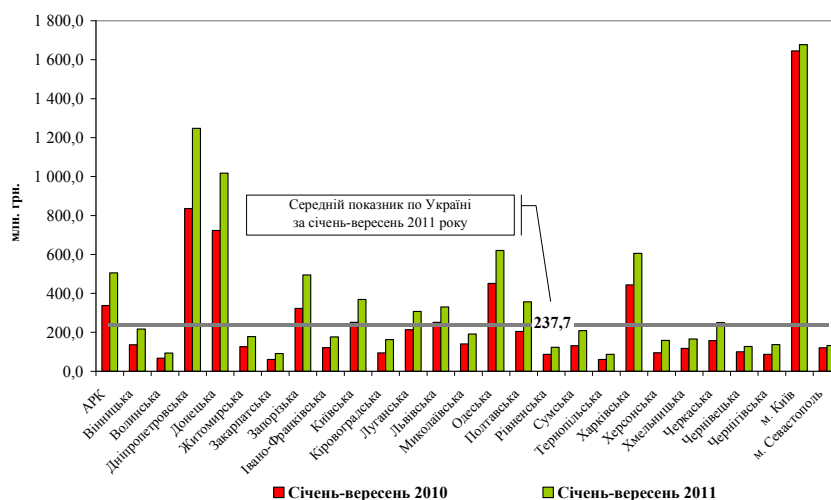
Обсяг доходів, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів («другий кошик»), склав 10,0 млрд. грн., що на 35,8 % більше, ніж надійшло за 9 місяців попереднього року. Річний розрахунковий показник Міністерства фінансів України, передбачений на 2011 рік за цими надходженнями, виконано на 70,8 %, що практично відповідає рівню 2010 року.

На зростання обсягу надходжень «другого кошика» переважно вплинуло збільшення надходжень від плати за землю – найвагомішого джерела формування цього кошика. Частка зазначеного податку у структурі доходів місцевих бюджетів, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, склала 79,7 %.

Регіональний розріз надходжень доходів «другого кошика» загального фонду місцевих бюджетів зображено на діаграмі 4.4.12.

Діаграма 4.4.12

Надходження доходів, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років

СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД

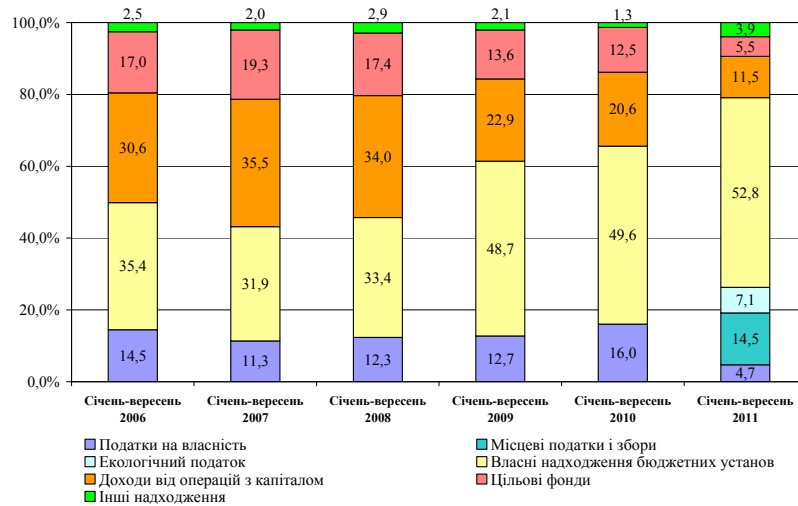
До спеціального фонду місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) надійшло 10,6 млрд. грн., що на 18,0 % більше, ніж за 9 місяців 2010 року. Виконання плану, затвердженого місцевими радами на 2011 рік, склало 80,7 %, а розрахункового показника Міністерства фінансів України – 94,0 %. Частка спеціального фонду в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) становить 17,1 %, що на 1,4 в. п. більше попереднього року.

⁷ У зіставних умовах зростання обсягів податку з доходів фізичних осіб до бюджету м. Києва склало 20,1 %.

У структурі надходжень спеціального фонду місцевих бюджетів відбулися зміни. Зокрема, відмічається суттєве зменшення частки податків на власність та цільових фондів, створених місцевими органами влади. Водночас відбулося зростання питомої ваги інших надходжень та зарахування до спеціального фонду нових видів доходів – екологічного податку та місцевих податків і зборів (див. діаграму 4.4.13).

Діаграма 4.4.13

Структура надходжень до спеціального фонду місцевих бюджетів за січень – вересень 2006–2011 років

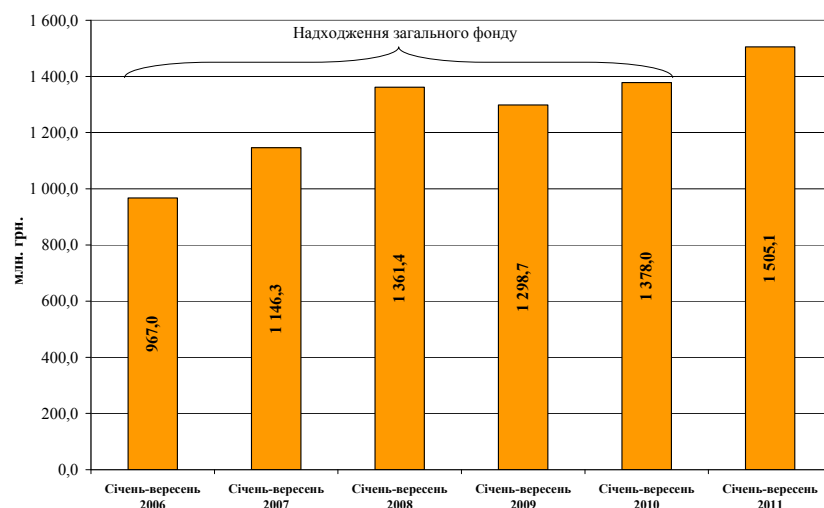
МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

Відповідно до затвердженого 2 грудня 2010 року Податкового кодексу України та нової редакції Бюджетного кодексу України, **місцеві податки і збори** зараховано до спеціального фонду місцевих бюджетів. Обсяг надходжень склав 1 532,8 млн. грн., а частка у структурі спеціального фонду – 14,5 %.

Найвагомішим серед них був **єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва**, який надійшов у сумі 1 505,1 млн. грн., що на 9,2 % більше за обсяги надходжень за 9 місяців 2010 року (див. діаграму 4.4.14).

Діаграма 4.4.14

Динаміка надходжень єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва за січень – вересень 2006–2011 років

На діаграмі 4.4.15 відображена динаміка надходжень єдиного податку з юридичних та фізичних осіб.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

Одним із нововведень Податкового кодексу України стало запровадження загальнодержавного **екологічного податку** на заміну колишньому збору за забруднення навколишнього природного середовища. Від цього джерела до місцевих бюджетів зараховано 755,6 млн. грн., а його частка у структурі спеціального фонду склала 7,1 %.

Зазначимо, що з 1 січня 2011 року екологічний податок сплачують усі, хто використовує паливо для транспортних засобів, у тому числі суб'єкти господарювання, громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які користуються автомобілями. Податковим кодексом передбачається справляння екологічного податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення через податкових агентів, які здійснюють оптову та роздрібну торгівлю паливом.

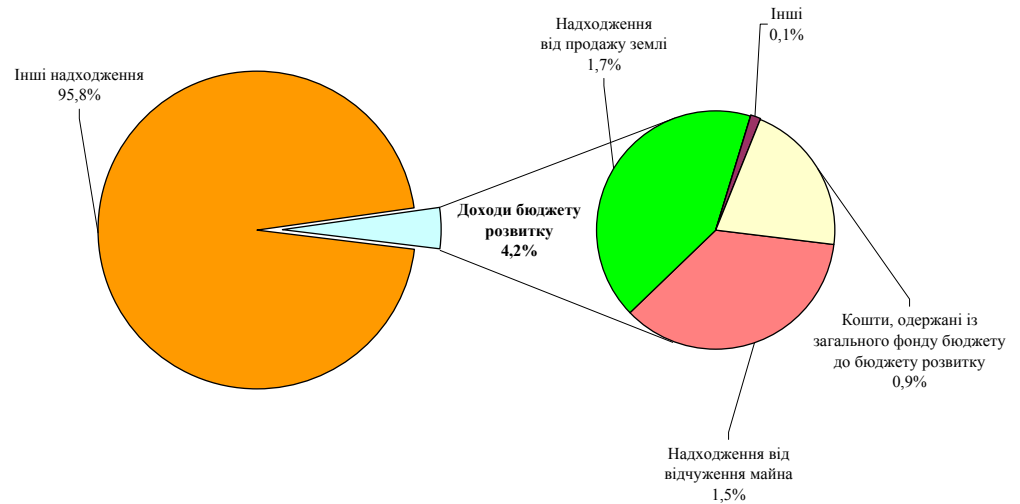
Таким чином, екологічний податок сплачується платниками податку під час придбання палива, а податковими агентами, які реалізують паливо, цей податок утримується та сплачується до бюджету.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Доходи бюджету розвитку місцевих бюджетів (з урахуванням коштів, одержаних із загального фонду бюджету до бюджету розвитку) за січень – вересень 2011 року склали 8,4 млрд. грн., що у 3,5 раза більше, ніж за відповідний період попереднього року. Це призвело до зростання частки таких доходів у загальній структурі доходів місцевих бюджетів до 13,6 %, що більше за аналогічний показник 2010 року на 9,4 в. п. (див. діаграми 4.4.16 і 4.4.17).

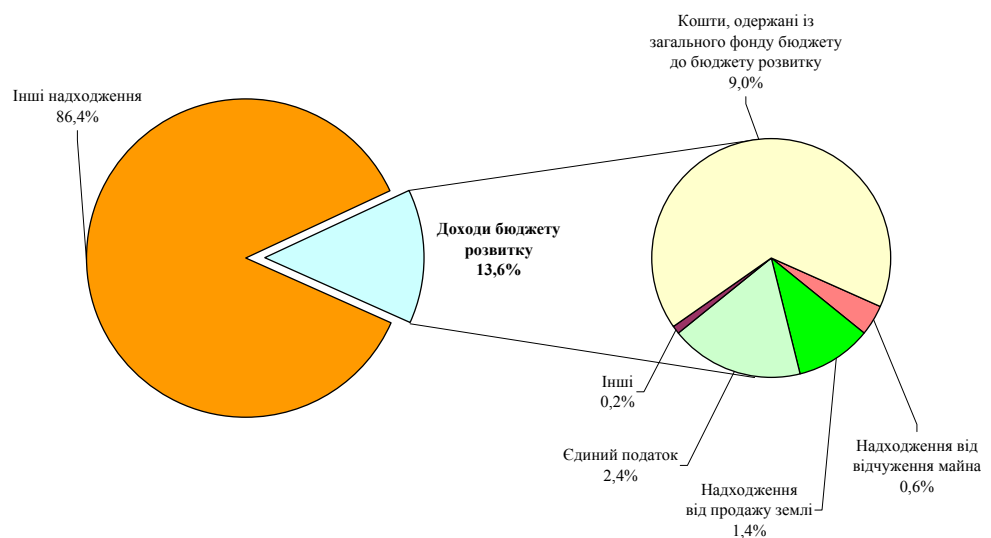
Діаграма 4.4.16

**Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів
(без урахування міжбюджетних трансфертів)
за січень – вересень 2010 року**

Діаграма 4.4.17

**Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів
(без урахування міжбюджетних трансфертів)
за січень – вересень 2011 року**

Такі зміни відбулися відповідно до положень нової редакції Бюджетного кодексу України через перенесення практично усіх капітальних видатків до бюджету розвитку. Згідно з роз'ясненнями Міністерства фінансів України, у випадку планування для бюджетних установ капітальних видатків, пов'язаних з утриманням бюджетних установ (капітальний ремонт приміщень, придбання обладнання і предметів довгострокового користування), вони повинні передбачатися

в кошторисах по спеціальному фонду. Для цього кошти загального фонду передаються до бюджету розвитку.

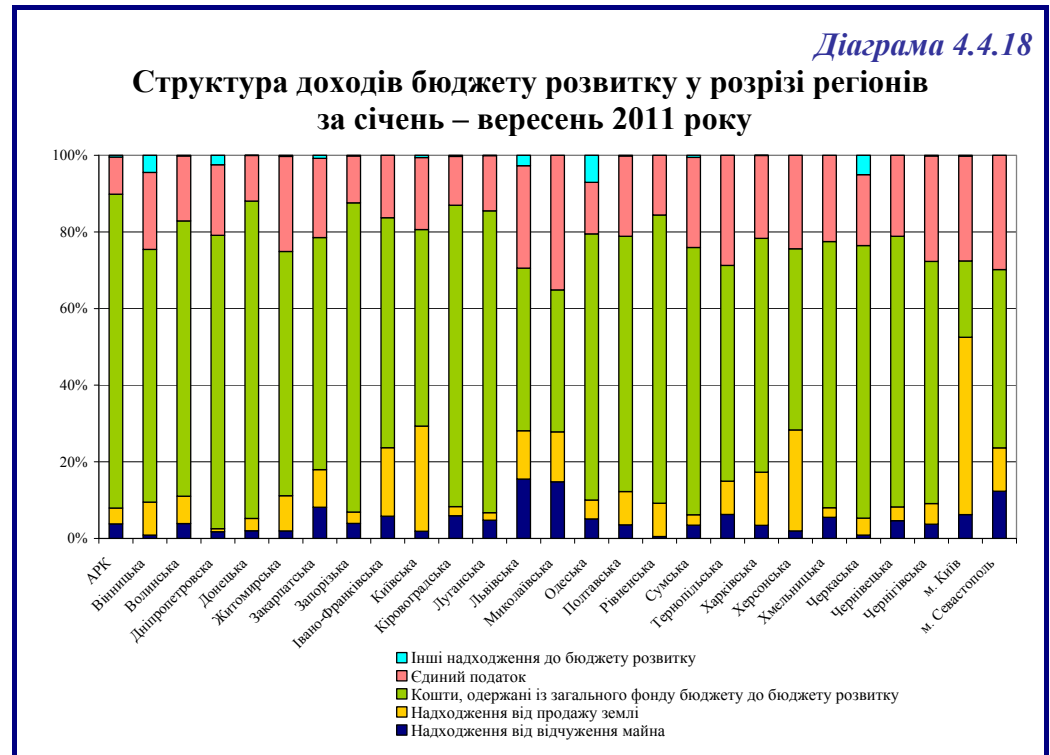
Таким чином, основним джерелом доходів бюджету розвитку стали кошти, одержані із загального фонду бюджету – 5,6 млрд. грн., або 66,4 % усіх доходів бюджету розвитку.

Крім того, зміни відбулися через перенесення з 1 січня 2011 року, відповідно до нової редакції Бюджетного кодексу України, надходжень від справляння єдиного податку до бюджету розвитку. Ці надходження склали 17,9 % усіх доходів бюджету розвитку (1,5 млрд. грн.).

Також вагомими джерелами доходів бюджету розвитку залишаються надходження від продажу землі (862,7 млн. грн.) та від відчуження майна, що знаходиться у комунальній власності (359,1 млн. грн.). Водночас слід зауважити, що ці надходження порівняно з відповідними показниками 2010 року зменшилися на 13,8 % та на 57,8 % відповідно.

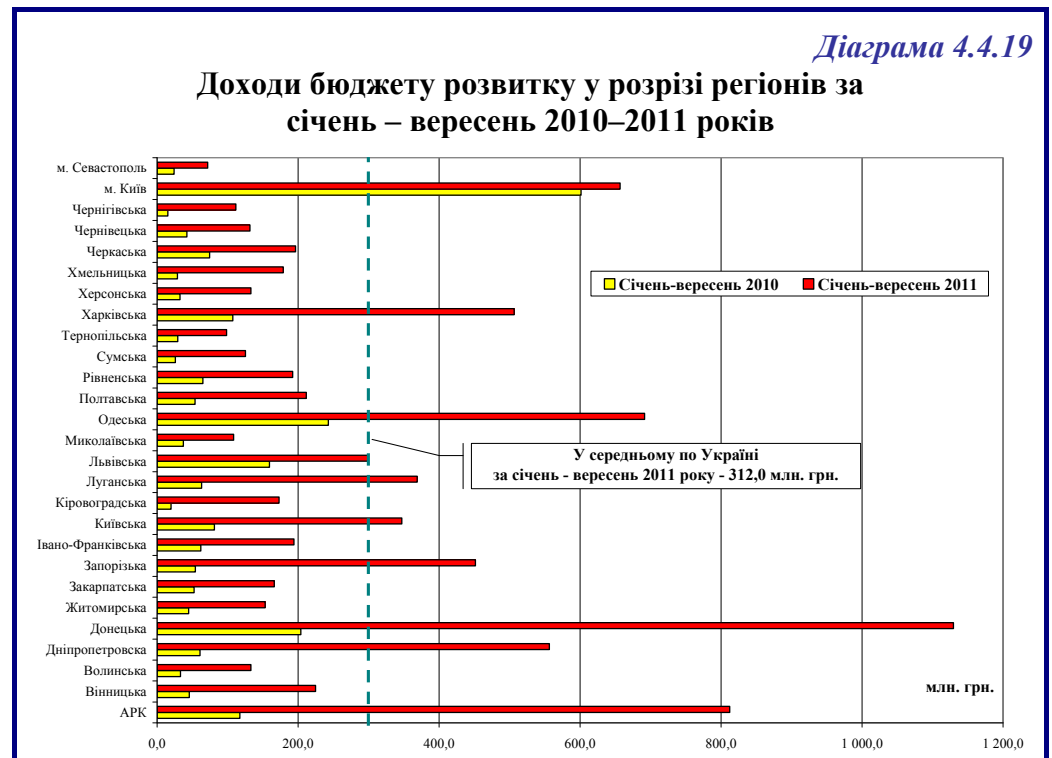
Крім зазначених джерел надходжень, до бюджету розвитку включаються й інші види доходів: дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств; доходи від операцій з кредитування та надання гарантій; субвенції з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів. Надходження від цих джерел разом за всіма місцевими бюджетами становлять лише 103,5 млн. грн., або 1,2 % усіх доходів бюджету розвитку.

У структурі доходів бюджету розвитку в розрізі регіонів спостерігаються значні відмінності (див. діаграму 4.4.18).

Слід зазначити, що обсяги надходжень до бюджету розвитку порівняно з аналогічними показниками 2010 року зросли у всіх регіонах України. Водночас найбільший темп зростання спостерігався у Дніпропетровській області, де він сягнув 9,1 раза. Також потрібно

відмітити значне зростання доходів бюджету розвитку Автономної Республіки Крим, Донецької, Запорізької, Одеської, Київської та Харківської областей (див. діаграму 4.4.19).

ВИДАТКИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Обсяг сукупних видатків місцевих бюджетів (з урахуванням коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) становив 125,2 млрд. грн., що більше відповідного показника 2010 року на 15,1 %.

Обсяг видатків місцевих бюджетів загального та спеціального фондів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) склав 123,2 млрд. грн., що більше показника січня – вересня 2010 року на 18,4 %.

Розрахункові показники Міністерства фінансів України на 2011 рік виконано на 75,3 %, у т.ч. за видатками загального фонду – 69,7 %, спеціального фонду – 149,8 %. Рівень виконання планових показників, затверджених місцевими радами на 2011 рік, становить 67,3 %.

Виконання місцевих бюджетів за видатками характеризують дані, наведені у таблиці 4.4.2.

Таблиця 4.4.2

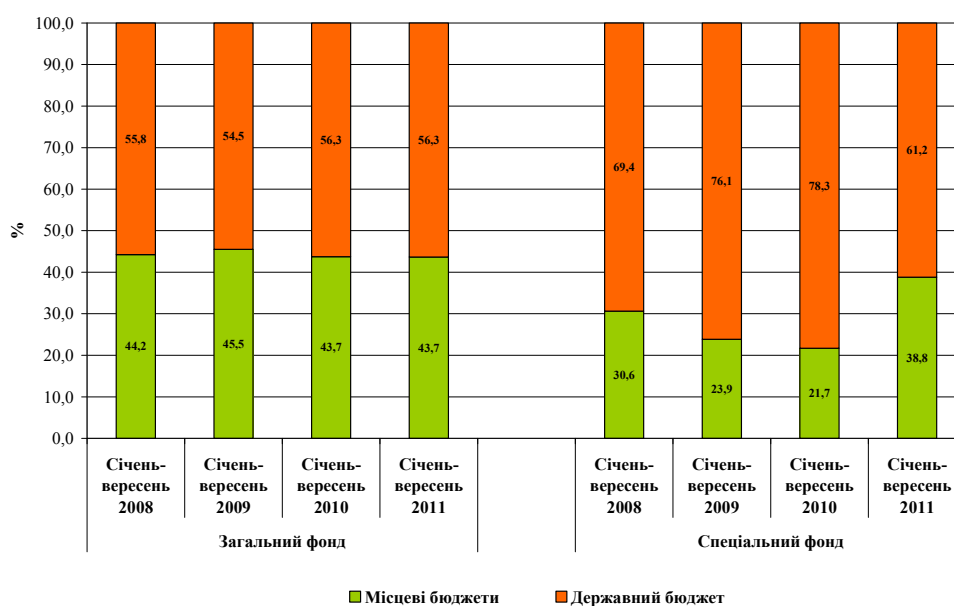
Видатки місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) за січень – вересень 2009–2011 років

Видатки	Факт за січень-вересень 2009 року	Факт за січень-вересень 2010 року	Розрахункові показники МФУ на 2011 рік	Затверджено місцевими радами на 2011 рік	Факт за січень-вересень 2011 року	Виконання розрахункових показників МФУ, %	Виконання планів, затверджених місцевими радами, %
Усього, млн. грн., у т.ч.:	88 814,2	104 071,3	163 532,8	183 151,2	123 192,0	75,3	67,3
– загальний фонд	77 523,4	93 555,2	152 046,3	150 780,1	105 983,0	69,7	70,3
– спеціальний фонд	11 290,8	10 516,1	11 486,5	32 371,1	17 209,0	149,8	53,2

Частка видатків місцевих бюджетів у зведеному бюджеті становила 42,9 %, що на 3,3 в. п. більше, ніж аналогічний показник 2010 року. При цьому, частка видатків загального фонду відповідала рівню попереднього року і склала 43,7 %, частка видатків спеціального фонду зросла на 17,1 в. п. до 38,8 % (див. діаграму 4.4.20).

Діаграма 4.4.20

Частка видатків державного та місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету за січень – вересень 2008–2011 років

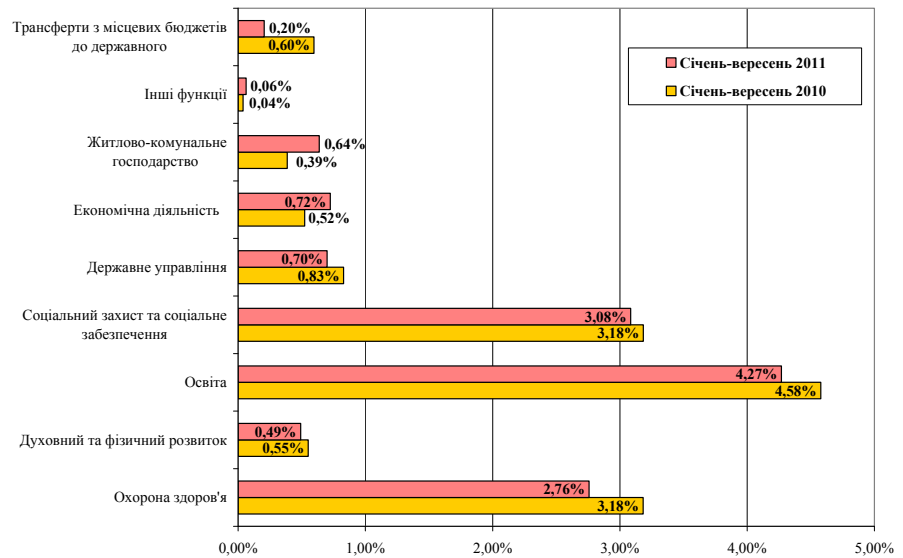

Рівень перерозподілу ВВП через місцеві бюджети України⁸ за даними III кварталів 2011 року становить 12,93 %, що на 1,00 в. п. менше за відповідний показник попереднього року. Варто вказати на зменшення цього показника за видатками місцевих бюджетів, спрямованими на охорону здоров'я, на 0,42 в. п., на трансферти до державного бюджету – на 0,40 в. п., на освіту – на 0,31 в. п., на державне управління – на 0,13 в. п. (див. діаграму 4.4.21). Найбільше зростання частки (+0,25 в. п.) відбулося за видатками на житлово-комунальне господарство.

⁸ Питома вага місцевих бюджетів у ВВП

Діаграма 4.4.21

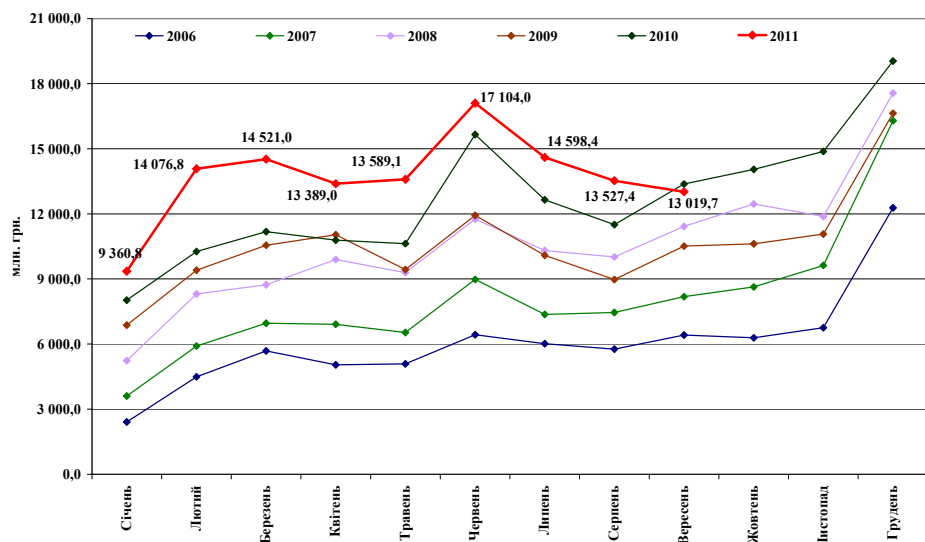
Перерозподіл ВВП через видатки місцевих бюджетів за січень – вересень 2010–2011 років

Динаміка витраток місцевих бюджетів у цілому повторює тенденції минулих років. Водночас у лютому та березні 2011 року було зафіксовано доволі суттєве зростання обсягів витраток місцевих бюджетів щодо аналогічних показників попереднього року (див. графік 4.4.2). Це відбулося через збільшення на понад 20 % оплати праці працівників бюджетних установ, а також зростання витраток на оплату комунальних послуг та енергоносіїв. У червні спостерігалось традиційне щорічне зростання витраток місцевих бюджетів через виплату відпускних працівникам освіти та інших галузей. У вересні уперше з початку року обсяги витраток місцевих бюджетів були меншими щодо відповідного показника попереднього року (порівняно з вереснем 2010 року витрати зменшилися на 2,6 %).

Графік 4.4.2

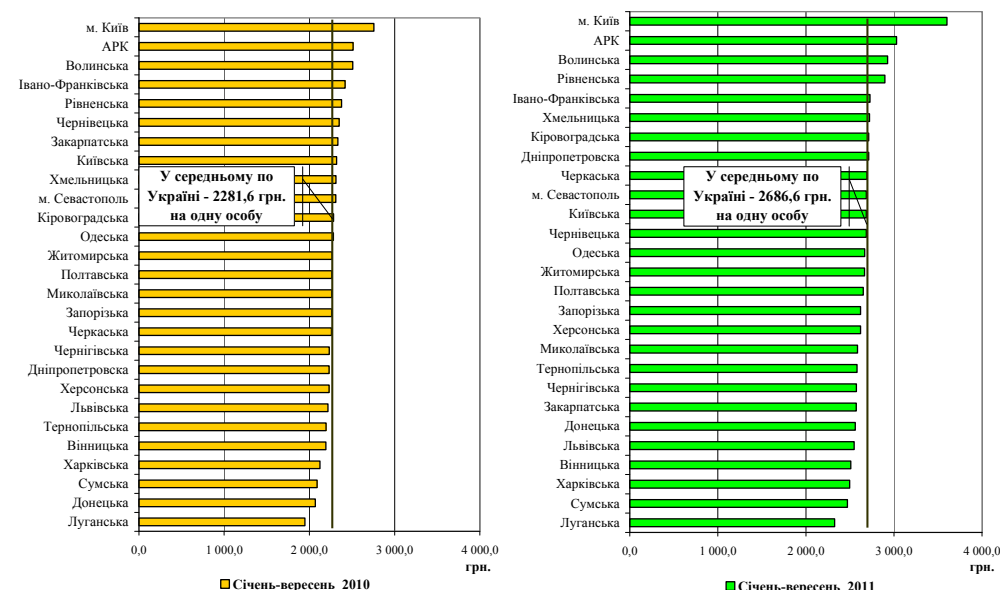
Динаміка щомісячних фактичних витраток місцевих бюджетів за 2006–2011 роки

У середньому по Україні за аналізований період обсяг видатків місцевих бюджетів склав 2 686,6 грн. на одну особу, що на 17,8 % більше, ніж у 2010 році. Найбільші обсяги видатків місцевих бюджетів спостерігаються у м. Києві – 3 602,9 грн. на одну особу (це більше за аналогічний показник 2010 року на 30,7 %), а найменші – у Луганській, Сумській та Харківській області: відповідно, 2 326,5 грн., 2 472,2 грн. та 2 496,1 грн. на одну особу (див. діаграму 4.4.22).

Діаграма 4.4.22

Видатки місцевих бюджетів на одну особу у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років

ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД

Обсяг видатків загального фонду місцевих бюджетів становив майже 106,0 млрд. грн. Порівняно з відповідним показником минулого року він збільшився на 13,3 %. Виконання планових річних показників, затверджених місцевими радами, становить 70,3 %.

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

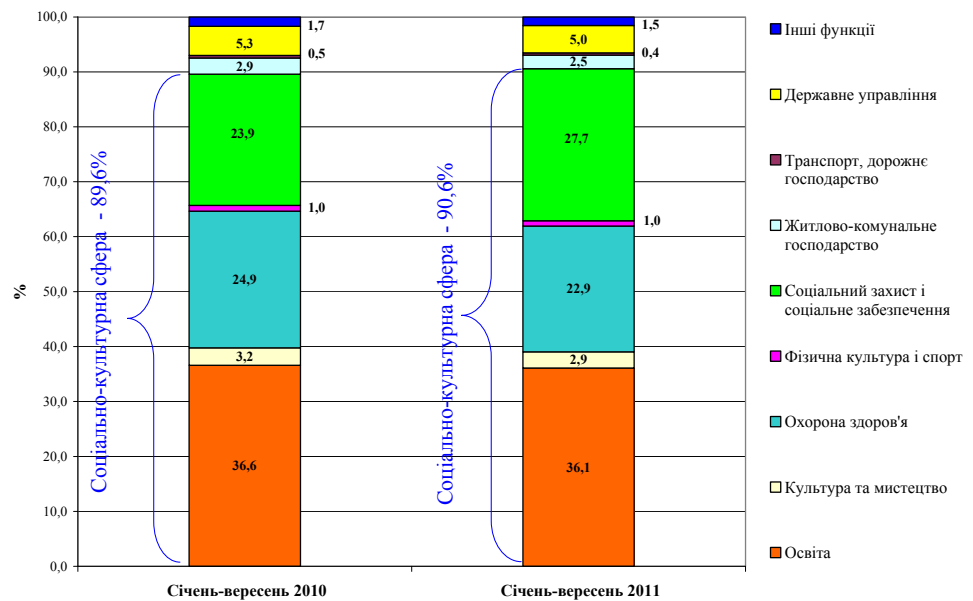
Більшість видатків загального фонду місцевих бюджетів традиційно спрямовується на соціально-культурну сферу (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист і соціальне забезпечення, культура та мистецтво, фізична культура і спорт). У звітному періоді сукупна частка цих видатків у структурі загального фонду складає 90,6 %, що на 1,0 в. п. більше, ніж аналогічний показник 2010 року (див. діаграму 4.4.23).

У структурі за функціональною класифікацією порівняно з даними попереднього року найбільші зміни відбулися щодо видатків на соціальний захист і соціальне забезпечення. Їх питома вага збільшилася на 3,8 в. п., або до 27,7 %. Основними чинниками такого зростання стало збільшення фінансування на соціальний захист сім'ї, дітей та молоді на 20,1 % (або майже на 3,1 млрд. грн.). Також можна відмітити зменшення на 2,0 в. п. частки видатків на охорону здоров'я до 22,9 %.

Розмах варіації часток решти видатків місцевих бюджетів знаходився у межах 0,5 в. п.

Діаграма 4.4.23

Структура видатків загального фонду місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за січень – вересень 2010–2011 років

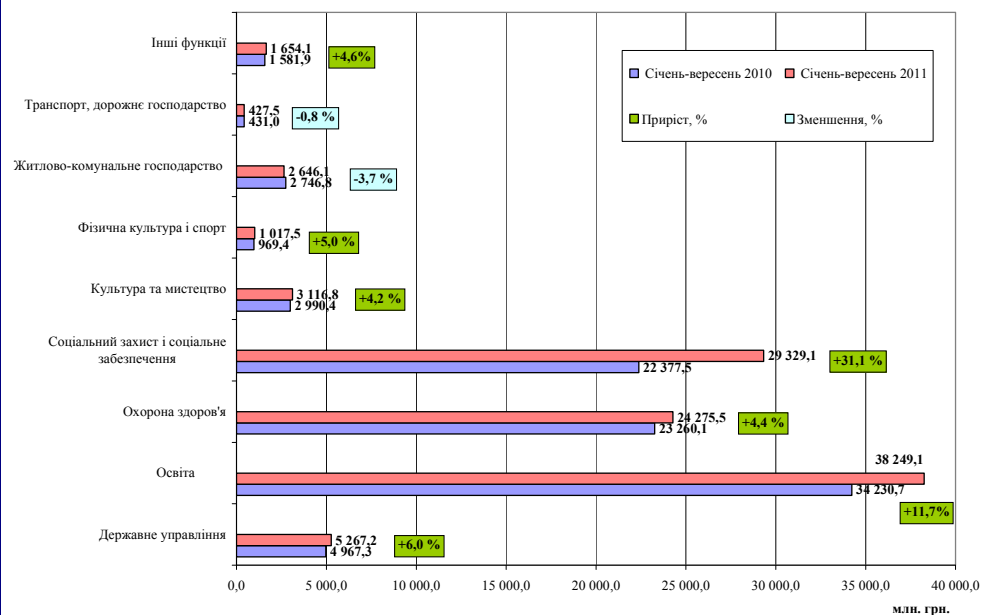

Загальний обсяг видатків на соціально-культурну сферу збільшився на 14,5 % і склав майже 96,0 млрд. грн.

Серед них найбільшими є видатки на освіту – 38,2 млрд. грн. (див. діаграму 4.4.24) (або 36,1 % від видатків місцевих бюджетів), на соціальний захист і соціальне забезпечення – 29,3 млрд. грн. (або 27,7 %), на охорону здоров'я – 24,3 млрд. грн. (або 22,9 %).

Діаграма 4.4.24

Видатки загального фонду місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за січень – вересень 2010–2011 років

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

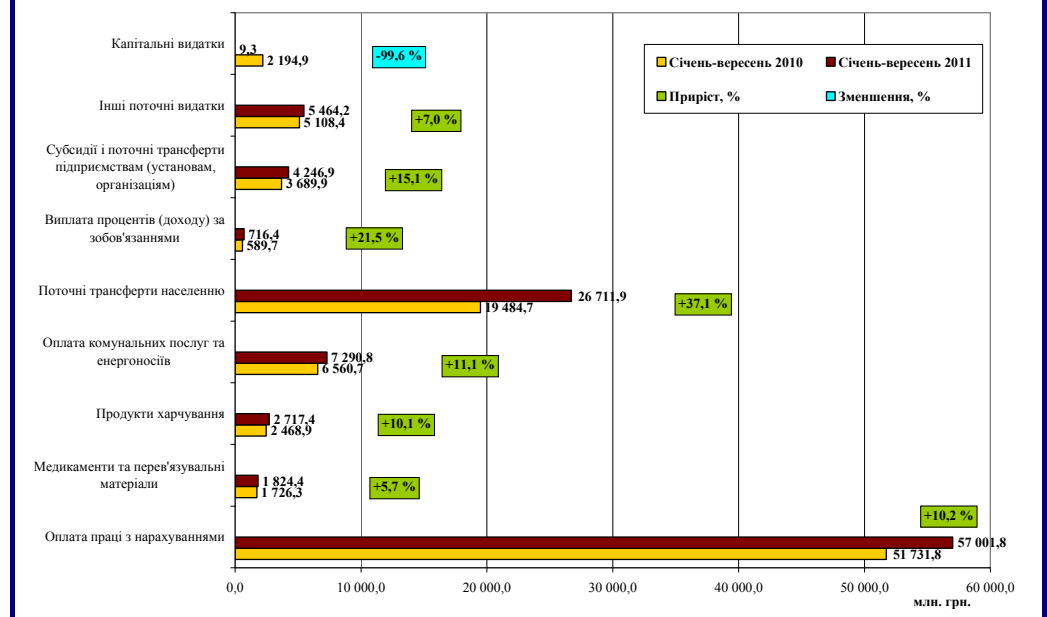
Видатки на державне управління профінансовано у сумі 5,3 млрд. грн., що на 6,0 % більше, ніж за 9 місяців 2010 року. При цьому їх частка у структурі видатків загального фонду дещо зменшилась і становить 5,0 %.

Поточні видатки місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) профінансовано в обсязі майже 106,0 млрд. грн., що на 16,0 % більше, ніж за січень – вересень 2010 року. Практично усі видатки загального фонду були спрямовані на поточне утримання бюджетних установ.

Капітальні видатки профінансовано у розмірі лише 9,3 млн. грн., їх обсяги зменшилися на 99,6 % (див. діаграму 4.4.25). Водночас зазначимо, що більше половини усіх видатків спеціального фонду місцевих бюджетів у січні – вересні 2011 року мали капітальне спрямування. Такі зміни відбулися через закріплення у новій редакції Бюджетного кодексу України норми, відповідно до якої практично усі капітальні видатки належать до витрат бюджету розвитку місцевих бюджетів.

Діаграма 4.4.25

Видатки загального фонду місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – вересень 2010–2011 років

Понад 90,8 % усіх видатків місцевих бюджетів були спрямовані на фінансування захищених статей видатків, що на 2,7 в. п. більше за аналогічний показник попереднього року. У структурі видатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією найбільше зростання – на 4,4 в. п. – демонстрували видатки на поточні трансферти населенню (див. діаграми 4.4.26 та 4.4.27).

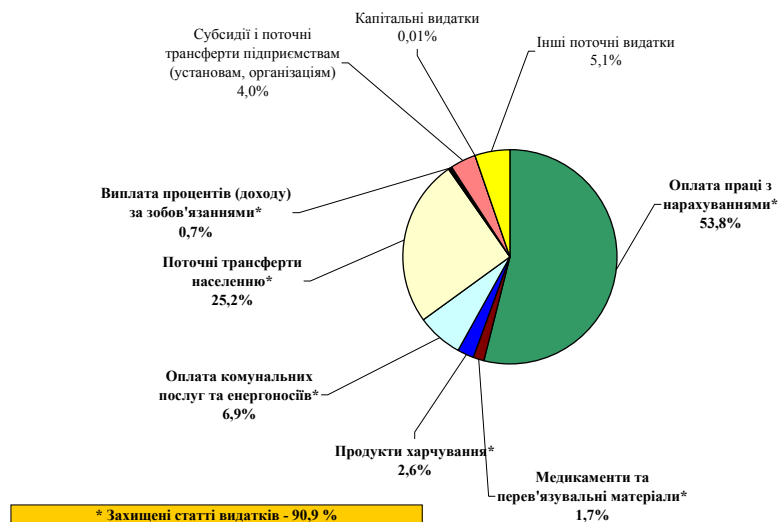
Діаграма 4.4.26

Структура видатків загального фонду місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – вересень 2010 року

Діаграма 4.4.27

Структура видатків загального фонду місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – вересень 2011 року

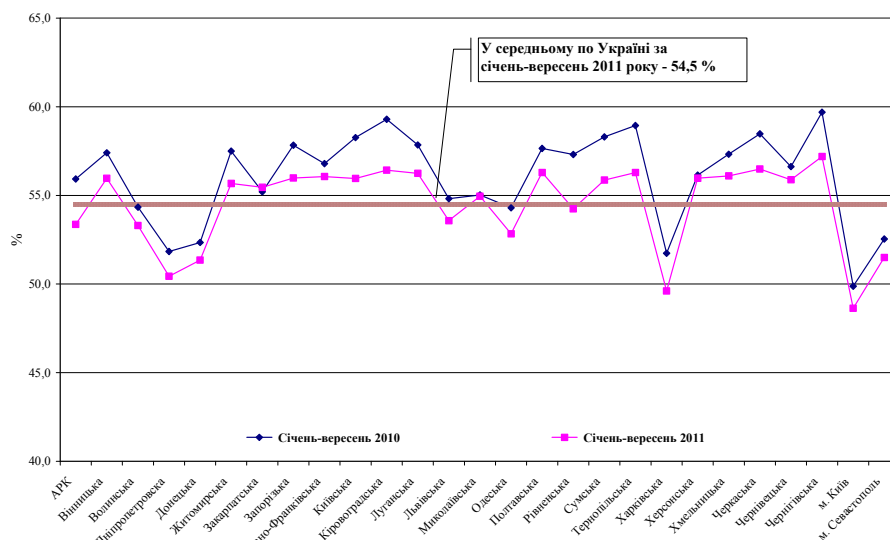

Частка видатків на оплату праці з нарахуваннями залишається найбільшою у структурі видатків місцевих бюджетів і становить 53,8 %, водночас це на 1,5 в. п. менше за відповідний показник 2010 року.

У структурі загального фонду місцевих бюджетів у розрізі регіонів України частка видатків на оплату праці з нарахуваннями коливається в межах від 48,6 % у м. Київ до 57,2 % у Чернігівській області (див. графік 4.4.3).

Графік 4.4.3

Частка видатків на оплату праці з нарахуваннями у структурі загального фонду місцевих бюджетів у розрізі регіонів за січень – вересень 2010–2011 років

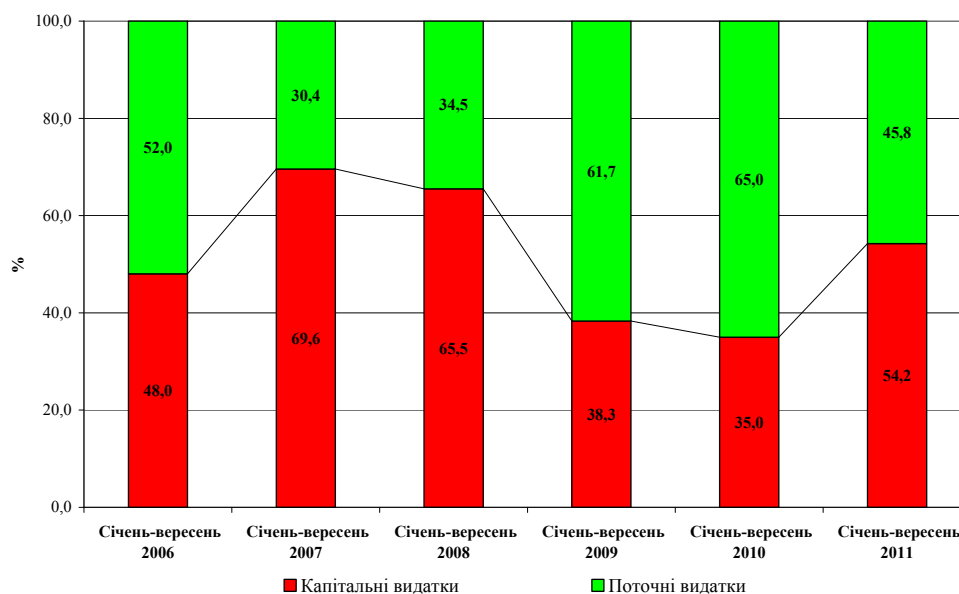
СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД

Видатки спеціального фонду місцевих бюджетів профінансовано у сумі 17,2 млрд. грн., що на 63,6 % більше, ніж аналогічний показник попереднього року.

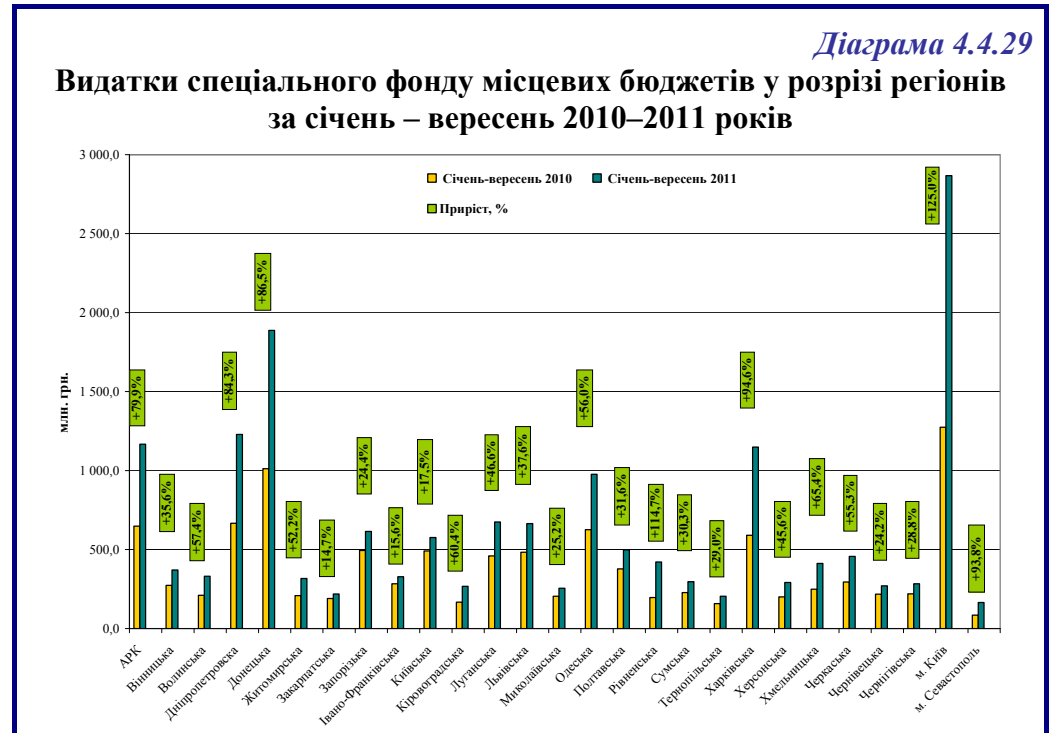
Структура видатків спеціального фонду місцевих бюджетів зазнала змін. Так, видатки капітального спрямування зросли у понад 2,5 раза та перевищили 9,3 млрд. грн. Відповідно, частка капітальних видатків у структурі спеціального фонду зросла на 19,2 в. п. та склала 54,2 % (див. діаграму 4.4.28). Це відбулося через заборону планування по загальному фонду місцевих бюджетів капітальних видатків і перенесення їх до бюджету розвитку.

Діаграма 4.4.28

Структура видатків спеціального фонду місцевих бюджетів за січень – вересень 2006–2011 років

У розрізі регіонів України спостерігалася значна диференціація обсягів та темпів приросту видатків спеціального фонду місцевих бюджетів. Зазначимо, що у всіх регіонах було зафіксовано зростання обсягів видатків спеціального фонду (див. діаграму 4.4.29). Найбільший приріст зазначених видатків щодо показників січня – вересня 2010 року становив + 125,0 % у м. Київ.

МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ДО МІСЦЕВИХ

За даними Державного казначейства України, у січні – вересні 2011 року було перераховано 68,2 млрд. грн. **міжбюджетних трансфертів з державного бюджету до місцевих бюджетів**, що становить 72,6 % річного плану. З них до загального фонду місцевих бюджетів надійшло 72,8 % річного плану. До спеціального фонду надійшло 69,4 % від запланованого обсягу на рік.

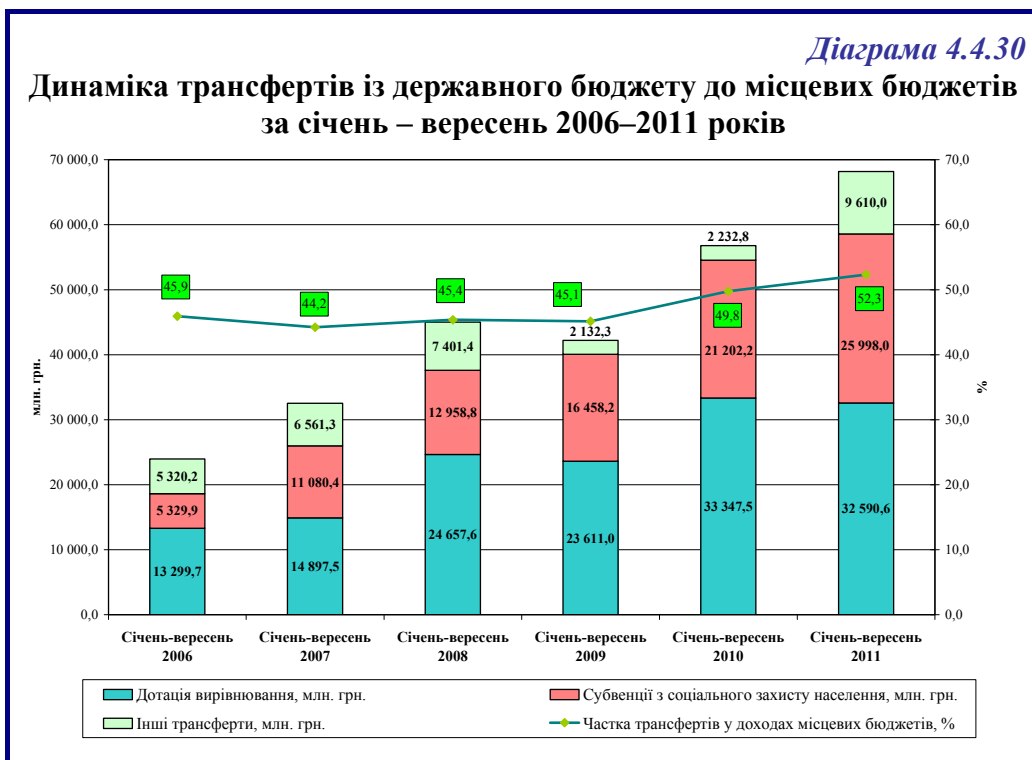
Стан перерахування трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих, характеризують дані, наведені у таблиці 4.4.3.

Таблиця 4.4.3

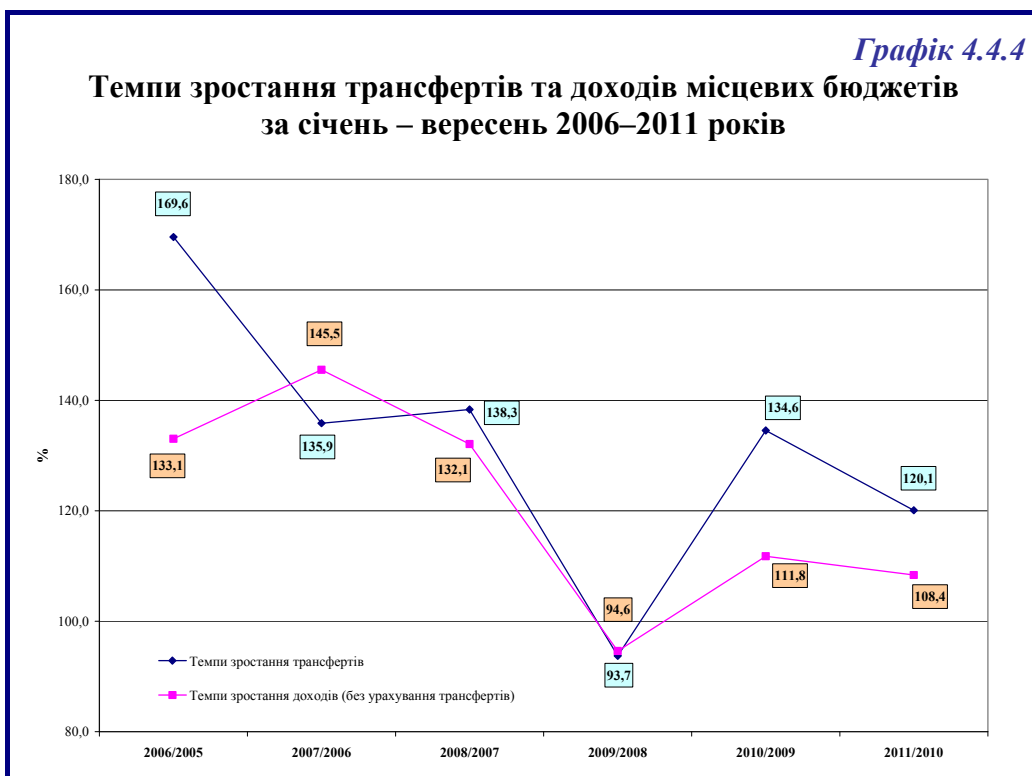
Міжбюджетні трансферти, що надійшли з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2009–2011 років

Міжбюджетні трансферти	Факт за січень-вересень 2009 року	Факт за січень-вересень 2010 року	План на 2011 рік	Факт за січень-вересень 2011 року	Виконання плану, %
Усього, млн. грн., у т.ч.:	42 201,5	56 782,5	93 932,4	68 198,6	72,6
– загальний фонд	38 988,4	53 409,3	88 092,8	64 143,1	72,8
– спеціальний фонд	3 213,1	3 373,2	5 839,6	4 055,5	69,4

Частка міжбюджетних трансфертів у структурі доходів місцевих бюджетів становила 52,3 %, що на 2,5 в. п. більше, ніж відповідний показник попереднього року (див. діаграму 4.4.30).

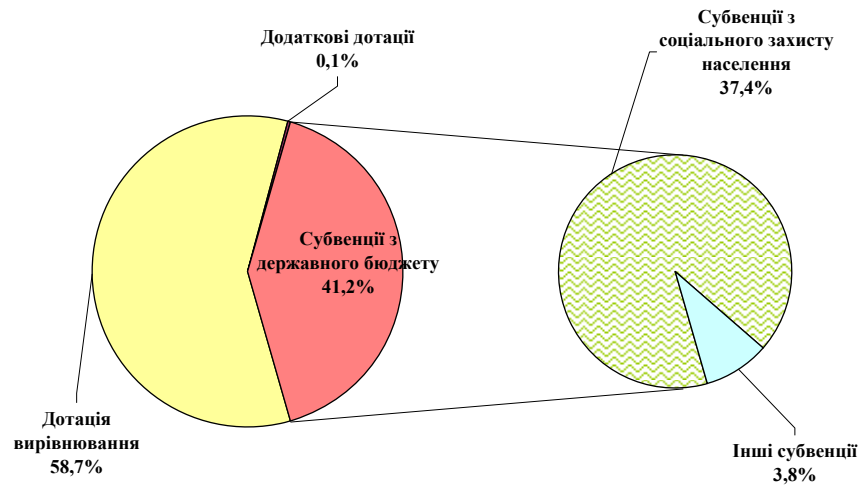
Зростання обсягів міжбюджетних трансфертів порівняно з попереднім роком склало 20,1 % і відбувалося вищими темпами, ніж зростання доходів місцевих бюджетів (див. графік 4.4.4).

Традиційно у структурі трансфертів найбільшу частку – 47,8 % – складає дотація вирівнювання (у січні – вересні 2010 року вона становила 58,7 %). Частка субвенцій з соціального захисту зросла з 37,4 % до 38,1 % (див. діаграми 4.4.31 та 4.4.32).

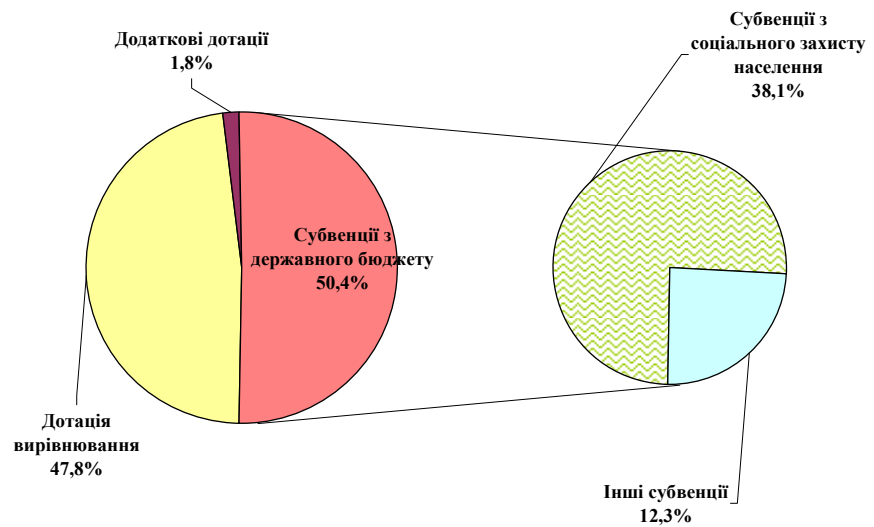
Діаграма 4.4.31

Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2010 року

Діаграма 4.4.32

Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2011 року

ДОТАЦІЯ ВИРІВНЮВАННЯ

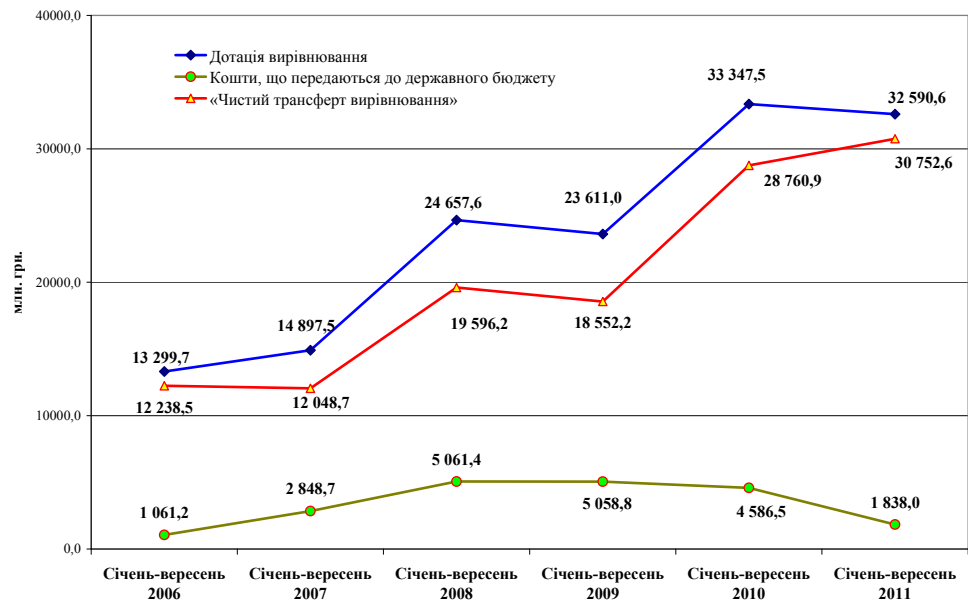
Дотація вирівнювання була перерахована в обсязі 32,6 млрд. грн., відповідний показник 2010 року складав 33,3 млрд. грн. (див. графік 4.4.5), що становить 74,7 % річного плану.

Порівняно з показниками січня – вересня 2010 року обсяги дотації вирівнювання з державного бюджету місцевим бюджетам зменшилися на 2,3 %. Поряд з цим мало місце зменшення на 59,9 % обсягу коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету. Таким чином,

чистий трансферт вирівнювання⁹ склав майже 30,8 млрд. грн. (див. графік 4.4.5), що на 6,9 % більше, ніж відповідний показник минулого року.

Графік 4.4.5

Динаміка перерахування дотації вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів, за січень – вересень 2006–2011 років

ІНШІ ДОТАЦІЇ

З огляду на зміни до Закону України про державний бюджет на 2011 рік передбачено перерахування таких додаткових дотацій із державного бюджету до місцевих:

- на забезпечення виплат, пов'язаних із підвищенням рівня оплати праці працівників бюджетної сфери, в тому числі на підвищення посадового окладу працівника першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки та виплату допомоги випускникам вищих навчальних закладів, які здобули освіту за напрямом і спеціальностями медичного та фармацевтичного профілю (річний план складає 1,6 млрд. грн.) – профінансовано на 30,2 % від річного обсягу;
- на вирівнювання фінансової забезпеченості місцевих бюджетів (667,1 млн. грн.) – профінансовано на 66,8 %;
- на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів унаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності та суб'єктам літакобудування (125,4 млн. грн.) – профінансовано на 57,1 %;
- на поліпшення умов оплати праці медичних працівників, які надають медичну допомогу хворим на заразну та активну форми туберкульозу (120,0 млн. грн.) – профінансовано на 34,8 %;

⁹ Різниця між дотацією вирівнювання та обсягом коштів, що передаються до державного бюджету.

СУБВЕНЦІЇ ІЗ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

- на компенсацію втрат доходів внаслідок розміщення Чорноморського флоту Російської Федерації на території міст Севастополя, Феодосії та смт Гвардійське Сімферопольського району (119,4 млн. грн.) – профінансовано на 72,7%;
- на забезпечення паливних станцій (відділень) екстреної, швидкої та невідкладної медичної допомоги (100,0 млн. грн.) – профінансовано на 62,5 %;
- на здійснення повноважень, установлених Законом України «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим» (34,1 млн. грн.) – профінансовано на 72,7 %;
- міському бюджету м. Славутич на забезпечення утримання соціальної інфраструктури міста (10,0 млн. грн.) – профінансовано на 50,0 %;

Субвенції із соціального захисту населення за січень – вересень 2011 року були перераховані в обсязі майже 26,0 млрд. грн., з них:

- субвенція на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової державної допомоги дітям – 20,3 млрд. грн., що становить 76,8 % від плану на рік;
- субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот – 4,2 млрд. грн., або 60,7 % річного плану;
- субвенція на надання пільг з послуг зв'язку та компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян – 1,2 млрд. грн., або 74,5 % річного плану;
- субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу – 344,9 млн. грн., або 63,9 % річного плану.

ІНШІ СУБВЕНЦІЇ

Зазначимо, що Законом України «Про внесення змін до закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» від 14 червня 2011 року № 3491 було збільшено обсяг міжбюджетних трансфертів, які надаються місцевим бюджетам, на 3,4 млрд. грн. У цілому цими змінами було впроваджено понад 20 видів нових трансфертів, що раніше не передбачалися на 2011 рік. Таким чином, крім субвенцій соціального спрямування, на 2011 рік передбачено надання місцевим бюджетам 45-ти видів інших субвенцій (див. Додаток Г). У цілому їх профінансовано в обсязі 8,4 млрд. грн., або 69,4 % від плану на рік.

У повному обсязі, передбаченому на рік, перераховано субвенції:

- міському бюджету м. Запоріжжя на будівництво автотранспортної магістралі через річку Дніпро (200,0 млн. грн.);
- обласному бюджету Одеської області на проведення першочергових робіт з будівництва системи відводу стічних вод від станції біологічної очистки «Північна» у м. Одесі на об'єкті «Глибоководний випуск» (155,0 млн. грн.);

- на збереження середньої заробітної плати на період працевлаштування посадових осіб місцевого самоврядування з числа депутатів відповідних рад, які потребують працевлаштування у зв'язку з закінченням строку повноважень (68,6 млн. грн.);
- міському бюджету м. Києва на облаштування та реконструкцію інженерних мереж та будівництво сучасного дошкільного та шкільного закладу у Голосіївському районі міста (48,5 млн. грн.);
- на фінансування Програм – переможців Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування (25,0 млн. грн.);
- бюджету м. Умань Черкаської області на відселення мешканців будинків, які розташовані в частині дендропарку «Софіївка», що підлягає реконструкції (2,8 млн. грн.).

ТРАНСФЕРТИ З МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ДО ДЕРЖАВНОГО

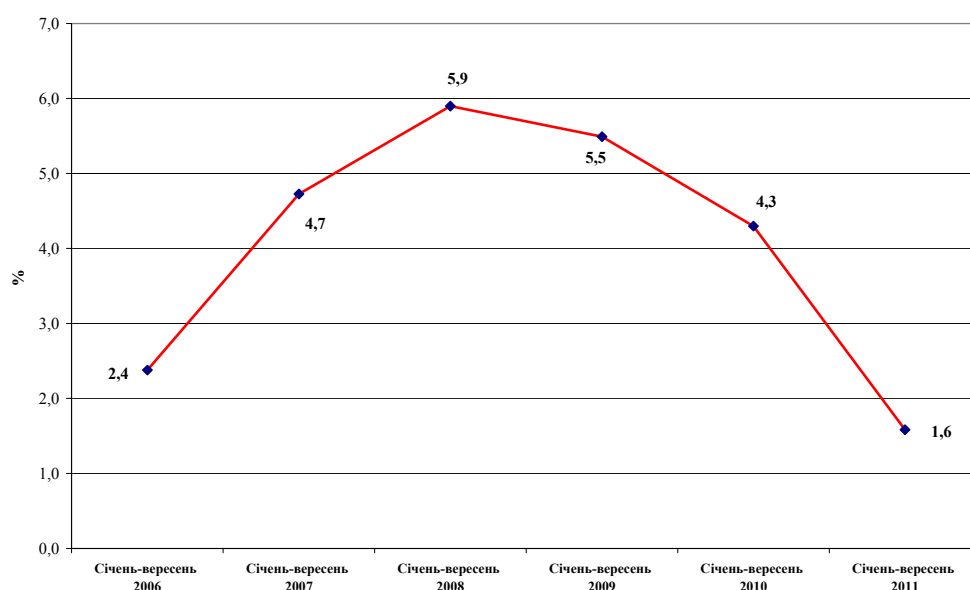
До Державного бюджету України з місцевих бюджетів надійшло майже 2,0 млрд. грн. **міжбюджетних трансфертів**, що на 57,6 % менше за відповідний показник попереднього року. Такі зміни пов'язані, перш за все, зі зменшенням запланованого обсягу перерахування міжбюджетних трансфертів із бюджету м. Київ унаслідок зарахування 50 % податку з доходів фізичних осіб до державного бюджету.

Кошти, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету, становили 1,8 млрд. грн., або 73,3 % від запланованого показника на рік.

У цілому загальний обсяг трансфертів до державного бюджету щодо аналогічних показників 2010 року зменшився на 2,7 млрд. грн. і склав 1,6 % усіх видатків місцевих бюджетів (див. графік 4.4.6).

Графік 4.4.6

Динаміка частки трансфертів до державного бюджету у видатках місцевих бюджетів за січень – вересень 2006–2011 років

**Видатки Державного бюджету України за січень-вересень 2009-2011 років
за програмною класифікацією**

Видатки у розрізі програмної класифікації	2009 рік			2010 рік			2011 рік		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Міністерство внутрішніх справ України	11 500,8	7 798,5	67,8	12 436,3	8 973,2	72,2	14 462,0	9 862,8	68,2
Міністерство енергетики та вугільної промисловості України*	16 534,7	12 889,2	78,0	11 305,2	8 462,6	74,9	9 060,3	6 434,4	71,0
Будівництво енергоблоків, атомних, гідроакмулюючих та інших електростанцій, магістральних, гірських та сільських ліній електропередач, а також здешевлення кредитів на створення запасів твердого палива для теплоелектростанцій	1 048,5	375,5	35,8	764,8	194,6	25,4	80,0	1,1	1,4
Компенсація НАК "Нафтогаз України" різниці між цінами закупівлі імпортованого природного газу та його реалізації суб'єктам господарювання на виробництво теплової енергії, яка споживається населенням	4 417,3	3 835,2	86,8	3 423,5	2 900,0	84,7			
Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості	739,1	543,7	73,6	1 111,1	480,0	43,2	1 337,3	823,9	61,6
Гірничо-рятувальні заходи на вугледобувних підприємствах	196,1	147,5	75,2	274,8	209,5	76,2	384,3	253,1	65,9
Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості продукції, у тому числі забезпечення гарантійних зобов'язань по поверненню бюджетних позик	3 657,4	3 657,4	100,0	4 187,2	4 148,9	99,1	5 774,2	4 815,4	83,4
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України	301,0	152,0	50,5	311,5	178,2	57,2	350,3	216,7	61,9
Міністерство закордонних справ України	1 013,2	673,3	66,5	1 058,8	624,8	59,0	1 123,0	690,0	61,4
Міністерство культури України**	1 423,5	970,6	68,2	1 741,2	1 125,1	64,6	2 048,2	1 229,2	60,0
Державне агентство лісових ресурсів України	529,1	375,4	70,9	619,7	436,7	70,5	802,1	493,9	61,6
Міністерство оборони України	11 923,3	5 794,4	48,6	11 701,7	6 576,1	56,2	13 957,3	8 223,2	58,9
Утримання особового складу Збройних Сил України	6 099,4	4 275,3	70,1	7 279,3	5 025,8	69,0	9 031,7	6 087,6	67,4
Підготовка громадян на посади осіб офіцерського складу, підвищення кваліфікації та перепідготовка офіцерських кадрів, початкова військова підготовка молоді	523,0	358,2	68,5	618,9	436,8	70,6	768,2	545,5	71,0
Реформування та розвиток Збройних Сил України	589,9	37,1	6,3	498,3	61,5	12,3	313,7	88,6	28,2
Будівництво (придбання) службового житла для військовослужбовців Збройних Сил України	755,7	56,9	7,5	429,6	31,3	7,3	534,7	108,6	20,3
Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України (включаючи загальнодержавні видатки) ***	20 817,4	13 727,5	65,9	23 279,0	15 522,9	66,7	21 479,6	14 245,4	66,3
Підготовка робітничих кадрів у професійно-технічних навчальних закладах	3 310,3	2 303,0	69,6	4 065,9	2 832,4	69,7	966,3	658,8	68,2
Підготовка кадрів вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації	2 182,2	1 471,3	67,4	2 598,0	1 718,8	66,2	2 855,8	1 935,4	67,8
Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації	10 395,3	6 745,4	64,9	11 134,0	7 685,8	69,0	12 261,6	8 443,6	68,9
Міністерство охорони здоров'я України (включаючи загальнодержавні видатки)	5 900,4	3 836,6	65,0	7 048,3	4 095,3	58,1	8 624,8	4 527,2	52,5

Видатки у розрізі програмної класифікації	2009 рік			2010 рік			2011 рік		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Підготовка та підвищення кваліфікації медичних і фармацевтичних, наукових і науково-педагогічних кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації	1 398,8	854,8	61,1	1 454,5	983,0	67,6	1 736,9	1 122,6	64,6
Державний санітарно-епідеміологічний нагляд і дезінфекційні заходи	1 442,8	966,1	67,0	1 733,9	1 207,8	69,7	1 784,2	1 240,7	69,5
Забезпечення медичних заходів по боротьбі з туберкульозом, профілактики та лікування СНІДу, лікування онкологічних хворих	539,7	331,9	61,5	685,6	177,5	25,9	685,4	6,5	0,9
Міністерство екології і природних ресурсів України	2 191,7	844,1	38,5	2 089,5	887,0	42,5	3 312,6	1 923,5	58,1
Міністерство соціальної політики України (включаючи загальнодержавні видатки) ****	48 130,1	34 499,4	71,7	69 396,3	55 819,6	80,4	62 892,0	49 136,9	78,1
Фонд соціального захисту інвалідів	622,3	302,8	48,7	710,2	269,0	37,9	830,8	314,1	37,8
Пенсійний фонд України	44 173,8	32 042,8	72,5	64 770,9	53 038,6	81,9	58 317,2	46 090,8	79,0
Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (включаючи загальнодержавні видатки) *****	3 254,7	1 470,7	45,2	1 493,0	493,6	33,1	6 244,8	3 155,4	50,5
Питна вода України							411,7	16,1	3,9
Енергозбереження, розвиток та реконструкція систем теплозабезпечення				151,7	0,0	0,0			
Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла				117,8	78,6	66,7	103,3	76,9	74,4
Надання державної підтримки для реалізації інвестиційних проектів з технічного переоснащення та капітального ремонту житлових будинків (зданих в експлуатацію до 1 січня 1989 р.) та капітального ремонту ліфтів у житлових будинках, в яких утворюються нові або вже функціонують об'єднання співвласників багатоквартирних будинків				146,7	0,6	0,4			
Надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла				332,7	0,0	0,0			
Відшкодування відсоткової ставки по кредитах, спрямованих на реалізацію проектів з енергозбереження в житлово-комунальному господарстві	25,0	0,0	0,0						
Реконструкція та будівництво систем централізованого водовідведення							400,0	0,0	0,0

Видатки у розрізі програмної класифікації	2009 рік			2010 рік			2011 рік		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з водопостачання та водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії, послуг з водопостачання та водовідведення тарифам, що затверджувалися або погоджувалися відповідними органами державної влади чи органами місцевого самоврядування	2 000,0	959,9	48,0				3 600,0	2 417,6	67,2
Реалізація інвестиційних проектів соціально-економічного розвитку регіонів	723,6	213,3	29,5						
Міністерство аграрної політики та продовольства України	6 924,0	4 636,6	67,0	6 889,8	3 791,2	55,0	11 054,6	5 094,6	46,1
Здійснення фінансової підтримки підприємств агропромислового комплексу через механізм здешевлення короткострокових кредитів та середньострокових кредитів	415,0	341,6	82,3	621,6	59,0		531,4	240,6	45,3
Компенсація Пенсійному фонду втрат від застосування платниками фіксованого сільськогосподарського податку спеціальної ставки із сплати збору на обов'язкове пенсійне страхування	626,2	449,3	71,7						
Підготовка кадрів для агропромислового комплексу вищими навчальними закладами I і II та III і IV рівнів акредитації (КПКВК 2801080 та 2801100)	1 754,7	1 378,9	78,6	1 944,9	1 297,3	66,7	2 117,5	1 412,1	66,7
Запобігання розповсюдженню збудників інфекційних хвороб тварин	20,0	14,4	71,9	26,0	10,2	39,2	20,0	10,1	50,7
Здійснення фінансової підтримки підприємств агропромислового комплексу через механізм здешевлення кредитів та компенсації лізингових платежів	415,0	341,6	82,3	621,6	59,0	9,5	531,4	240,6	45,3
Бюджетна тваринницька дотація та державна підтримка виробництва продукції рослинництва	461,5	352,6	76,4	62,7		0,0	100,0	0,0	0,0
Міністерство інфраструктури України *****	2 284,6	1 594,4	69,8	1 882,8	1 226,0	65,1	2 351,6	1 668,6	71,0
Державна автотранспортна служба України (включаючи загальнодержавні видатки)	18 729,0	8 828,7	47,1	7 424,5	5 786,1	77,9	16 310,3	10 163,6	62,3
Розвиток мережі і утримання автомобільних доріг загального користування	11 849,7	2 894,8	24,4	4 160,5	3 443,3	82,8	9 976,7	5 348,3	53,6
Погашення зобов'язань за кредитами, отриманими під гарантію Кабінету Міністрів України на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування	6 270,0	5 825,9	92,9	3 246,5	2 332,7	71,9	4 277,7	3 295,3	77,0
Міністерство надзвичайних ситуацій України (включаючи загальнодержавні видатки)	4 107,9	2 798,9	68,1	4 163,2	2 803,1	67,3	4 919,4	3 179,9	64,6
Міністерство фінансів України (включаючи загальнодержавні видатки)	94 896,7	52 318,3	55,1	108 601,5	72 157,9	66,4	123 676,9	86 572,4	70,0
Міністерство фінансів України	23 980,6	7 600,5	31,7	23 210,0	10 678,2	46,0	34 492,7	14 626,9	42,4
Обслуговування внутрішнього державного боргу	10 063,1	2 243,0	22,3	10 164,9	7 191,0	70,7	14 932,3	11 607,5	77,7
Обслуговування зовнішнього державного боргу	4 981,2	2 706,1	54,3	4 038,0	2 367,3	58,6	8 069,3	4 939,6	61,2

Видатки у розрізі програмної класифікації	2009 рік			2010 рік			2011 рік		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Міністерство фінансів України (загальнодержавні видатки), у т. ч. міжбюджетні трансферти	79 740,4	26 181,9	32,8	109 387,7	34 748,4	31,8	91 866,4	41 331,9	45,0
Дотації вирівнювання з державного бюджету місцевим бюджетам та додаткові дотації	33 356,3	23 611,0	70,8	43 640,5	33 347,5	76,4	43 629,9	32 590,6	74,7
Державні капітальні видатки, що розподіляються Кабінетом Міністрів України							2 839,6	5,5	0,2
Служба безпеки України	2 123,2	1 537,0	72,4	2 520,8	1 747,8	69,3	3 118,1	2 198,1	70,5
Інші головні розпорядники бюджетних коштів	15 739,7	34 705,1	220,5	15 432,7	51 163,2	331,5	39 661,6	53 648,3	135,3
Усього	277 149,2	170 914,9	61,7	313 392,0	215 139,2	68,6	348 131,6	232 050,4	66,7

Відповідно до Указу Президента України "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади" № 1085/2010:

* З 2011 року до складу видатків Міністерства енергетики та вугільної промисловості України входять видатки колишніх Міністерства палива та енергетики України та Міністерства вугільної промисловості України, тому дані по видатках цих міністерств за 2009-2010 роки приведено у відповідність.

** За 2009-2010 роки зі складу видатків Міністерства культури України виділено видатки на розвиток туризму

*** За 2009-2010 роки до складу видатків Міністерства освіти і науки, молоді та спорту включено видатки Міністерства сім'ї, молоді та спорту України (крім

**** До складу видатків Міністерства соціальної політики України включено видатки Пенсійного фонду України

***** За 2009-2010 роки до складу видатків Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства включено видатки Міністерства регіонального розвитку та будівництва та Міністерства України з питань житлово-комунального господарства та видатки на Фонд молодіжного житлового будівництва КПКВК 3401370, 3401380

***** До складу видатків Міністерства інфраструктури України за 2009-2010 роки включено видатки на розвиток туризму.

***** Зі складу видатків Міністерства фінансів України (загальнодержавні видатки) за 2009-2010 роки виключено видатки Пенсійного фонду.

**Дані про стан міжбюджетних розрахунків державного бюджету з
місцевими бюджетами за січень-вересень 2011 року**

Зведений бюджет	Дотація вирівнювання			Кошти, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету			Субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот (КД 41030800)		
	Передбачено на 2011 рік, тис. грн.	Факт за січень-вересень 2011 року, тис. грн.	Виконання річного плану, %	Передбачено на 2011 рік, тис. грн.	Факт за січень-вересень 2011 року, тис. грн.	Виконання річного плану, %	Передбачено на 2011 рік, тис. грн.	Факт за січень-вересень 2011 року, тис. грн.	Виконання річного плану, %
АР Крим	1 415 728,6	1 061 796,5	75,0%	12 785,9	7 913,3	61,9%	208 258,4	138 832,6	66,7%
Вінницька	2 246 154,9	1 684 616,2	75,0%	33 431,5	23 944,6	71,6%	185 655,9	117 583,7	63,3%
Волинська	1 710 961,9	1 283 221,4	75,0%	-	-	-	119 206,3	67 746,2	56,8%
Дніпропетровська	1 406 959,3	1 055 216,8	75,0%	149 878,7	110 250,8	73,6%	594 500,2	363 240,2	61,1%
Донецька	2 476 865,1	1 851 017,1	74,7%	251 151,0	187 891,2	74,8%	815 778,9	477 662,7	58,6%
Житомирська	1 794 810,9	1 346 108,2	75,0%	-	-	-	180 144,6	103 515,4	57,5%
Закарпатська	2 068 119,4	1 528 029,3	73,9%	9 052,2	6 542,6	72,3%	80 628,2	57 900,8	71,8%
Запорізька	1 423 100,1	1 067 294,2	75,0%	142 910,7	107 183,0	75,0%	288 928,8	163 564,9	56,6%
Івано-Франківська	2 050 998,4	1 538 248,8	75,0%	-	-	-	166 324,8	87 976,7	52,9%
Київська	1 532 693,2	1 149 519,9	75,0%	93 010,6	68 525,1	73,7%	389 152,9	200 870,0	51,6%
Кіровоградська	1 349 828,5	982 069,6	72,8%	14 200,8	10 650,6	75,0%	140 812,0	81 620,2	58,0%
Луганська	1 985 811,6	1 489 358,7	75,0%	11 054,4	8 203,2	74,2%	371 059,0	184 309,0	49,7%
Львівська	2 853 753,6	2 140 292,9	75,0%	64 778,2	45 425,5	70,1%	391 015,8	221 531,5	56,7%
Миколаївська	1 397 447,1	1 048 085,3	75,0%	22 631,8	16 973,8	75,0%	137 260,5	70 426,9	51,3%
Одеська	2 167 313,9	1 625 480,9	75,0%	118 081,9	84 961,8	72,0%	269 855,6	189 876,1	70,4%
Полтавська	1 231 214,9	923 349,5	75,0%	52 360,5	39 190,6	74,8%	338 015,3	189 166,0	56,0%
Рівненська	1 777 686,0	1 333 264,5	75,0%	27 293,1	20 469,7	75,0%	137 287,9	77 675,8	56,6%
Сумська	1 252 878,3	939 659,6	75,0%	13 108,4	9 523,5	72,7%	199 847,2	136 613,5	68,4%
Тернопільська	1 746 074,8	1 263 849,8	72,4%	-	-	-	138 623,1	96 589,3	69,7%
Харківська	1 695 276,6	1 262 091,1	74,4%	2 626,6	1 829,1	69,6%	554 274,7	347 872,7	62,8%
Херсонська	1 545 772,6	1 159 328,2	75,0%	-	-	-	107 578,7	71 680,8	66,6%
Хмельницька	2 005 802,1	1 491 119,8	74,3%	18 357,9	13 719,1	74,7%	194 729,6	119 625,1	61,4%
Черкаська	1 619 750,5	1 214 812,9	75,0%	-	-	-	213 630,2	146 299,3	68,5%
Чернівецька	1 421 888,8	1 062 948,9	74,8%	-	-	-	73 822,0	61 069,2	82,7%
Чернігівська	1 367 009,5	1 025 257,4	75,0%	-	-	-	195 616,4	99 291,0	50,8%
м. Київ	-	-	-	1 470 407,9	1 074 815,8	73,1%	423 784,7	323 588,0	76,4%
м. Севастополь	86 047,7	64 535,8	75,0%	-	-	-	53 950,5	33 463,7	62,0%
Усього	43 629 948,3	32 590 573,1	74,7%	2 507 122,1	1 838 013,5	73,3%	6 969 742,2	4 229 591,1	60,7%

Зведений бюджет	Субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу (КД 41031000)			Субвенція на надання пільг з послуг зв'язку та інших передбачених законодавством пільг (крім пільг на одержання ліків, зубопротезування, оплати електроенергії, природного і скрапленого газу на побутові потреби, твердого та рідкого пічного побутового палива, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот) та компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян (КД 41030900)			Субвенція на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової державної допомоги дітям (КД 41030600)		
	Передбачено на 2011 рік, тис. грн.	Факт за січень-вересень 2011 року, тис. грн.	Виконання річного плану, %	Передбачено на 2011 рік, тис. грн.	Факт за січень-вересень 2011 року, тис. грн.	Виконання річного плану, %	Передбачено на 2011 рік, тис. грн.	Факт за січень-вересень 2011 року, тис. грн.	Виконання річного плану, %
АР Крим	14 526,5	10 636,8	73,2%	77 309,1	46 041,4	59,6%	1 189 598,9	945 213,8	79,5%
Вінницька	41 244,4	25 134,0	60,9%	50 002,9	35 841,4	71,7%	972 108,1	756 730,6	77,8%
Волинська	33 354,3	18 108,0	54,3%	27 322,9	18 710,1	68,5%	840 163,1	710 076,1	84,5%
Дніпропетровська	35 025,0	17 720,3	50,6%	131 396,9	90 916,7	69,2%	1 844 795,1	1 339 021,5	72,6%
Донецька	71 572,8	50 116,4	70,0%	179 074,7	122 668,3	68,5%	2 201 622,7	1 587 451,6	72,1%
Житомирська	38 691,1	18 842,5	48,7%	39 088,9	31 103,1	79,6%	832 982,9	662 687,7	79,6%
Закарпатська	7 425,4	3 691,1	49,7%	27 000,7	17 323,8	64,2%	942 977,1	796 613,4	84,5%
Запорізька	16 881,6	13 280,8	78,7%	65 845,9	51 555,7	78,3%	963 338,7	720 913,6	74,8%
Івано-Франківська	8 535,0	5 275,4	61,8%	35 501,8	23 608,6	66,5%	986 180,9	847 492,6	85,9%
Київська	14 908,0	7 185,7	48,2%	52 170,2	35 794,0	68,6%	939 045,9	707 105,1	75,3%
Кіровоградська	23 486,8	23 486,8	100,0%	30 195,1	20 639,7	68,4%	610 668,0	484 188,2	79,3%
Луганська	17 257,7	12 742,3	73,8%	72 662,3	49 533,8	68,2%	1 111 468,7	791 700,7	71,2%
Львівська	12 536,2	10 851,7	86,6%	66 282,0	47 801,5	72,1%	1 638 975,9	1 269 109,0	77,4%
Миколаївська	10 818,1	6 420,0	59,3%	31 622,0	23 835,7	75,4%	725 686,2	566 299,8	78,0%
Одеська	22 530,9	11 605,8	51,5%	62 710,8	44 508,7	71,0%	1 427 897,3	1 092 067,2	76,5%
Полтавська	7 159,1	3 475,4	48,5%	44 659,9	30 376,4	68,0%	767 805,8	583 425,1	76,0%
Рівненська	33 763,4	17 112,8	50,7%	29 126,8	20 184,5	69,3%	889 789,1	778 004,1	87,4%
Сумська	13 830,6	13 830,6	100,0%	35 021,0	25 414,7	72,6%	585 905,4	463 129,1	79,0%
Тернопільська	8 297,0	4 298,2	51,8%	29 923,7	21 608,2	72,2%	672 546,4	561 329,8	83,5%
Харківська	11 933,5	5 017,0	42,0%	91 009,6	74 912,3	82,3%	1 343 366,2	999 408,0	74,4%
Херсонська	16 957,9	13 174,2	77,7%	29 437,0	23 019,0	78,2%	648 605,5	519 719,8	80,1%
Хмельницька	18 510,3	14 501,7	78,3%	40 143,4	26 651,4	66,4%	814 004,6	653 564,4	80,3%
Черкаська	22 249,8	12 203,9	54,8%	40 703,8	28 438,3	69,9%	692 114,4	546 259,0	78,9%
Чернівецька	11 114,6	6 511,4	58,6%	22 549,2	15 360,7	68,1%	629 104,9	502 630,2	79,9%
Чернігівська	25 654,5	19 168,8	74,7%	36 109,6	27 373,3	75,8%	583 323,5	435 728,7	74,7%
м. Київ	330,6	111,1	33,6%	208 099,4	206 301,3	99,1%	1 320 041,1	798 030,5	60,5%
м. Севастополь	813,3	409,4	50,3%	14 637,9	9 746,9	66,6%	194 005,3	136 305,9	70,3%
Усього	539 408,4	344 912,1	63,9%	1 569 607,5	1 169 269,7	74,5%	26 368 121,7	20 254 205,7	76,8%

**Стан перерахування субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам
за січень-вересень 2011 року**

(тис. грн.)

Назва	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової державної допомоги дітям	26 368 121,70	20 254 205,71	0,00	0,00	26 368 121,70	20 254 205,71
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот	6 970 000,00	4 229 591,12	0,00	0,00	6 970 000,00	4 229 591,12
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг з послуг зв'язку та інших передбачених законодавством пільг, в тому числі компенсації втрати частини доходів у зв'язку з відміною податку з власників транспортних засобів та відповідним збільшенням ставок акцизного податку з пального для фізичних осіб (крім пільг на одержання ліків, зубопротезування, оплату електроенергії, природного і скрапленого газу на побутові потреби, твердого та рідкого пічного побутового палива, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот) та компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян	1 569 640,00	1 169 269,69	0,00	0,00	1 569 640,00	1 169 269,69
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу	539 409,30	344 912,11	0,00	0,00	539 409,30	344 912,11
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на облаштування та реконструкцію інженерних мереж та будівництво сучасного дошкільного та шкільного закладу у Голосіївському районі міста Києва	48 500,00	48 500,00	0,00	0,00	48 500,00	48 500,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Жовті Води на виконання заходів щодо радіаційного та соціального захисту населення міста Жовті Води	3 500,00	2 240,00	0,00	0,00	3 500,00	2 240,00
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Донецької області на будівництво ПЕТ-КТ центру, капітальний ремонт і реконструкцію лікарняних споруд та закупівлю високоякісного медичного обладнання для Донецького обласного клінічного територіального медичного об'єднання	59 000,00	41 597,40	0,00	0,00	59 000,00	41 597,40
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Славутича на виконання заходів із запобігання аваріям та техногенним катастрофам у житлово-комунальному господарстві міста Славутича	4 500,00	1 125,00	0,00	0,00	4 500,00	1 125,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на відшкодування частини відсоткових ставок по залучених кредитах на оновлення парку автобусів та тролейбусів приймаючих міст по підготовці до проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу	207 100,00	15 345,19	0,00	0,00	207 100,00	15 345,19
Субвенція з державного бюджету бюджету Автономної республіки Крим на соціально-економічний розвиток Автономної Республіки Крим	900 000,00	675 000,00	0,00	0,00	900 000,00	675 000,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Запоріжжя на будівництво автотранспортної магістралі через річку Дніпро у м. Запоріжжя	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	200 000,00	200 000,00
Субвенція з державного бюджету на завершення будівництва та введення в експлуатацію амбулаторії смт Глеваха Васильківського району Київської області	5 000,00	1 650,00	0,00	0,00	5 000,00	1 650,00
Субвенція з державного бюджету районному бюджету на будівництво Седнівського навчально-виховного комплексу Чернігівського району Чернігівської області	20 000,00	18 000,00	0,00	0,00	20 000,00	18 000,00
Субвенція з державного бюджету районному бюджету Сарненського району Рівненської області на проектування й будівництво автомобільної дороги та газифікацію між селами Костянтинівка, Чемерне та Довге Сарненського району Рівненської області	2 000,00	500,00	0,00	0,00	2 000,00	500,00

Назва	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт
Субвенція з державного бюджету міському бюджету на проведення ремонтно-реставраційних робіт пам'яток культурної спадщини міста Глухова Сумської області	7 700,00	1 925,00	0,00	0,00	7 700,00	1 925,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва для проведення консервації та сучасної музеєфікації, завершення археологічних досліджень Старокиївської гори із залишками фундаменту Десятинної церкви території пам'ятки археології національного значення "Дитинець стародавнього Києва VIII - X ст. з фундаментом Десятинної церкви X ст."	20 000,00	6 600,00	0,00	0,00	20 000,00	6 600,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання витратних матеріалів та медичного обладнання для закладів охорони здоров'я	566 000,00	361 696,30	0,00	0,00	566 000,00	361 696,30
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на соціально-економічний розвиток	1 235 219,00	955 025,40	0,00	0,00	1 235 219,00	955 025,40
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на збереження середньої заробітної плати на період працевлаштування посадових осіб місцевого самоврядування з числа депутатів відповідних рад, що потребують працевлаштування в зв'язку із закінченням строку повноважень	68 591,10	68 591,10	0,00	0,00	68 591,10	68 591,10
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування ремонту приміщень управлінь праці та соціального захисту виконавчих органів міських (міст республіканського в Автономній Республіці Крим і обласного значення) районних у містах Києві і Севастополі та районних у містах рад для здійснення заходів з виконання спільного із Світовим банком проекту "Вдосконалення системи соціальної допомоги"	0,00	0,00	20 441,00	4 703,81	20 441,00	4 703,81
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах	0,00	0,00	2 033 200,00	1 508 765,31	2 033 200,00	1 508 765,31
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	1 153 067,20	791 017,20	0,00	0,00	1 153 067,20	791 017,20
Субвенція державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток соціально-економічної сфери міста Севастополя та інших населених пунктів, в яких дислокуються військові формування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України	0,00	0,00	49 472,69	36 239,59	49 472,69	36 239,59
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження	0,00	0,00	136 499,00	88 162,00	136 499,00	88 162,00
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Луганської області на капітальний ремонт управління соціального захисту населення	8 100,00	2 673,00	0,00	0,00	8 100,00	2 673,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом "гроші ходять за дитиною"	283 348,60	208 006,40	0,00	0,00	283 348,60	208 006,40
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування Програм - переможців Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування	25 000,00	25 000,00	0,00	0,00	25 000,00	25 000,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, що вироблялася, транспортувалася та постачалася населенню, яка виникла в зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії тарифам, що затверджувалися або погоджувалися відповідними органами державної влади чи органами місцевого самоврядування	0,00	0,00	3 600 000,00	2 417 638,14	3 600 000,00	2 417 638,14
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів	19 000,00	4 792,00	0,00	0,00	19 000,00	4 792,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на забезпечення функціонування Центру ядерної медицини з використанням ПЕТ-технологій Київської міської онкологічної лікарні	30 000,00	27 000,00	0,00	0,00	30 000,00	27 000,00

Назва	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт
Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію пріоритетів розвитку регіонів	1 000 000,00	624 737,50	0,00	0,00	1 000 000,00	624 737,50
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Одеської області на проведення першочергових робіт з будівництва системи відводу стічних вод від станції біологічної очистки "Північна" у місті Одесі на об'єкті "Глибоководний випуск"	155 000,00	155 000,00	0,00	0,00	155 000,00	155 000,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Умань Черкаської області на відселення мешканців будинків, які розташовані в частині дендропарку "Софіївка", що підлягає реконструкції	2 760,00	2 760,00	0,00	0,00	2 760,00	2 760,00
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Волинської області на соціально-економічний розвиток Волинської області	20 000,00	9 990,00	0,00	0,00	20 000,00	9 990,00
Субвенція з державного бюджету бюджету Городенківського району Івано-Франківської області на проведення ремонту та реконструкції приміщень клубу в с. Тишківці	4 000,00	1 980,00	0,00	0,00	4 000,00	1 980,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Донецька на придбання сучасного медичного обладнання для закладів охорони здоров'я	20 000,00	10 000,00	0,00	0,00	20 000,00	10 000,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Дзержинськ Донецької області на придбання сучасного лікувально-діагностичного обладнання для закладів охорони здоров'я	15 000,00	5 000,00	0,00	0,00	15 000,00	5 000,00
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Дніпропетровської області на придбання медичного обладнання та автомобілів швидкої медичної допомоги для закладів охорони здоров'я	20 000,00	10 000,00	0,00	0,00	20 000,00	10 000,00
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Київської області на придбання медичного обладнання для Київської обласної клінічної лікарні	20 000,00	10 000,00	0,00	0,00	20 000,00	10 000,00
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Закарпатської області на придбання сучасного високовартісного лікувального та діагностичного обладнання для закладів охорони здоров'я	20 000,00	10 000,00	0,00	0,00	20 000,00	10 000,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Феодосія на будівництво та реконструкцію водогонів Фронтového та Феодосійського водосховищ	20 000,00	12 000,00	0,00	0,00	20 000,00	12 000,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Горлівка Донецької області на розроблення техніко-економічного обґрунтування проекту захисту території міста Горлівка від впливу гірничих виробок	1 500,00	500,00	0,00	0,00	1 500,00	500,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Добропілля Донецької області на розроблення техніко-економічного обґрунтування проекту захисту території міста Білозерське, що зазнало небезпечного впливу гірничих виробок діючої шахти "Білозерська" та закритої шахти "Красноармійська"	1 000,00	400,00	0,00	0,00	1 000,00	400,00
Субвенція з державного бюджету бюджету Баранівського району Житомирської області на соціально-економічний розвиток	7 000,00	2 200,00	0,00	0,00	7 000,00	2 200,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Новоград-Волинський Житомирської області на соціально-економічний розвиток	7 000,00	2 200,00	0,00	0,00	7 000,00	2 200,00
Субвенція з державного бюджету бюджету Новоград-Волинського району Житомирської області на соціально-економічний розвиток	7 000,00	2 200,00	0,00	0,00	7 000,00	2 200,00
Субвенція з державного бюджету бюджету Червоноармійського району Житомирської області на соціально-економічний розвиток	7 000,00	2 200,00	0,00	0,00	7 000,00	2 200,00
Субвенція з державного бюджету бюджету Ємільчинського району Житомирської області на соціально-економічний розвиток	7 000,00	2 200,00	0,00	0,00	7 000,00	2 200,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Донецьк на реконструкцію парку культури та відпочинку ім. Г. І. Петровського та палацу культури ім. Г. І. Петровського	54 000,00	18 000,00	0,00	0,00	54 000,00	18 000,00
Усього субвенцій	41 701 056,9	30 335 630,1	5 839 612,7	4 055 508,8	47 540 669,6	34 391 139,0